

Uus iPhone 4S peab
oma au kaitsma

Pentax mõtles välja
uue kaameraklassi

Sony veidra kujuga
tahvel testis

Kui hea on Eestis
leiutatud lillepott?

Nr 80, detsember 2011 ■ Hind 2,79 €

[digi]

Suur test:
20 paari
häid *in-ear*
kõrvaklappe

Mida küsida kingiks
tehnoloogiahuviliselt
jõuluvanalt?

Indrek Kasela

Jaani Tootsen

Laura Põldvere

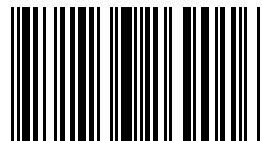

Tõnu Kaljuste

Aasta parimad tooted 11 kategoorias

[digi] auhinnad

ISSN: 9771736269016

Pane kellegi päev särama.

IM Arvutite Apple'i tootevalikust leiad täiusliku kingituse.

Luksuslik pakend
annab kingitusele
viimase lihvi.

iDeal APR salong. Narva mnt 7, Tallinn
iDream APR salong. Endla 45, Tallinn
Solaris APR salong. Estonia pst 9, Tallinn

IM Arvutid

TOIMETAJA VEERG

2011: väikeste seadmete aasta

Sven Vahar
toimetaja

Kui tuleks valida 2011. aasta kokkuvõtmi- seks üksainus märksõna, siis võiks selleks olla „väike“. Tehnikamaailm on justkui ühe- korruga jõudnud äratundmisele, et väikesed asjad on mitte ainult mugavamad ja käepä- rasemad, vaid ka palju isiklikumad ja saavad inimestele märksa armsamateks kui suu- red kolakad.

Kindlasti oli mööduv aasta tahvelarvutite aasta. Iga enesest lugupidav tootja on oma valikusse toonud tahvelarvuti. Vastupidiselt ootustele, et need hakkavad suuruselt iPa- diga konkureerima, näib suund olevat sin- napoole, et pigem mida väiksem, seda pa- rem. Ja eks see nii ka ole. Ajalehesuurust tahvliit käes hoida ei tahaks, ent märkmiku- suurune on just täpselt paras.

Teine tooterühm, mis kui imeväel on ha- kanud kokku tõmbuma, on sülearvutid. Nüüdseks on selge, et *netbook*'id olid kõi-

Väikesed asjad pole mitte ainult käepärasemad, vaid inimeste jaoks ka palju armsamad

gest üks vahepealne etapp, mis tundub ole- vat seljataha jäänud. 2011. aasta mood on *ultrabook*'id: korraliku sülearvuti sisuga, ent väga kerged ja õhukesed arvutid.

Nimekate tootjate tähelepanu orbiiti on viimaks jõudnud ka väikesed peaaegu „pä- ris“ kaamerad. Pentax Q ja Nikon V1/J1 on märgid muutuvast fotomaailmast. Kaame- rad, mis on väikesed, ent võimekad, on just see, mida paljud endale ihkavad.

Ainsad, mis väiksemaks ei lähe, on tele- fonid, kuid sellest pole midagi, sest telefoni- dest on saanud niigi väikesed arvutid.

21

Mida sooviksid tuntud ini- mesed kingiks saada, kui ei peaks piirduma poest saada oleva kraamiga?

AASTALÕPP

7 ■ 2011. aasta parimad

Mis jääb selleaastasest tootevalikust [digi] edetabelis sõelale?

21 ■ Puur, prillid ja lillepott

Tuntud inimesed valivad endale ise kingitusi

JÄRELE PROOVITUD

34 ■ Pentax Q Standard Prime KIT

Q nagu kummaline

36 ■ iPhone 4S

Seni parim iPhone

38 ■ Sony Tablet S

Tagurpidi raamat Sonylt

40 ■ HSTi Wireless Media Stick

USB-pulk teeb petuka

42 ■ Nokia 701

Pinnapealne progress

44 ■ Canon EOS 1100D + EF-S 18-55mm IS II USM

Turvatunnet algajaile

46 ■ Click & Grow

Lihne kodune aiandus totudele

47 ■ HP ProBook 4530s

Normaalne sülearvuti

48 ■ Toshiba Thrive (AT100-100)

Paks ja selle üle uhke

72

Tuld, tõrva ja tulistamist. Kolmandat korda.

VÖRDLUSTESTID

51 ■ Suur test

Testis 20 paari kõrvasiseseid klappe

KUIDAS ...

60 ■ ... installida Apachet ja MySQLi?

Paneme püsti koduse veebiserveri

62 ■ ... Facebook uueks muuta?

Anna Facebookile värsket ilmet

64 ■ ... pildistada jõule?

Jõulud on ju vaid kord aastas

68 ■ ... kadunud või varastatud telefoni üles leida?

Hoia kallil vidinal silm peal

70 ■ Kas root'imine on illegaalne?

Digidoktor selgitab

SELLEST DIGIST TAHAKSIN

Toimetaja Sveni valik

Mis?

Pentax Q

Miks?

Kaamera on kallid, aga tal on oma võlu. Ise ei ostaks, jõuluvana võiks tuua küll.

Mis leheküljel pikemalt kirjutatakse?

Lk 34

PLAY

72 ■ Call of Duty: Modern Warfare 3

Kolmandat korda modernne

76 ■ Uncharted 3: Drake's Deception

Paremini enam ei saa

78 ■ Battlefield 3

Tõelisel lahinguväljal

80 ■ Batman: Arkham City

Üllatus üllatuse otsa

82 ■ Hector: Badge of Carnage

Räpane Hector

84 ■ ICO & Shadow of the Colossus

Ilusate hiiglaste varjus

86 ■ NBA 2K12

Kuulsuste galerii

87 ■ Forza Motorsport 4

Autofännid mänguriteks

88 ■ Heroes VI: Might & Magic

Üks samm edasi, kaks tagasi

VEEL

90 ■ Pikk test

Henriku elu Siriga

VÕITJAD

Novembrikuus esitatud küsimuses tahtsime teada, milline mänguseeria sai äsja 10aastaseks. Õige vastus on, et novembris tähistas oma 10. sünnipäeva „Halo“ mänguseeria, mille esimesest osast tehti äsja ka uusversioon.

Arvutimängu „Heroes VI: Might & Magic“ võitis:

■ Ragnar Luga

Mängude plakatid:

- Kaarel Märt Pius
- Indrek Keskrand
- Annika Jõgi
- Kevin Leppmets
- Tõnis-Tanel Palmipuu
- Kert Kosk
- Martin Uutman
- Nelli Mooste

Auhinnad saab detsembri jooksul kätte [digi] toimetusest Liimi 1, Tallinn.

Tellijale ajakiri 15% soodsam

Tellimine

- telefonil 660 9797
- e-posti aadressil: levi@presshouse.ee
- veebis aadressil www.telli.ee

Aastatellimus 25,50 €, otsekorraldus 2,11 € kuus.

[digi]

Address: Liimi 1, 10621 Tallinn tel 661 6186 faks 661 6185 e-post digi@presshouse.ee

Toimetused

Peatoimetaja Henrik Roonemaa (henrik.roonemaa@presshouse.ee)
Toimetajad Sven Vahar (sven.vahar@presshouse.ee), Martin Mets (martin.mets@presshouse.ee)
Kujundaja Holger Vaga (holger@presshouse.ee)
Keeletoimetaja Piret Reidla (piret.reidla@presshouse.ee)

Reklaam

Raimo Kõrts (raimo.korts@presshouse.ee, tel 661 6186)

Fotod tootjatelt, kui ei ole märgitud teisiti.

Väljaandja Presshouse OÜ Trükk Unipress

© Presshouse OÜ Digis avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitsitud.

LIHTSUSTAGE

*oma kontori IT-lahendusi
ühtsustamise abil.*

**HP Converged Infrastructure tähistab uut etappi
kontori efektiivsuse suurendamisel.**

IT vähene tõhusus kontorites avaldab mõju klienditeenindusele, tootlikkusele ja müügitulule. HP kontorite konsolideerimislahenduste märksõnadeks on energiakokkuvõid, virtualiseerimine ja lihtsam juhtimine tänu automatiseerimisele.

HP lahendused võivad suurendada serverite kiirust 12-kordseks* kuni 66% madalama võrgukuluga ja enamgi veel. Viige tootlikkus kõigis oma kontorites uuele tasemele.

Lugege HP poolt sponsoreeritud tasuta IDC manuaalist, kuidas te oma IT kulusid peaaegu 30% võrra* vähendada saate. Minge aadressile:

» hp.com/go/branchIT

HP Office Consolidation Solutions**
HP ProLiant ML3T50 G6 serveri abil, mis on varustatud Intel® Xeon® 5500 ja 5600 seeria protsessoritega.

HP toodete soodsate pakkumiste kohta lähema teabe saamiseks külastage veebilehte

www.hp.ee/offers

Teil on võimalik müüa oma vana riistvara HP-le tagasi. Külastage veebilehte

www.hp.ee/trade-in

Kui vajate rohkem informatsiooni oma ettevõtte vajadustele vastavate HP toodete ja nende tööviise kohta, konsulteerige oma HP koostööpartneriga.

HP koostööpartnerite nimekirja leiata siit:

www.hp.ee/partners

*Väidete paikapidavuse kontrollimiseks külastage veebilehte hp.com/go/branchIT

**Pildid: HP ProLiant ML350 G6 server, HP E5400zl switch, HP P2000 G3 MSA kettasüsteem

Copyright© 2011 Hewlett-Packard development Company, L.P.

Intel, Inteli logo, Xeon ja Xeon Inside on Intel Corporationi registreeritud kaubamärgid USA-s ja/või teistes riikides.

Särk Easy
24,95€

Sall Heavy
16,95€

T-särk Tour
9,95€

JACK & JONES®

Särk Steve
39,95€

Kardigan Grandad
39,95€

**JACK&JONESI KAUPLUSE OSTUTŠEKI ALUSEL, MIS ON VÄLJASTATUD PERIOODIL 9.-30.11.2011
ÜKS KUDUM 15% SOODSAMALT. PAKKUMINE KEHTIB KUNI 26.12.2011.**

Jack&Jonesi kauplused: Tallinnas Kristiine keskuses, Rocca al Mare keskuses, De la Gardie kaubamajas,
Tartus Tasku keskuses, Narvas Fama keskuses, Pärnus Rüütli 38.

2011. aasta parimad

Järjekordne aasta on kohe möödas ja meie toimetusel taas aeg anda välja aasta kõige paremate toodete auhinnad. Selle aasta 12 numbris testis meie meeskond 303 erinevat toodet ja kuigi seda on mõõtmatult vähem, kui üldse poodides erinevaid elektroonikaseadmeid saada on, võime siiski öelda, et olulisematele toodetele tegime ringi peale. Järgnevatel lehekülgedel on tulemused eri kategooriates ning need pole koostatud mitte lihtsalt toodetele antud hinnete alusel, vaid me võtsime uuesti kõik testitud tooted ette, hindasime nende headust ja edukust veidi pikemas perspektiivis ja sättisime kokku üsna subjektiivsed edetabelid. Aga just need on meie arvates need tooted, mis 2011. aastast meelde peaksid jääma. Ehk saab mõnest neist isegi klassika.

Sülearvutite ridades on seis 2011. aasta lõpul ühtaegu nii kurvastav kui rõõmustav. Kurvastav seepärast, et 24tunnise akuajaga arvuteid ei paista endiselt kuskilt ja SSD pole ikka veel kõikidesse arvutitesse jõudnud. Rõõmustav aga sellepärast, et areng liigub õiges suunas: üha rohkem on valikus väikeseid, võimsaid ja kergeid sülearvuteid, mis on peaaegu sama kerged kui *netbook*'id, olles samas kordi võimsamad. Aasta märksõnaks on kindlasti *ultrabook*'ide ehk väga õhukeste ja väga kergete sülearvutite esiletõus. Üha rohkem tootjaid on aru saanud, et see on see, mida inimesed tegelikult tahavad. Oma *ultrabook*'idega on peale Apple'i juba välja tulnud Lenovo, Samsung, Asus, Toshiba ja isegi HP. [digisse] sel aastal *ultrabook*'id peale Macbook Airi veel ei jõudnud, kuid olge valvel, järgmisel aastal käib neid ajakirjast kindlasti rohkem läbi.

1

Macbook Air

Kui üldiselt oli sülearvutite poolest vaikne aasta ning *ultrabook*'ide pealetung jäi alles aasta lõppu, siis suurema segaduse suutis turul tekitada Apple. Core i5 protsessorid saanud Macbook Airide sari tekitas olukorra, kus Apple'i sülearvutid polnud ainult kõige paremad disaini ja tehniliste näitajate poolest, vaid ka konkurentidest odavamad! Väike ja kerge Macbook Air teeb kõike, mida 99 protsendil kasutajatest vaja on, ja paremat sülearvutit polnud 2011. aastal leida võimalik.

2

Acer Aspire TimelineX 4830T

Aceril ei ole Eestis alati hea kuulsus olnud, süü on siiski pigem poodidel, kes ei raatsi Aceri paremaid mudeleid sisse võtta. Aeg-ajalt neid turule siiski eksib ja TimelineX 4830T on just üks selline. Arvuti on väike, võimas ja aku peab väga kaua vastu. Muidugi on Macbook Air õhem ja ilusam, aga kui sul on vaja väikest arvutit, millega saaks ka mängida, või vajad sa rohkem liideseid, siis ei ole muid soodsaid valikuid peale TimelineX-seeria.

3

Alienware M14x

Idee sülearvutist, millel oleks piisavalt võimsust ja mugavust, et sellega eelkõige mängida, ei olegi nii utoopiline, kui võiks arvata. Alienware M14x on 14tolline supersülearvuti, mis mahub mugavalt seljakotti. Tehnilised näitajad ei ole sellel stiilsel mänguriarvutil tegelikult üle mõistuse võimsad, kuid tervik töötab niivõrd hästi, et katab ka päris nõudliku mänguri vajadused. Tõsi küll, leppida tuleb ekraani eraldusvõimega 1366 x 768 ja hind on ka mõtlemapanev.

Terve aasta üritasid Androidi-tahvelarvutite tegijad Apple iPadi lüüa, kuid edutult. Isegi esimese põlvkonna iPad on praegu ilmselt parem tahvelarvuti kui kõige võimsam Androidiga variant ja põhjus ei ole mingis mõõdetavas riistvaralises näitajas, vaid lihtsalt selles, et iPad on maagiline ja Androidi-tahvlid ei ole. Tõsi, Androidiga tahvelarvutid on praeguseks ilmselt juba kiiremate protsessoritega kui Apple A5, nende ekraani eraldusvõime on tavaliselt iPadist parem, nad on tihti odavamad ja nii edasi. Aga see kõik ei loe, sest iPadi peal jooksevad maagiliselt lahedad rakendused kiiresti ja sujuvalt ning Androidi-tahvlite peal ei jookse. Ei aita siin ussi- ega püssirohi, ei aita iPadi disaini kopeerimine ega kavalad nipid, nagu Asuse klaviatuuridokid, mis tegelikult on täitsa lahedad. Kui sa praegu tahvelarvutit tahad, siis võta kindlasti iPad ja jutul lõpp.

1

Apple iPad 2

iPad 2 ilmus kevadel ning juba tol ajal polnud enam tegu mingi tehnoloogia viimase sõnaga. Jah, Apple A5 protsessor on küll väga kiire, ent näiteks iPadi eraldusvõime tahaks kohendamist. Samas ei ole Google suutnud siamaani Androidi isegi kiiremal riistvaral saada nii sujuvalt jooksmas, kui iOS5 iPadil jookseb, ning rakenduste kirjutajad pole suutnud Androidile tekitada nii palju lahedaid rakendusi, kui on iPadil. Ükski teine tahvel ei vääri esikohta kaugeltki nii palju kui iPad 2.

2

Asus EeePad Transformer

Apple'i konkurentidel olid tahvlite tegemisel käed tööd täis. Kui Samsung üritas teha paremat iPadi, siis Asus proovis teha midagi natuke teistmoodi ja välja kukkus päris hästi. Transformeri suureks plussiks on asjaolu, et arvuti saab ühendada klaviatuuriga ning tulemuseks on väike, kerge, puutetundliku ekraani ja täiesti korraliku klaviatuuriga tahvel-sülearvuti, mille aku peab vastu 16 tundi. iPad on kindlalt parem, aga vähemalt on Transformeril mingi oma idee, mis toimib täitsa hästi.

3

Samsung Galaxy 10.1

Samsung oli 2011. aastal tahvelarvutite vallas Apple'i kõige vihasem vaenlane. Kaks suurfirmat kaebasid teineteist üksteise võidu kohtusse ja kõigile on jäänud meelde, et Samsungi tahvelarvutid näevad ülimalt iPadi moodi välja ja et Samsung väidab, et tahvelarvutit ei saagi teistmoodi teha. Meie arvates väärrib Samsungi Galaxy 10.1 äramärkimist, sest Samsungi suutis esimest korda Androidi-tahvelarvuti teha ilusa, kerge, õhukese ja natuke negi ihaldusväärse välisusega.

1

Samsung Galaxy S2

4,3tollise Super AMOLED Plus ekraaniga telefon osutus aasta üheks kõige populaarsemaks Androidi-telefoniks üldse ning kinnitas, et Samsung on Androidi alal väga kõva tegija. Kindlasti kõvem kui LG ja kõvem ka kui HTC, kes esines 2011. aastal küll hästi, aga mitte kuigi säravalt. Üliõhuke, kerge ja kiire Galaxy S2 on siamaani Androidi-telefonide absoluutne tipp, millest paremat on konkurentidel olnud raske teha. See telefon oli kindlasti mööduva aasta suurimaid staare.

2

iPhone 4S

See, kas iPhone 4S on hetkel maailma kõige parem nutitelefoni või mitte, on suur vaidlusküsimus. Ühest küljest ju nagu oleks, sest nii hea disaini ja nii kvaliteetse korpuse ning nii lihtsa, toimiva ja nii hästi rakendustega varustatud platvormiga teist telefoni lihtsalt ei ole olemas. Samas on ta muidugi kallis ning liisaks ei ole kõik inimesed sugugi veendunud, et nad on Apple'i-usku, mida iganes see ka tähendama ei peaks. Faktid aga jäävad faktideks: iPhone 4S on tippklass.

3

Sony Ericsson Xperia ray

Maailma parimaid nutitelefone ei saagi ju sellise konkurentsi juures olla üks, vaid neid võib vabalt olla ka kümme. Igatahes on [digi] toimetuse arvates Xperia ray taas üks kandidaat maailma kõige parema nutitelefoni tiitlile, sest teist nii head telefoni umbes 300-euroses hinnaklassis meie ei tea. Ray on täpselt õige suurusega, kerge, hästi disainitud, ilus, superhea ekraaniga ning kiire. Jah, HTC Wildfire S on päris kõvasti odavam, kuid ray'd on palju mõnusam kasutada.

4

Nokia N9

Seda telefoni võib armastada või vihata, kuid fakt on see, et Nokia tegi midagi erilist. Kõik kiidavad N9 disaini ja kvaliteeti ning üle maailma on testijad veendunud selles, et N9-t on vaata et isegi mõnusam käes hoida kui iPhone 4, mis seni oli telefonidisaini tippsaavutus. Ilma nappudeta kasutajaliides toimib hästi ja lõpuks on ka Meego-nimeline tarkvara täitsa hästi jooksma saanud. Ainult et rõõmu sellest kõigest pole väga mõtet tunda, sest Nokia on ametlikult Meego maha matnud.

5

LG Optimus Net

Meie kevadise odavate, alla 200 euro maksvate Androidiga nutitelefoni testi võitis LG Optimus One, millest kujunes peagi ka müügihitt. Aasta jooksul on jõudnud aga hinnad veelligi langeda ja välja on tulnud ka testi võitnud telefoni mantlipärija LG Optimus Net, mis sunnib meid One'i unustama. Tegemist on selgelt parima valikuga, kui sul pole telefoni peale kulutada rohkem kui 150 eurot. Kõik esmased ja põhilised Androidi-kasutaja vajadused katab see ilusasti.

Tavalised vanad, ilma nutika operatsioonisüsteemita telefonid tulevad enamasti jutuks siis, kui räägitakse sellest, kuidas Nokia käsi parajasti käib või siis ei käi. Odavate telefonide segmendis käib see ju veel siiski päris hästi. Kuigi enamik neist on suunatud arenevatele turgudele, siis mööda külge ei jookse need maha ka meil Eestis. Lihtsamad telefonid tulevad jutuks ka siis, kui inimesed meeleheitlikult püüavad leida lihtsat ja head telefoni, millega saaks helistada ja sõnumeid saata. Ja kui neil on kopsu üle maksa ajanud nutitelefoni kahe-kolmepäevane akukestus. Tahaks ju me kõik telefoni, mis peaks usaldusväärselt vastu nädala, kaks või kauemgi. Tõde on ka see, et odavad tavalised mobiiltelefonid pole veel kuskile kadunud ja meie aasta parimate valik on siin.

1**Samsung B2710**

Varakevadine test selle Samsungi matkatelefoniga oli üks lõbusamaid, mis meil üldse on olnud.

Pistsime selle külmakraadide juures veega täidetud ämbrisse, lasime jupp aega seista ja siis kasutasime seda helistamiseks. Kõik töötas. Kukatime seda erinevatelt kõrgustelt maha. Telefon jäi terveks, kõik töötas. Kasutasime selle sisseehitatud GPSi, kõik töötas. Jah, menüüd on kohmakad ja koledad, kuid kui tahad 120 euro eest osta väga kindlat telefoni, siis sellega mööda panna ei saa.

2**Nokia X1 Dual SIM**

Nokia teeb häid telefone. Eriti hästi teevad nad odavama hinnaklassi telefone, eelmisel aastal tuli neilt suurepärase odav muusikatelefon Nokia X2. Nüüd lõpuks tuli välja ka Nokia X1, millel on kahe SIM-kaardi tugi, näiteks mugavaks töö- ja eraelu jagamiseks. Nokia X1 maksab kõigest 50 eurot ja hoolimata madalast hinnast ei jää selle korpuse ja heli kvaliteet alla ka paljudele kallimatele nutitelefonidele. Hea telefon helistamiseks, sõnumite saatmiseks ja muusika kuulamiseks.

3**Nokia C2-02**

Kui aga tahta Nokia X1-st siiski natukene enamate võimalustega telefoni, aga mitte päris nutitelefoni, siis tasuks mõelda umbes sajaeurose Nokia C2-02 peale. Sellel on nii puuteekraan kui ka väljalibistatavad füüsilised nupud ning kahemegapiksline neljakordse suumiga kaamera. Hoolimata sellest, et Symbian Series 40 kasutava C2-02 puhul pole tegu nutitelefoni, on sellel olemas võimalused kasutada suhtlusvõrgustikke ja e-posti. Lisaks tuleb koos karbiga kohe kaasa ka 2 GB mälukaart.

Sel aastal otsustasime loobuda kaamerate jagamisest peegelkaamerateks ja kompaktkaamerateks ning jagasime need hoopis hinna alusel: kallid kaamerad ja odavamad kaamerad. Selleks on kaks põhjust. Esiteks on tihti just hind see, mille järgi tuleb valik langetada, ja teiseks, mitte sugugi vähem tähtsaks põhjuseks on see, et peegelkaamerate ja hübriidkaamerate pildikvaliteedi vahe ei ole enam nii suur kui mõne aasta eest. Objektiive saab vahetada ka juba kompaktkaameratel, nagu Pentax ja Nikon on näidanud, ning seegi hägustab piire kaamerasüsteemide vahel. Uus jaotus tõi kohe kaasa ka muudatuse meie edetabelis, kuid meie arvates ongi selline valik õiglasem ning võimaldab haarata suuremat hulka kaameraid, mis muidu teenimatult tähelepanust ja auhindadest ilma jääksid.

1

Nikon D7000

Nikon D7000 tuli välja küll juba eelmise aasta lõpul, kuid aasta 2011 oli suuresti just D7000 aasta. Sellest edasijõudnud entusiastile mõeldud kaamerast leiab mitmeid varem vaid kallimate kaamerate omadusi, nagu 100% pildiot-sija, 9 risttüüpi fookuspunkti, 3D-järgimisalgoritm, kaks mälukaartipesa ja palju muud. Samas hinnaklassis ei ole D7000-l otsest konkurenti. Sarnase hinnaga kaamerad on vähemate võimalustega ja sarnaste võimalustega kaamerad jällegi kallimad.

2

Fujifilm Finepix X100

Fujifilmil on selja taga mitu mõõna-aastat ja juba näis, et nimikas kaameratootja jääbki ainult mittemidagiütlevate seebikarpide tegijaks, kuid X100 on geniaalne kaamera. Retrostiilis kaamera on omade kiiksudega, kuid kannab heas mõttes nišikaamera nime auga välja. See on kaamera, mida sa kas armastad või vihkad. Hea fiksoobjektiiv ja suurepärase pildikvaliteet sunnivad andestama nii mõnegi puuduse. X100 on väga eriline kaamera. Kallis, kuid väga eriline.

3

Panasonic Lumix DMC GH-2

GH-2 ei ole peegelkaamera, kuidgi näeb sedamoodi välja. GH-2 on üks parimaid Micro 4/3 süsteemi kaameraid, kui sa ei eelda, et kaamera mahuks taskusse. Väljapööratav ekraan, vahetatavad objektivid, kerge korpus, loogiline nuppude paigutus ja mis peamine – mõistlikud vaikeseaded teevad sellest kaamerast hea universaalse kaamera, millega saab pildistada praktiliselt kõike. Kaamera trumbiks on filmirežiimil sujuvalt ja häätelt töötav autofookus.

Odavate kaamerate kategooriasse jäävaid kaameraid pahatihti valitaksegi just nende hinna, mitte võimaluste pärast. See aga ei tähenda, et vähese raha eest ei saaks head kaamerat. Lihtsalt nende kaamerate puhul tuleb täpselt teadlik olla kaamera piirangutest ja omaenese nõudmistest. Kartus, et mobiiltelefonide kaamerad hakkavad kompaktkameraid välja sööma, sel aastal veel tõeks ei osutunud. Odavatel ja väikestel kaameratel on endiselt oma nišš ja nende hulgast leiab vägagi huvitavaid mudeleid. Eelmisel aastal tundus meile, et kohe-kohe on Samsung tõusmas arvestatavaks tegijaks, kuid sellel aastal Samsung meie edetabelisse ei pääsenud. Esikoha pälvis hoopis Nikon, kes tegi üle mitme aasta hea ja soodsa kaamera.

1**Nikon Coolpix P300**

Nikon P300 on väike ja kerge nagu iga teinegi kompaktkamera, kuid teda eristab teistest kaks head omadust: F1,8 valgusjõuga objektiiv ja kaks valikuratas. Kuni 300euroste kaamerate hinnaklassis on P300 ainus, mis pakub edasijõudnud pildistaja jaoks neid kahte olulist võimalust. Lisaks tõstavad kaamera teise seast esile laia nurgaga objektiiv ning hea pildikvaliteet. Kasutamismugavuselt jääb P300 Olympus ZX-1-le kindlasti alla, kuid hinnavahe räägib siiski P300 kasuks.

2**Canon Ixus 220 HS**

Ixus-seeria on Canoni üks populaarsemaid seeriaid ja kuigi selle seeria mudelid on läbi aegade olnud vahelduva õnnestumisprotsendiga, on Ixus 220 HS ülimalt vahva väike kaamera. Väikesed kaamerad kipuvad olema kas viletse ergonomoosuse või pildikvaliteediga, aga selle mudeliga on Canonil õnnestunud leida hea kesktee. Hoolimata šikist välimusest saab kaameraga teha vägagi ilusaid pilte. Automaatrežiimil pildistamiseks on Ixus 220 HS odavatest kaameratest üks parimaid.

3**Olympus XZ-1**

Olympus ZX-1 võib tema 500eurose hinna pärast odavaks nimetada vaid patuga pooleks, kuid siiski on tegemist suhteliselt soodsa hinna juures hea kaameraga. Sensor kuulub kompaktkamerate klassi, kuid objektiiv on hea. F1,8 valgusjõud, hea teravus ning Olympusele omane unikaalne värviedastus tagavad hea pildikvaliteedi ja annavad kaamerale eriomase iseloomu. Sisuliselt on tegemist kompaktkamera mõõtmatega, kuid kompaktkamerast tunduvalt etema aparaadiga.

Spetsiaalselt mänguritele mõeldud seadmete turul toimuvad muutused väga aeglaselt. Eelmisel aastal tõid Sony ja Microsoft enda konsoolidele välja uued juhtimissüsteemid, kuid alles sel aastal hakkasid need laiemalt levima. Nintendo tõi välja uue taskukonsooli 3DS, kuid selle edu on jäänud tagasihoidlikuks ja pigem võimendanud vanemate DSide müüki. Arvutimaailmas on arengud olnud loogilised, välja on tulnud uued paremad hiired ja lahedad klaviatuurid. Mänguritele mõeldud kõrvaklappide maailm on aga vaikne olnud, ka juunikuise mänguriklappide testi võitnud SteelSeries Siberia V2 väljalaskekuupäev jääb tegelikult eelmisesse aastasse. Üsna vaikne on olnud legendaarse Razeri laager, eriti tegude poolest. Räägitakse küll uutest juhtimissüsteemidest ja põnevatest minimänguriarvutitest, kuid reaalseid tulemusi pole veel näha.

1

SteelSeries Sensei

See SteelSeriese mängurihiir pole mitte ainult aasta parim mängurividin või aasta parim hiir, vaid parim mängurihiir üldse, mis [digi] toimetusest kunagi on läbi käinud. Sensei on stiilne ja lõpmatuseni seadistatav, selle LED-tuled on piisavalt tagasihoidlikud ja samas piisavalt silmapaistvad. Mõlema käe all toimiv hiir on ergonomiline, ülimalt täpne ja stabiilne, selle pöidlanupud on mugavad ja hea tagasihoidlik. Aasta parima mängurividina valikukaua mõtlema ei pidanud.

2

Roccat Isku

Roccati täissuuruses klaviatuur on niivõrd võimalusterohke ja lahe, et aasta parima mänguriklaviatuuri auhind on sakslastele garanteeritud. Jah, sellel on omad pisikesed puudused, vana hea Roccat Arvo kõrval on selle nupud natuke liiga pehmed ja läikiv pind kogub koledasti tolmu ja näpupälgi. Kui aga see sulle korda ei lähe ning otsid head normaal mõõtmetes klaviatuuri, millega sõtta minna, siis Roccat Isku on selleks igati usaldusväärne partner.

3

Intel Core i5 2500K

Tavaliselt me protsessorid enda aasta parimate valikusse ei pane, kuid seekord teeme erandi. Inteli uus neljatuumaline i5 2500K on lihtsalt niivõrd õnnestunud toode, suurepärase tasakaaluga hinna ja kvaliteedi vahel. Kui on plaan panna kokku mängurile mõeldud arvuti, siis on tegu kõige kuldsema kesktüüpi, mida üldse valida saab. Pole mõtet minna hulluks ja osta kallimat i7 protsessorit, piisab täiesti sellest alla 200 eurot maksvast, kenasti ülekiirendatavast protsessorist.

Vaadates tagasi mänguaastale 2011, peame tõdema, et aasta oli nii ja naa. Nagu meie esikolmikust näha, siis võidutsesid järjeosad ja sellega võibki seda aastat iseloomustada – puudusid uued võimsad debüüdid. Isegi väikesed mängutootjad ei suutnud millegi põhjapanevaga üllatada, ei ühtegi uut „Super Meat Boy’d”, „Limbot”, „Braidit” või „World of Goo’d”. Ainult head järjed, millest mõni üllatas positiivsemalt kui teised. „Dead Space 2”, „Batman: Arkham City”, „Forza Motorsport 4”, „Elder Scrolls V: Skrym”, „Portal 2”, „DiRT 3”, järjekordne „Assassin’s Creed”, „Killzone”, „Resistance” ja „Call of Duty: Modern Warfare”. Seda rida võiks veel päris pikalt jätkata, lisades siia hulga heade mängude uusversioone. Uutest nägudest, sõna otseses mõttes, väärivad kindlasti mainimist aga „L.A. Noire” ning haledatest läbikukkumistest „Duke Nukem Forever”.

1 The Witcher 2: Assassins of Kings

Juba esimene „The Witcher” aastal 2007 oli uuenduslik, ilus ja põnevate valikutega rollikas, hoolimata oma vigaderohkusest ja armasta-või-vihka võitlussüsteemist. Tänavune teine osa on aga veelgi veenvam ning kasutab ära kõike seda, mida esimene osa hästi tegi. Tegemist on elava maailmaga, milles tõprakütt Geralt of Rivia nahas tuleb taas teha moraalseid valikuid, mis jäävad meelde veel pikaks ajaks. [digi] aasta mängu preemia on ära teenitud.

2 Uncharted 3: Drake's Deception

Hoogne, põnev, lõbus, inimlik, viimistletud – seikleja Nathan Drake’i kolmas seiklus Playstation 3 peal on aasta parim teos, mille Sony on suutnud enda konsoolile luua. Teised pole jõudnud isegi ligilähedalegi. Hoolimata sellest, et eelmine osa „Among Thieves” tõstis lati väga kõrgele, on Naughty Dog suutnud teha täpselt sama kaasahaarava ja kontrastiderohke märuliseikluse järjekordse kuu aega tagasi kadunud linna otsinguil.

3 Battlefield 3

Aasta lõpuks paistsid mängurid, kelle südamed FPSid vähegi kiiremini põksuva panevad, selgelt kaheks jagunevat. Ühed, kes ülistasid uut „Call of Duty: Modern Warfare 3”, ja teised, kes enesekindlalt teatasid, et „Battlefield 3” on selle aasta parim tulistamismäng. Eks mõnes mõttes on õigus mõlemal poolel. „CoD: MW3” üksikosa on selgelt parem, samas kui mitmikmäng on jällegi „Battlefield 3” leivanumber. Just viimase tõttu valisimegi „Battlefield 3” meie esikolmikusse.

Tarkvara

Mida enam interneti võimalused arenevad, seda vähemaks jääb seda tarkvara, mida me realselt oma arvutites kasutame. Ennustame, et järgmisel aastal enam selles kategoorias auhindu välja anda pole mõtet, sest kõik põnevam toimub kas brauseris või nutitefonis. Aga vanade aegade mälestuseks olgu veel viimast korda välja toodud ka 2011. aasta kõige parema tarkvara valik.

1 Cyanogen Mod 7

On lihtne mõista, miks Cyanogen Mod on saanud ülipopulaarseks alternatiivseks Androidi operatsioonisüsteemiks paljudel nutitefonidel ja tahvelarvutitel. CM7 pakub seadistusvõimalusi ja lisaväärtust, mida tihtipeale poest ostetavate telefonide tootja kohandatud tarkvaraga kaasa ei tule. CM7 pakub sinu telefoni jaoks alati kõige värskemaid uuendusi ja parandusi ning sellega saab ajakohasena hoida ka neid mudeleid, mille uuendamisest tootja on juba loobunud.

2 Chrome

Chrome'i populaarsuse kasv on jätkunud ka sel aastal ja Chrome hõivab peagi kasutatavuselt teise brauseri koha, lükates Firefoxi kolmandale kohale. Arvestades seda, kui suur osa arvuti kasutamise ajast veedetakse tänapäeval veebiraakendustes, siis on brauser enamiku kasutajate jaoks vaat et kõige tähtsam tarkvara. Chrome on teinud interneti turvalisemaks muutmiseks palju enam kui kõik teised viimased kahe aastaga kokku. Chrome on jätkuvalt rakendus, mis võiks olla igas arvutis.

3 HTML 5

Kolmandale auhinnaväärilisele kohale tuleb asetada mitte niivõrd üks konkreetne tarkvara, vaid uus tõusev standard: HTML 5. See on üle hulga aja standard, mida on lubanud toetada kõik brauserid ning mis on juba praegu andmas veebile täiesti uut nägu ja funktsionaalsust. HTML 5 on sisuliselt juba praegu välja söönud Flashi ning pidev areng võimaldab luua kauneid ja funktsionaalseid veebilehendusi, mis veel mullu võimalikud polnud. HTML 5 muudab meie kõigi maailma.

Muud seadmed ja vidinad

Siia kogusime kokku need tooted, mille oleks keegi võinud ammu korralikult ära teha, aga mis jõudsid alles tänava meieni sellisel kujul, et oleme nõus neid ka kasutama. Korralikult toimiv robottolmuimeja või üliodav WiFi-ruuter? Jah, just siin nad on, väikesed kavalad asjad, mis meile mööduvast aastast meelde jäid.

1 Roomba 700-seeria

Roomba hakkamist täis robottolmuimeja 555 võitis tänava [digi] esimese robottolmuimejate testi, kuid aasta parimaks kuulutame hoopis veidi kallimad mudelid uuest 700-seeriast. Just 700-seerias on hinna ja võimekuse vahel ideaalne tasakaal, pakkudes muuhulgas ka juba HEPA-filtreid, tolmukasti täitumise andurit ja edasiarendatud eriti räpaste kohtade märkamise süsteemi Dirt Detect 2. Konkurentidel ei ole hetkel Roomba vastu eriti midagi panna, nii et teenitud esikoht USAsse.

2 3G/3.75G Wireless N Router TP-Link MR3220

Vidinate kategoorias aasta üllatusseks kvalifitseeruv TP-Linki ruuter on praktiliselt sama võimekas kui mitu korda kallimad seadmed. Reegel „sa saad seda, mille eest maksad“ selle seadme puhul ei kehti. Sa saad palju rohkem. N-WiFi ruuter, mis oskab kasutada enamlevinud netipulki, peaks tavaloojika järgi maksma palju rohkem kui 23 eurot. MR3220 on ideaalne väikesesse korterisse, mille katmiseks piisab vaid ühe antenni levist.

3 Wireless Media Stick

Üsna tundmatu firma HSTI toodetud Wireless Media Stick ja Mobostick olid mööduva aasta üllatajad, sest lõpuks ometi võttis keegi ja tegi ära väikse kavala toote, mida oli ammu vaja. Sellise pulga idee on lihtne: toraka ta näiteks USB-pordiga telerisse või arvutisse või mis iganes seadmesse, see arvab, et talle anti ette mälu pulk, kuigi tegelikult striimib Wireless Media Stick kogu pulga sisu üle WiFi teisest arvutist või näiteks võrku ühendatud kõvakettalt.

Soodus-
pakkumine!

facebook.com/pentax.eesti

PENTAX

Kõrgelt auhinnatud Pentax K-5 kuni **350€ soodsamalt!**

Kiirusta, sest soodustus kõikidele Pentax K-5 kaameratele ning KIT komplektidele kehtib vaid aasta lõpuni.
Sinu uus kaamera ootab Photopointis!

K-5

899€

- 16,3 megapiksline madala müratasemega CMOS sensor, pildistabilisaator, kiire 7 kaadrit/sek. sarivõte, ISO tundlikus 80 kuni 51200, PRIME II pildiprotsessor, 3" Live View LCD ekraan, 100% vaateväli pildiotsijas, 1080p Full-HD video, HDR võte, sensori tolmuemaldus ja kompaktne ning vastupidav ilmastikukindel 77 tihendiga kere.

K-5 kaamerakere 899€ (1199€)

K-5 18-55mm KIT 999€ (1249€)

K-5 18-55mm + 50-200mm KIT 1099€ (1449€)

Uuri lisa Photopointi veebipoest WWW.PHOTOPOINT.EE

Küsi müüjalt kindlasti ka soodsaid **0%** sissemaksega järelmaksu tingimusi!

Tasuta infotelefon **800 FOTO** (800 3686)

**PHOTOPOINT
ÜLEMISTE KESKUS**
Tallinn, Suur-Sõjamäe 4
Avatud E-P 10-21

**PHOTOPOINT
KRISTINE KESKUS**
Tallinn, Endla 45
Avatud E-P 10-21

**PHOTOPOINT
PÄRNU MNT**
Tallinn, Pärnu mnt 139
Avatud E-R 10-20, L 10-18

**PHOTOPOINT
ROCCA AL MARE**
Tallinn, Paldiski mnt 102
Avatud E-P 10-21

**PHOTOPOINT
TARTU KAUBAMAJA**
Tartu, Riia 1
Avatud E-L 9-21, P 10-19

**PHOTOPOINT
LÕUNAKESKUS**
Tartu, Ringtee 75
Avatud E-P 10-21

**PHOTOPOINT
EEDEN**
Tartu, Kalda tee 1c
Avatud E-P 9-21

Emaplaadid

See aasta on olnud taas Inteli aasta – parimad valikud on siiani Socket 1155 protsessorite vallast. Teadliku ostja parim valik peaks praegu olema just Z68. AMD poolelt erilist edu pole tulnud ja ka äsja saabunud uus Bulldozer jääb testides omajagu aega turul olnud ja madalama taktsagedusega i7-2600K-le kõvasti alla. Niisiis, elagu Intel ja palju jõudu AMDle nüüd taas millegi parema tegemisel!

1

Gigabyte G1.Sniper

Vaieldamatult parim tippklassi emaplaat, mis meie testidest on läbi käinud. Varustatud Inteli uusima Socket1155 kiibistikuga Z68, toetab nii ülekiirendamist kui CPU-sisest integreeritud graafikat. Helikaardiks on tavalise odava Realteki asemel kalleim Creative'i kivi CA20K2, mis on paslik ka juba professionaalsemaks heliloomeks. Kallis Bigfoot Killer E2100 võrgukontroller tagab korraliku võrguliikluse häälestuse ja kontrolli. SLI ja CrossFireX lubavad võtta maksimumi graafikast.

2

Gigabyte GA-Z68XP-UD3-SSD

Samuti Inteli Z68 kiibistikul emaplaat, millele on integreeritud 20 GB Intel i311 SLC SSD. See lubab end Intel Smart Response Technology abil liita tavalise kõvakettaga üheks tervikettaks ja tarkvara jälgib programmide ning failide kasutust ja liigutab need ülikiirele SSD-le. Nii saab SSD hüvesid tarbida eraldi süsteemi-SSD-d ostmata ja seda umbes 100 € võrra madalama hinnaga. Hea lahendus nii tööks kui koju mänguarvutisse.

3

Gigabyte GA-Z68AP-D3

Soodsaima hinnaga „täisväärtuslik“ Socket 1155 emaplaat Intel Z68 kiibistikuga, millel on kõik Z68 hüved. Odavaima Z68 leiaks küll 84 € eest, ent tollel puudub USB 3.0 tugi – see on aga üks oluline asi moodsa emaplaadi juures ja hetkel võiks emaplaati ostes küll USB 3.0 toe juba kaasa saada, sest muidu oled paari aasta pärast hädas. Samuti leiame kaks SATA 3 liidest. Puudub kahe graafikakaardi tugi, ent sellist kallist lahendust vajav tarbija nii odava emaplaadi suunas ei vaatagi.

Graafikakaardid

Enne masu ilmus uusi graafikakaartide põlvkondi mitmeid kordi aastas, ent nüüd on olukord rahulikum ja seda mõlema valitseva tootja – NVIDIA ja AMD – poolelt vaadatuna. Kui varem saime näha mängu „kord Piibelet peal, kord Vestmann“, siis ka siin on olukord enam-vähem võrdne: tippklassis selget liidrit pole.

1

Sapphire Radeon HD6970

Ühe GPU-ga graafikakaartidest tõuseb esikohale selle aasta ühe kiireima tegija AMD (ex-ATI) Radeon HD6970 kaart Sapphire'ilt. Kaart põhineb 40 nm GPU-l Cayman (880 MHz, 1536 shader-protssessorit), kasutab 2 GB 256-bit GDDR5 mälu (5500 MHz) maksimaalse läbilaskevõimega 176 GB/s ja toetab DirectX11 ning OpenGL 4.1 API-sid. Tippkaardi kohta on ka vaid veidi üle 300 € hind soodne, kuigi kiiruse poolest jagavad nad GTX580-ga esimest-teist kohta.

2

Gigabyte GeForce GTX580

Kaart kasutab NVIDIA kiireima 40 nm GTX500 GPU-d (772 MHz, 512 shader-protssessorit), 384-bitist mälu on 1,536 GB GDDR5 (4008 MHz) läbilaskevõimega 192 GB/s ning toetab ta samuti DirectX 11, kuid OpenGL-il vaid 3.2-versiooni. Samas maksab see meie turul soodsaima hinnaga kaart ikkagi 450 € ehk 130 € enam kui konkurent AMD tiptoodet. Kaardist on olemas ka hulga kallim 3 GB mälu versioon, aga meie arvates on kõige tasakaalustatum just see mudel.

3

MSI GeForce GTX560Ti

Kolmandaks ja hinna-kiiruse suhte poolest parimaks pakume NVIDIA GTX560 Titanium kaarti MSI-lt. MSI on kaardi varustanud oma originaalse Twin Frozr II soojatorudel baseeruva jahutusega, mis tagab vaikselt lahenduse ka ülekiirendatud kaardil. Kaardi südameks on 40 nm Nvidia GF114 GPU (880 MHz 822 MHz asemel, 384 shader-protssessorit), 256-bitist mälu on pardal 1 GB GDDR5. Maksab aga see kaart vaid 222 €, olles mängijate jaoks hea valik.

Arvutikõlarid

Kõlarimaailmas toimuvad uuendused väga aeglaselt. Seega pole ka meie esikolmikus midagi revolutsioonilist, vaid tegu on vaikse ja rahuliku arenguga. Logitech'i arvutikõlarid on juba kümme aastat olnud sama, küllaltki hea kvaliteediga. iPodi dokid on olnud populaarsed juba paar aastat, kuid nüüd lisatakse neile veel uusi võimalusi juurde, mis on viimasel ajal levima hakanud, nagu AirPlay või DLNA-tugi.

1

B&W Zeppelin Air

Sellesse üle 500 euro maksvasse iPodi dokki saab heli saata väga mitmel moel, läbi USB arvutist, dokitud iPodist või iPhone'ist või AirPlay kaudu, kui sul on seade, mis seda toetab, ehk iPod Touch, iPhone, iPad või iTunes arvutist. Silmad teevad need ette igale arvutikõlarikomplektile, ja kes sellise heliga on varem harjunud, neile see omapärase disainiga dokk ka kindlasti meeldib. Kallis ta ju on, aga hea heli ongi alati kallis ja sinna ei ole mitte midagi parata. Elagu Zeppelin.

2

Logitech Z906

Need Logitech'i 5.1-kõlarid on otsekui arvutikõlarite lõpuboss: suur, võimas ja nõuab paikapnemiseks üksjagu aega. Keskkonsooliga Logitech Z906 näeb tegelikult nii viisakas välja, et oskuslikul paigutamisel võib selle viia isegi elutuppa ja teha sellest täisväärtusliku kodukinoliikme. Filmi- või mängukuulamiseks sobib see komplekt siiski paremini kui muusika kuulamiseks, sest ülima detailsusega need meile meelde ei jäänud. Kõike arvestades anname aga Logitechile väärrika teise koha.

3

Amphion Helium 410 (+NuForce Icon 2 võimendi)

NuForce Icon 2 koos Amphion Helium 410 kõlaritega on just iTunesi-põlvkonnale mõeldud mitte väga kallis, kuid samas kvaliteetne stereosüsteem, mis peaks võrreldes emaplaadile integreeritud helikaarti torgatud suvaliste 2.1-kõlaritega andma hoopis teisest puust heli. Ja annabki, kuid tuleb arvestada, et see komplekt sobib eelkõige tänapäevase popmuusika, mitte jazz'i-legendide või klaverikontsertide nautimiseks.

Kõrvaklapid

Sama aeglaselt toimuvad muudatused kõrvaklapimaailmas, kuid siin pannakse rõhku kvantiteedile. Seda näitas ilmekalt ka meie sellekuine kõrvasiseste pisikeste klappide test, sest valik 20 testi pääsenu hulka oli ülimalt tihe. Samas tuleb tunnustada, et üldine kvaliteet oli testitud klappidel päris hea. Ka esimese koha saanud klappid on just sellest testist.

1

Sennheiser CX 271

Enamikul meist pole üle mõistuse suurt rahahunnikut, mida kõrvaklappide alla matta. Kui otsid mõnusaid kõrvasiseseid klappe ja raha on sul kulutada umbes 30 eurot, siis Sennheiser CX 271 klappidest paremat me soovitada ei oska. Laheda ja omapärase disaini ja sümmeetrilise kaabliga klappid püsivad väga hästi kõrvas ka liikudes. Hoolimata sellest, et helipildis on tunda jõulist bassi, on see jäetud täpselt selle piirini, kus bass veel üldpilti reostama ei hakka.

2

B&W C5

Bowers & Wilkinsi kõrvaklapid pole odav lõbu, mitte sinna poolegi. Ligi 180 eurot maksvad B&W C5 on suurepäraseid kõrvasiseseid klappid absoluutselt igas mõttes. Alustades disainist, tänu millele püsivad need mugavalt kõrvas ning neid kõrva panna ja sealt eemaldada pole piin, ning lõpetades iPhone'iga sobivate nuppudega, mida on kerge käsitseda. Mõra summutavad klappid pole mitte ainult väga mõnusa bassiga, vaid ühtlasi on heli detailne ja neutraalne.

3

AKG K 242 HD

Need kevadel testitud AKG klappid jäid terveks aastaks etaloniks, mille järgi teisi avatud/poolavatud täismõõdus kõrvaklappide joondada. Lõpuks aga ei jõudnudki ükski klappipaar neile üle 200 eurot maksnud klappidele ligilähedalegi. Otse 1970ndate raadiodiskori peast tõmmatud laheda retrohõngulise disainiga ülimugavad ja kerged klappid on niivõrd meeldiva heliga, et see on mõistlik ostusoovitust igale algajale audiofiilile - võib juhtuda, et veel paremaid klappe polegi vaja kunagi osta.

Nüüd avatud suurim optika- ja digikaupade e-pood Eestis!

www.digizone.ee

Täielikult **UENENUD** ja **KAASAEGSEIM** ostukeskkond

SUURIM kaubavalik ja alati **HEAD HINNAD**

LIHTNE ja **MUGAV** toodete leidmine ja sobiva toote **EFEKTIIVNE** väljafiltreerimine

KIIRE ja **HÄSTITOIMIV** otsingumootor ja **TÖHUS** ja **ABISTAV** toodete võrdlemine

ADEKVAATNE tarneinfo ja **MITMEKÜLGSED** transpordi- ja maksevõimalused

101% usaldusväärne ja **SIND MÕISTEV** klienditeenindus

Sinu kingiideed meie suurest tootevalikust:

249€

Nikon Coolpix P300

Erialaekspertide poolt 2011. aasta parimaks kompaktkameraks valitud mudel

789€

Apple iPhone 4S 16GB

Kõige hämmastavam nutitelefon senimaani

669€

Pentax Q + smc 8.5mm AL

Maailma kõige väiksem vahetatavate objektiviidtega hübriidkaamera

139€

Kodak PLAYSPORT Zx5

Vee-, tolmu- ja põrutuskindel Full HD videot salvestav taskumootmeline videokaamera

416€

iRobot Roomba 555

Uuenenud disainiga, programmeeritav ja varasematest mudelitest märksa intelligentsem robottolmuimeja

59€

Fun2Get i-Helicopter 777-170

See mudelhelikopter on põnev tehnikavigur, mida saab juhtida iPad'i, iPhone'i ja iPod touch'i pealt

Lisaks vaata ka teisi isikupäraseid kingiideid meie e-poest.
Oleme need Sinu jaoks kingisaajapõhiselt välja valinud.

Indrek Kasela

Tomu Kaljaste

Laura Põldvere

Keit Pentus

Anto Rankas

Jaan Tootsen

Puur, prillid ja lillepott

Jõuluvanad kipuvad tooma ikka peamiselt Kalevi komme, Laima šokolaadi, villaseid sokke või midagi muud säärast, mida kingisaaja võiks isegi poest osta. Kas poleks vahva, kui saaks ise valida mitte ainult olemasolevate, vaid ka olematute asjade seast? Mida põnevad sooviksid oma kingikotis näha tuntud inimesed, kui jõuluvana näeks välja kangesti mõne [digi] toimetaja moodi?

FOTO: VILJAR SEPP

Robot 1980ndatest

ÄRI- JA KULTUURIMEES INDREK KASELA

Millise kingi jõuluvanalt saada loodad?

Viimased kolmkümmend aastat olen ise pidanud jõuluvana asemel kingitusi tegema, seega ma väga tema peale ei looda. Kindlasti tulevad traditsioonilised sokid, ka juba vist viimased kolmkümmend aastat. Õnneks on mu vanematel alati mingid väga kummali- sed ja ebapraktilised kingitused, mis on armsalt jaburad.

Miks robot 1980ndatest? Võrreldes tänaste kodurobotitega ei oska ta ju midagi teha!

Veel mõnikümmend aastat tagasi arvati, et meil on kõigil kodus varsti lihtsamad robo- tid. Tegelikult mingil moel nad ongi meil kodudes, aga maskeerunud intelligentseteks külmkappideks, tolmuimejateks jne. Me oleme nad juba anastanud, enne kui nad või- maluse said. Robotite esteetika lõppeski 1980ndatega. „Star Wars” oli robotiilu kulmi- natsioon. Edaspidised on kuidagi liiga ületuunitud ja multitegelased. Liiga palju tundlaid ja relvi. Mehaanika on pidanud alla vanduma elektroonikale, metall ja plast on asendu- nud süsinikkiududega. Robot ei peagi kõike oskama. Moodsad kodurobotid ongi selle- pärast igavad, et nad omast arust oskavad kõike, hakivad porgandit ja kiiritavad vaen- last. Kas keegi tahaks endale sellist koera, kes koristab, mängib klaverit ja viib prügi välja. Ei taha ju!

Mida selle tüübiga peale hakkaksid?

Paneksin teiste kodus leiduvate 1970-1980ndate lелude ja mööbli vahele. Oma keskkon- da. Võib-olla õpetaks talle lihtsamad käsklused ka selgeks. Ta oskab näiteks väga hästi kella peale üles ajada, millest mulle kui parandamatule hilinejale oleks meeletult abi. Omnibot on vägagi nutikas tegelane. Näiteks on tal kõhus tõesti kassetimängija. Arves- tades, et mu moodsamad sõbrad lindistavad oma muusikat kassetidele, on see väga praktiline.

Tomy Omnibot meenutab väga tähesõdade nunnurobotit R2-D2. R2-D2 oleks ikka vingem kink, ta remondiks su kosmoselaeva ja muud kodutehnikat.

Omnibot ongi R2-D2 kauge sugulane, vähemalt välisuselt. R2-D2 on muidugi täielik lemmik! Kogu „Star Warsi” kamp on väga sümpaatne, aga nende jaoks oleks vaja George Lucase eelarvet.

Mis oli eelmiste jõulude parim kingitus?

Eelmiste jõulude parim kingitus oli see, et ikka jõuludeks koju jõudsin pärast ookea- nil purjetamist. Ja see, et vanemad tulid koos kuusega külla. Kõlab võib-olla läägelt, aga lihtsates asjades ongi see suurim võlu. Emotsioonid on parim kingitus.

Dirigendi- prillid

FOTO: VILJAR SEPP

DIRIGENT TÖNU KALJUSTE

Millist digikinki jõuluvanalt ootad?

Dirigendiprille, mis aitavad dirigenti kaasaegse mehaanilise muusika dirigeerimisel. Ma selgitan. Aeg on tekitanud niisuguse muusika, millel pole tihtilugu inimese südamelöökide ega hingamisega midagi pistmist, mis on lihtsalt väga mehaaniline. Paljud heliloojad kirjutavad muusikat läbi kompuutri, et tiksuks. Vastavalt sellele peaks seda ka dirigeerima. Inimese käsi ei ole vaja. Oleks vaja, et oleks impulsslamp ja üks koht, kuhu see impulsslamp paigutada, oleks spetsiaalsed dirigendiprillid. Olen näinud ilusat LED-lambistikku prillide hingede kohal. See tuleks ühendada metronoomiga ja saata need väikesed valgusesähvatused orkestri või koori poole, et nad saaksid tuge tempos mängimisel-laulmisel.

Meie kunstniku disainitud prille kaunistavad suured hõõglambid. Kas need sobivad frakiga või peaksid esinemiskostüümi ümber tegema?

Absoluutselt ei sobi. Niisuguses olukorras ühendavad meie kallid Jaapani sõbrad praktike ja tootjate vahelised kontaktid eriti tihedaks. Näiteks Yamaha orelitootmise juures on terve muusikakool ja kui seal tulevad lapsed mõne geniaalse idee peale, siis pannakse see tootmisse. Ka prillitehases peaks olema väga tugev kontakt dirigentide ja muusikutega, et see lambike oleks täpselt õiges kohas ja õige tugevusega. Need teie prillid sobiksid hästi Benny Hilli *show*'ks ... Hõõglamp, see on generatsioon tagasi. Me ei saa Euroopa Liidu sertifikaati ju nendele prillidele, see ei lähe läbi! Ja tegelikult ajakiri praegu riskib eksistentsiga, kui te propageerite siin hõõglampe.

Oled kogenud dirigent, kui kaua sinul ja orkestril uue tööruutiiniga harjumine aega võtaks?

Peale dirigendi võiks need prillid olla igal mängijal. Ja partii, mida nad mängivad, peaks kindlasti olema iPadis sees ja iPad noodipuldil. Väikesed lambikesed peegelduksid iPadi ekraanilt ja kui pillimängija vaatab, siis ta näeb kohe ka dirigendi pulssi. Kui publik vaatab, siis nad mitte ainult ei kuule, vaid näevad ka pulseerivat orkestrit, sest kõikidel on prillid. See oleks tootjalegi kasulik, saaks rohkem müüa. Ja mingil hetkel võiks need muuta kohustuslikuks: orkester ei saa tegevusluba, kui pole neid prille muretsetud.

Õpetad Muusikaakadeemias noori dirigente. Kas vilkurprillide kasutamine tuleks ka õppekavva sisse viia?

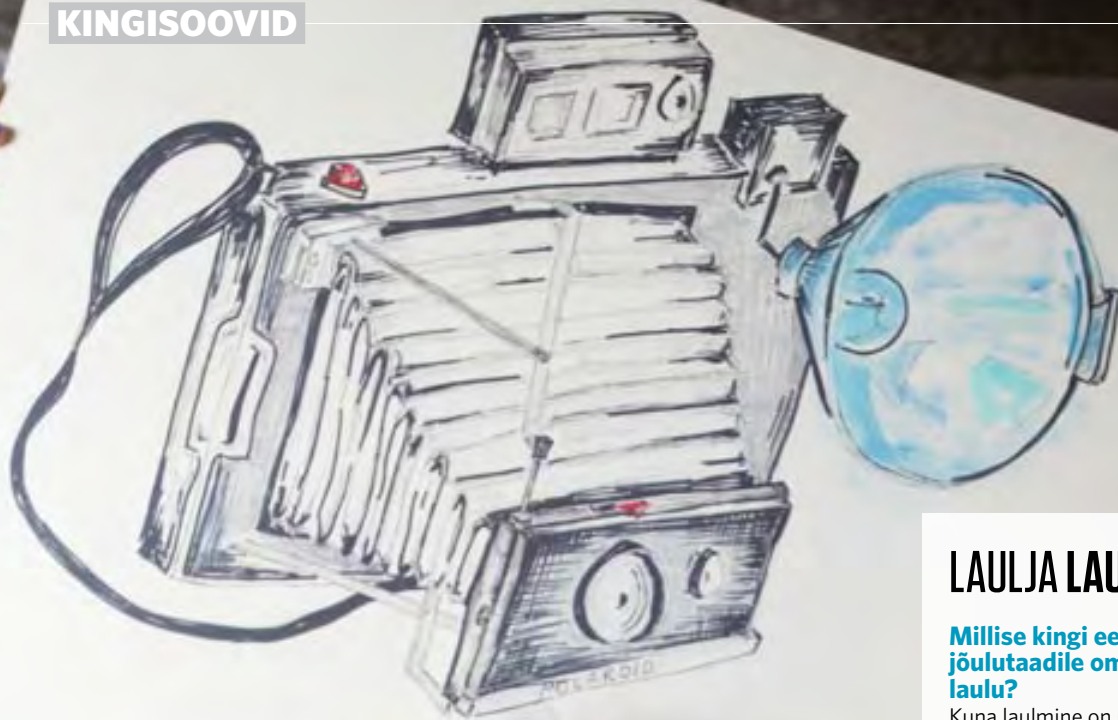
Rahvusvahelised digitaliseeritud dirigeerimiskursused. Loomes endale sija rahvusvahelise dirigeerimistsentrumi ja võtame litsentsi, et teised maad ei saaks seda avada. Kõik õpilased tuleksid siia. Sellega tõstaksime ka kultuuri rahastamise võimalused hoopis teisele tasandile. Ma tegelikult kardan, et ma äkki liiga vara avalikustan selle siin. Tunnen, et tööstusluure on mul kannul, mu iPhone'is toimuvad praegu mingid kummalised asjad ...

Mida peaksid tegema dirigendi käed, kui prillid tempo annavad?

Kuna on tegemist mehaanilise muusikaga, siis käed võiksid ventileerida õhku. Tihtipeale õhk seisab orkestri kohal. Puhkpillid tarvitavad väga palju hapnikku. Dirigendid võiksid olla rohkem ventileeriva funktsiooniga.

Mis oli eelmiste jõulude parim kink?

Metsseapraad meeldis väga.

LAULJA LAURA PÖLDVERE

Millise kingi eest laulaksid jõulutaadile oma kõige ilusama laulu?

Kuna laulmine on minu eriala, siis üritan iga kord anda selles vallas endast parima. Hetkel on aga pisike salasoo, et jõulupakis võiks olla polaroidkaamera. Oluline ei ole, milline, vaid lihtsalt selle trikiga, et pilt saab kohe valmis ning on jagamiseks olemas.

Miks polaroid? Ma arvasin, et sa oled pigem moodsate vidinate tüdruk. Laulad kosmosest ja nii.

Ega kosmos pole leiutatud lähiajal. Seega sobivad kosmos ja polaroid suurepäraselt kokku. Mulle meeldib kosmose intrigeeriv suurus ning müstika, mida ta endas hoiab, sama palju kui polaroidi ime, mis sünnib pärast klõpsu tegemist.

Keda või mida polaroidiga pildistama asuksid?

Ilmselt enda perekonda ja sõpru ning meie ühiseid üritusi. Ma usun, et alguses tabaks mind ka hullus jäädvustada loodust ning huvitavaid detaile, et näida asjaliku pildistajana. Loodetavasti see kaob kiiresti.

Millega siiani pilti teinud oled? Saadaksid teise kaamera pensionile?

Ma olen üsnagi kindel, et viimati tegin pildi kaameraga Diana F+, mis on ennast ilusasti säätanud elutoa riivuli peale. Kohe kindlasti ei saadaks ma Dianat pensionile, vaid pigem hakkaksin teda tihedamini kasutama, kui olen seni teinud. Polaroidkaamera perre tulek sütitaks uue fotograafiapisiku.

Mis oli eelmiste jõulude parim kingitus?

Minu jaoks on lähedaste inimeste kingitused alati parimad. Kõik, mis on hingega tehtud ja kingitud, läheb minule omakorda hinge. Minu jaoks on saamisrõõmust suurem kinkimisrõõm. Ja see pole naljaga öeldud, vaid see on sulatösi.

Polaroid- kaamera

tomtom

TomTom Go1005 – alati õigel teel

Kordumatud funktsioonid ja eelised:

- Fluid Touch ekraan
- Kiiruskaamerad – säästke raha fikseeritud kaamerate hoiatustega
- Sisukamad ja detailsemad kaardid kui kunagi varem
- Magnetkinnitus lihtsaks dokkimiseks
- Marsruut planeeritakse vaid sekunditega
- Käed-vabad helistamine
- Tasuta 8 kaarti rohkem kui 2 aastaks

bajtel
Navigate to success

TomTom seadmed saadaval meie partnerite kauplustes

palmtek.ee

KLICK

ONOFF

EURONICS

Elion

Isekaster lillepott

MINISTER KEIT PENTUS

Millise vidina loodad jõuluvana kotist sel aastal välja tõmmata?

Paar aastat tagasi võitis ühe Eesti innovatsiooniahinna eestlaste väljaarendatud lillepott, mis võtab taime kastmise enda kanda ja teeb seda õhust korjatava niiskuse varal automaatselt. Kui jõuluvana on tehnoloogialembeline, siis Click and Grow mini sobiks kingikotti väga hästi.

Miks just lillepott, mitte näiteks iPad?

Mulle väga meeldib, kui köögis on tavaliste lõikelilledel asemel laual värsked, potis kasvavaid maitsetaimi või ka näiteks minitaimed. Kui tavaliste toataimede eest

hooldamine ja nende kastmine tuleb mul suurepäraselt välja, siis köögitaimega olen ausalt öeldes aeg-ajalt jänni jäänud – neid tuleb palju tihemini kasta. Kuna mu amet eeldab päris palju lennus olemist, siis selline innovaatiline väike köögiaednik, mis sel ajal mu köögitaime eest hoolt kannaks, oleks lihtsalt heaks abiks.

Aga mis saab siis, kui jõuluvana on vana kooli mees ja toob harilikult savipoti?

Harilik savipott leiaks kindlasti ka kasutust. Tõenäoliselt istutaksin sinna ringi praegu plastpotis kasvava kaktuse.

Milline lill targas potis elama hakkab?

Üks mõnus potsakas kimp basiilikuid. Või siis minitomatid.

Kas sa põllumajandusministri kadedat pilku ei karda?

Proovin talle õigel ajal vihje anda, et ta päkapikkudele kirjutamisega hiljaks ei jääks. Selline tark lillepott kuluks aga ilma igasuguse naljata ära mitte ainult hajameelsele, vaid kõigile, kes palju ringi sõidavad ja peavad praegu otsima sõpru-tuttavaid, kes kodust eemal olemise ajal lilli kastmas käivad.

KLICK

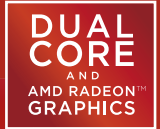
SINU DIGIPOOD

KREISID PÄEVAD

Näe meelde jäävaid hetki HD kvaliteedis!

Naerata, pildista, töötle! Nüüd saad kõiki HD-kvaliteedis pilte muuta lihtsalt ja kiirelt. Vaata DVD-filme HD lähedase kvaliteediga. Naudi erinevaid mängu ja valmista lihtsalt videoid oma nutitelefoni jaoks.

HP Pavilion G6-1203 ja 1204 VISION A4 tehnoloogiaga AMD-lt

- 6 GB mälu
- 750 GB kõvaketas
- garantii 3 aastat

-34%

garantii
3a

459.-
kuumakse alates 48 kuud **14.44€**
~~699€~~

- ekraan 15,6" LED • DVD-kirjutaja • WiFi • 3xUSB • HDMI • VGA • bluetooth
- kaal 2,55 kg • Windows 7 Home Premium SP1 • aku tööaeg kuni 6 tundi

AMD Dual-Core A4-3300M kiirendatud protsessor

AMD Radeon™ HD 6480G eraldiseiseva klassi graafika (kuni 3GB graafikamälu)

Windows 7 Home Premium

Võimekas ja vastupidav!

SÜLEARVUTI

HP Pavilion g6-1201
VISION E2 tehnoloogiaga AMD-lt

-39%

garantii
3a

- ekraan 15,6" LED
- 4GB mälu • 500GB kõvaketas • DVD-kirjutaja
- WiFi • 3xUSB • HDMI • VGA • kaal 2,55 kg
- Windows 7 Home Premium
- garantii 3 aastat • aku tööaeg kuni 6 tundi

399.-
kuumakse alates 48 kuud **12.55€**
~~649€~~

AMD Dual-Core E2-3000M kiirendatud protsessor

AMD Radeon™ HD 6380G eraldiseiseva klassi graafika (kuni 2GB graafikamälu)

Õhuke ja äärmiselt vastupidava aku tööajaga!

SÜLEARVUTI

HP Pavilion dm1-4020ea
VISION E2 tehnoloogiaga AMD-lt

-27%

garantii
3a

- 11,6" LED ekraan
- kiire 4GB mälu • 500GB kõvaketas
- veebikaamera • WiFi • 3xUSB
- HDMI • VGA • Bluetooth
- kaal 1,6 kg • Windows 7 Home Premium SP1
- aku tööaeg kuni 10 tundi • garantii 3 aastat

399.-
kuumakse alates 48 kuud **12.55€**
~~549€~~

AMD Dual-Core E2-450 kiirendatud protsessor

AMD Radeon™ HD 6320M eraldiseiseva klassi graafika (kuni 1,92GB graafikamälu)

Stiilne, turvaline ja töökindel!

SÜLEARVUTI

HP Pavilion dv6-6101
VISION A6 tehnoloogiaga AMD-lt

garantii
3a

-35%

- ekraan 15,6" LED
- 8GB mälu • 750GB kõvaketas+ ProtectSmart kaitses.
- DVD-kirjutaja • veebikaamera • sõrmejäljelugeja
- WiFi • Bluetooth • 2xUSB3.0 • 2xUSB2.0 • HDMI • VGA
- aku kestvus kuni 6 tundi • kaal 2,6kg
- Windows 7 Home Premium • garantii 3 aastat

649.-
kuumakse alates 48 kuud **20.41€**
~~999€~~

AMD Quad-Core A6-3410M kiirendatud protsessor

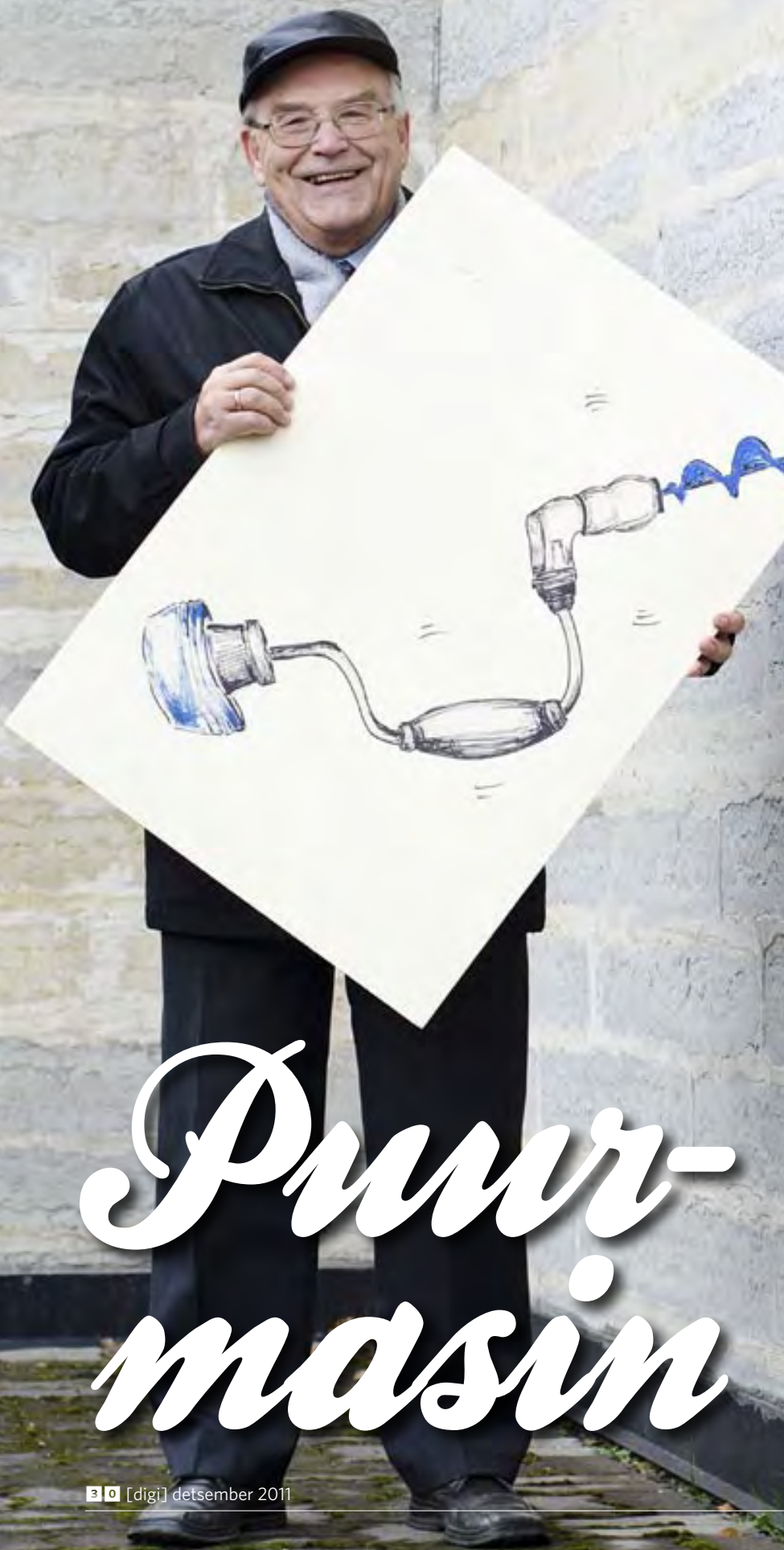
AMD Radeon™ HD 6755G2 kahekordne graafika (kuni 3.8GB graafikamälu, millest 1GB DDR5 eraldiseisev)

Mahatõmmatud hindade näol on tegemist toodete vahhindadega. Kampania kestab 03.11.2011 - 30.11.2011. Kaupa on piiratud koguses. Kõik pildid on illustriiivsed.

AMD, AMD Arrow logo, AMD Radeon and combinations thereof are trademarks of Advanced Micro Devices, Inc.

www.klick.ee 24h avatud e-pood - rohkem infot ja parimad pakkumised

TALLINN: Viru Keskus ☎ 6668160 | ✉ viru@klick.ee; Kristiine Kaubanduskeskus ☎ 6668116 | ✉ kristiine@klick.ee; Rocca Al Mare kaubanduskeskus ☎ 6668155 | ✉ rocca@klick.ee; Ülemiste Kaubanduskeskus ☎ 6668159 | ✉ ulemiste@klick.ee; Järve Kaubanduskeskus ☎ 6668154 | ✉ jarve@klick.ee; Lasnamäe Centrum ☎ 6668128 | ✉ mustakivi@klick.ee; Mustika Kaubanduskeskus ☎ 6668151 | ✉ kadaka@klick.ee; Sikupilli Kaubanduskeskus ☎ 6668156 | ✉ sikupilli@klick.ee; TARTU: Tasku keskus ☎ 666 8163 | ✉ tasku@klick.ee; Lõunakeskus ☎ 6668153 | ✉ lõunakeskus@klick.ee; Kaubanduskeskus Eeden ☎ 6668164 | ✉ eeden@klick.ee; PÄRNU: Kaubamajas ☎ 6668152 | ✉ parnu.papiniidu@klick.ee; VILJANDI: Viljandi Centrum ☎ 6668166 | ✉ viljandi@klick.ee; JÕHVI: Kaubanduskeskus Tsentraal ☎ 6668168 | ✉ johvi@klick.ee; RAKVERE: Põhjakeskus ☎ 6668177 | ✉ rakvere.pohjakeskus@klick.ee; VALGA: Valga Maxima ☎ 6668121 | ✉ valga@klick.ee; PAIDE: Ringtee 2, ☎ 6668124 | ✉ paide@klick.ee; KURESSAARE: Auriga Keskus ☎ 6668117 | ✉ kuressaare@klick.ee; VÕRU: Kaguskeskus ☎ 6668173 | ✉ voru@klick.ee.

AKADEEMIK ANTO RAUKAS

Kui suur kingikott jõuluvanal olema peaks, et sind õnnelikuks teha?

Mida suurem, seda parem!

Miks sa jõuluvanalt puurmasinat ihaldad?

Nõukogude ajal puuriti Eesti maapõue tuhandeid puurauke, kuid nüüd pole selleks enam raha ja Eestis pole ka korralikke puuragregate. Kuid ilma puurimata ei leia me ei vett ega maavarasid. Puurauke vajavad ka ehitusgeoloogid, et majad korralikult püsti seisaksid! Kui jõuluvana tooks mulle korraliku puurmasina, võiksin seda abivajajatele laenutada ning saaksin kiiresti püstirikkaks!

Kuhu esimese augu puuriksid?

Esimese augu puuriksin Maardus, kus on suur graniidimaardla, mis võiks meid kvaliteetse kiviga varustada aastasadu.

Mida sa überkaudsetele inimestele kingiksid, et nad sul puurida lubaksid?

Kingiksin neile õpikuid, et nad targemaks saaksid ja ise hoolega puurima asuksid!

Meie kunstniku joonistatud käsipuur sind vist kuigi õnnelikuks ei teeks? Samas, looduskaitsjad juubeldaksid!

Pildil toodud trellpuur on heaks abimeheks kodutöödel. Mul on neid mitu ja juurde ma neid ei vaja. Suured rootorpuurid võimaldavad puurida suuri kaevanduskäike ja metroosüvendeid ning ka nii võimsat puuri pole mul vaja. Sooviksin puuri, millega saaks puurida kilomeetri sügavusele.

Mis oli eelmiste jõulude parim kingitus?

Möödunud aasta jõulukuul omistati mulle Gottfried Wilhelm von Leibnizi medal ja Euroopa auteadlase nimetus.

Puur- masin

NOKIA

Ole Sina ise
Nokia N9
nutitefon

swipe.nokia.ee

A person wearing a colorful winter jacket and a knit hat is sitting on a bicycle at night. They are holding a large white sign that has a hand-drawn sketch of a mobile phone on it. The drawing shows a screen at the top, a speaker grille, and a numeric keypad with numbers 1-9 and 0. The person is pointing at the keypad with their gloved hand. In the background, there is a tall, illuminated white monument and a large, multi-story building with many lit windows. The scene is set in an urban environment at dusk or night.

Pehme telefon

FILMIMEES JAAN TOOTSEN

Millise kingi jõuluvanalt välja luuletada loodad?

Viimane telefon hakkab otsi andma. Kukkus mõni nädal tagasi kohvitassi, kui hommiku-sõõgilauas lehtedega saherdasin. Oleks vaja uut, aga nutitelefoni eufooriaga ei ole viitsinud kaasa minna, parameetritelt liiga lai, et mõnusasti püksitaskusse mahtuda. Sealt mõte, et telefon võiks olla väga lihtne, pehme, kokkusurutav nagu junn plastiliini või tükk savi. Teda ei tohiks kriimustada võtmekimp taskus, mingitesse vahepragudesse ei ole oodatud püksitaskus nii tavaline küpsisepuru. Põrutuskindlus on isegi minule kui mitte väga suurele seiklejale oluline, ikka vupsab taskust lompi või asfaldile. Innovaati-line idee: pehme, väikeste mõõtmetega telefon, mida saaks tainarulliga vajadusel õhe-maks ja laiemaks siluda, kui on vaja kasutada suuremat ekraanipinda. Mingeid lisafunk-tioone eriti ei vaja, kõrvaklapiak ja asukoha määramine maastikul ei teeks paha.

Kas lajataksid uue telefoni katsetamise mõttes kohe jõuluõhtul hellalt vastu asfalti?

Ah, ei hakka jamama, kõik need mobla- ja blenderinaljad. Küll ta läheb niigi üsna pea katki ja keegi peab selle sita põrandalt pärast kokku ka pühkima. Asju peab hoidma. Need on võetud meie mullast ja veest.

Kuidas sa plastiliinist telefonil nupud üles leiaksid? Need läheksid ju kokku voltides segamini. Või oleks see hoopis teistmoodi juhitav?

Mõttejõul või silma liikumise järgi on kõik vabalt suunatav. See on tänapäeval juba täiesti võimalik, hetkel pole veel laiatarbesse jõudnud.

Miks mitte uus iPhone või mõni moodne Samsung? Kõik ju kiidavad.

See on ikka natuke tüütu, omada igal ajahetkel võimalust suuremaid infoühikuid paigalt nihutada. Pidev võrgus olek kurnab ära. Ja kui keegi e-postis möllab – kirjutab, küsib, nõuab – ja parasjagu pole tuju vastata, saab alati öelda, et ei ole sel nädalal arvuti juu-res. Muud lisavidinad on muidugi mõnusad. Ja näpuga libistada mööda nutitelefoni sile-dat pinda – nagu ahv puudritoosiga. Äge.

Mis oli eelmiste jõulude parim kink?

Rannapall ja porgandikoorimisnuga.

MEIE HINDED

Fantastiline. Uskumatu toode, praktiliselt veatu ning pakub rohkem, kui oleksime osanud oodata.

Tippklass. Väga hea toode, oma klassi tipp ja tõuseb teiste seast kindlalt esile.

Harju keskmine. Plussid kaaluvad miinused üles, kuid samas ei midagi erilist.

Kolmepoiss. Midagi teemas nagu on, ent miinuseid on selgelt rohkem kui plusse ning ostusoovitust talle anda ei saa.

Hoia eemale! See toode on nii halb, et poleks mitte kunagi tohtinud sündidagi.

«[digi] testi võitja» märki kannavad tooted, mis on võitnud [digi] võrdlustesti.

Selle märgi lisame soodsaima hinnaga toodetele.

Q nagu kummaline

Pole teada, kas Pentax andis kaamerale nimeks Q tõesti Bondi-filmidest tuntud vidinameistri ja leiutaja Q järgi või oli selleks muu põhjus, kuid kaameras on samaaegselt tõepoolest midagi ülimalt nohiklikult lahedad.

Pentax Q on väike. Kui objektiiv välja arvata, siis on Q täpselt sama väike kui keskmine kompaktkamera. Kuna objektiiv näeb välja ja käitub ka nagu „päris” objektiiv, siis äratab kaamera väiksus imestust. Kuidas on võimalik, et kaamera ise nii tilluke on? On võimalik, sest Pentax Q näol on tegemist vahetatavate objektiividega kompaktkameraga. Punkt. Ei, Q näol ei ole Pentax loonud mingit uut geniaalset kaamerasüsteemi, millele oleks suur sensor väikeses korpus.

Ka käsitsetavuselt on Q tavalise kompaktkamera moodi. Nupud on pisikesed ja kindas käega kaamerat seadistada ei saa, välja arvatud kahe erandiga. Päästik ja aktiivse režiimi põhiparameetri valikuratas on piisavalt suured ja eenduvad piisavalt, nii et õigel režiimil oleva kaameraga pildistamiseks ei pea kindaid käest kiskuma ja sellest peaaegu piisakski, kuid kaamera sisselülitamise nupp on nii naeruväärselt väike ja tasapinnaline, et selle jaoks tuleb ikkagi keset hilissügist ja kohe-kohe kohale jõudvat talve kinnas korraks käest võtta.

Kalasilm kompaktile

Metallist korpus on tugev ja korralik, käes hoidmist hõlbustab väike reljeefne pide. Kaamera esiküljel on neljasammuline valikuketas, mida saab seadistada valima külgede suhet, digitaalfiltrit, kohandatud pildiparameetreid või pildiefekte. Sellega rattakese funktsioon ka piirdub ja siin on tegemist käest lastud võimalusega, sest kui Pentax oleks hoolikalt järele mõelnud, oleks võinud sinna seadistada valitavateks ka näiteks värvustasakaalu valiku, RAW ja JPG vahel lülitumise võimaluse ja muudki, mida pildistamisel tarvis võiks minna. See on Pentaxi poolt lihtsalt uskumatult rumal otsus. Raisata kaamerakerel ruumi ühe juhiku jaoks ja lasta sellega seejärel valida mitte reaalselt tähtsaid parameetreid, vaid mingit sekundaarset tilulilu? Hämmastav.

Teisest küljest on kaamera juures jällegi paar sellist asja, mida kompaktil tavaliselt pole. Näiteks statiivikeere on metallist ja joondub täpselt objektiivi keskteljega. Ma tean, mida te nüüd selle peale mõtlesite, aga te eksite. Ei, mälukaardi- ja akupesade ei asu põhjal all, vaid hoopis küljel. Statiivil seisval kaameral

saab mugavalt vahetada mõlemat. Ja nagu sellest veel vähe oleks, on aku- ja mälukaardipead eraldi, üks vasakul, teine paremal küljel.

Pentax Q objektiivid on väikesed, kaamera sensor on vaid 1/2,3” suurusega, mis annab kärpeteguriks umbes 5,5.

Kaameraga tuleb komplektis kaasa 8,5 mm F1,9 fiksoobjektiiv, mis vastab 35 mm ekvivalendina umbes 47 mm ja APS-C-sensoriga kaamerate arvestuses umbes 31 mm objektiivile. Ei ole väga lai, kuid fiksidega harjunud pildistaja jaoks on see üsna universaalne fookuskaugus. See-eest on komplektobjektiiv meeldivalt terav ja selle sensori jaoks välja timmitud.

Kaamera juurde pakutakse ka muid vahvaid objekte: kalasilm, telefoto, lainurk ja suum, kuid nende puhul tuleb kasutada käsitsi teravustamist. Teravustamismootor ja mehaaniline katik on komplektiks olemas, teistel aga mitte. Üldiselt saab ekraani järgi ka käsitsi teravustada päris edukalt, kuid kogu aeg seda teha

Kõrgematel tundlikkustel peab sensor päris hästi vastu ja ISO 1600 on täiesti kobe, eeldusel, et sa kasutad RAW-vormingut

ei tahaks, sest ekraani eraldusvõime on selle jaoks liiga madal. Käsitsi teravustamise jaoks saab küll ekraanil suurendada väikese fookusala üle terve ekraani, kuid seni, kuni sa fookusrõngaga möllad, jõuab see vahepeal ära kaduda. Siiski, põhimõtteliselt käsitsi teravustada saab. Kui ikka kalasilm või lainurk huvi pakuvad, siis ei tasu käsitsi teravustamise kartuses nende ostmisest loobuda.

DNG-vorming päästab pildi

Komplektobjektiivi teravus ja sensori lahusvõime on vastavuses ja pildid on detailsed. Kõrgematel tundlikkustel peab sensor päris hästi vastu ja normaalselt säritatud ISO 1600 on täiesti kobe, eeldusel, et kasutatakse RAW-vormingut. Vahe parima kvaliteediga JPG ja RAW vahel on väga suur. Niipea, kui on ette näha hämaras pil-

Pentax Q hirm ja arm: hea teravus tulemus ISO 1600 juures ning objektiivide sisepeegeldused.

distamist, tasub sisse lülitada RAW. Nagu Pentaxil kombeks saab valida kahe RAW-vormingu vahel: PEF ja DNG.

DNG-failid on keskmiselt 20-21 MB ning class 6 mälukaartile salvestab Q seda 3-4 sekundit. Selle aja jooksul on osad kaamera funktsioonid lukus, nt menüü- ja Play-nupud ei reageeri.

Üldise pildikvaliteediga võib rahule jääda. Näha on, et tegemist on kompaktkamera sensoriga, kuid hea valgusjõuline objektiiv ja DNG lisavad juurde teravust ja vähendavad müra olukordades, kus „seebikas“ paratamatult häta jääb.

Minu kõige suurem nurin oleks siiski suunatud objektiivide poole. Sisepeegeldused ja valgustriibud tekivad üsna kergelt. Kalasilma puhul on arusaadav, et mõned hulkuvad valguskiired kinni püüad, aga ka teleobjektiivigaõnnestus saada pildile mitu hullu valguskardinat. Komplektobjektiiv tundub selle poolest

kõige parem olevat, aga päike kaadrinurgas toob automaatselt pildile päikesejänku.

Kokkuvõttes on Pentax Q vahva kaamera, hoolimata spetsiifilistest kiiksudest. Keskmisest kompaktkamerast on Q ponsakam, kuid objektiiv(de) ja RAW-vormingu pärast võib selle erinevuse ära kannatada.

Siinkohal võikski punkti panna, sest kõik oleks ilus, kui ainult poleks ühte suurt probleemi – kaamera soolane hind. Seitsesada eurot seab asja hoopis teise valgusse.

Kui pidada tähtsaimaks pildikvaliteeti, saaks sama raha eest paremaid, ainult õige veidi suuremaid kaameraid, kui aga olulisim on kompaktsus, siis pole mõtet nii palju kulutada. Sony NEX C3 on peaaegu sama väike, ent odavam ja ning tehniliselt Q-st iga kandi pealt üle. Praeguse hinnaga on Pentax Q-l keeruline võistelda ükskõik millises kaameraklassis ükskõik millise sihtrühma nimel.

SVEN VAHAR

Pentax Q Standard Prime KIT

Hind: 699 eurot

Müügil: Photopoint

Sensor: 12,4 megapiksliit, tagantvalgustusega CMOS, kärpetegur 5,5

Teravustamine: TTL kontrastituvastusega, manuaalne, lõpmatus, jälgiv, 25 punkti, näotuvastus

Tundlikkus: 125-6400, Auto ISO 100-6400

Säriaja vahemik: 1/8000-30 s elektroonilise katikuga, 1/2000-30 s objektiivisese katikuga, aegvõte

Sarivõte: 5 k/s

Ekraan: 3", 460 000 piksliit

Failivormingud: JPG, RAW (PEF, DNG), RAW+JPG, MPEG-4 AVC/H.264

Videosalvestus: Full HD 1920 x 1020 30 k/s

Muu: USB, mini-HDMI, AV-väljund, välguking

Mõõtmed: 9,8 x 5,7 x 3,1 cm

Kaal: 200 g

KOKKUVÕTE

Vahva väike kaamera väikeste vahvate objektiividega. Igapäevaseks kaasakandmiseks toredalt väike. Häda on selles, et Q on esialgu veel liiga kallis.

HINNE

Seni parim iPhone

See on see telefon, mille asemel kogu maailm ootas miskipärast täiesti uut moodi iPhone'i, aga said iPhone 4 edasiarenduse. Paljud olid pettunud. Aga lubage küsida miks? Näidake mulle siis mõnda paremat selle klassi nutitelefoni.

Fakt on see, et iPhone 4S-il ei ole midagi häbeneda ka siis, kui ta näeb välja täpselt nagu eelmine mudel iPhone 4, sest disaini, kvaliteedi ja maagilisuse poolest ei ole endiselt kellelgi midagi vastu panna. Tegelikult võiks iPhone 4 endiselt olla maailma parim nutitelefoni, ainult et nüüd on sellest tehtud veel veidi parem variant ja pandud talle nimeks 4S. Ainult Nokia N9 ja Lumia 800 saavad välimuse poolest iPhone'ile vastu, aga nende juures on probleemiks tarkvara.

Loeme kokku silmapilgu

Mis veelgi olulisem – iPhone edestab endiselt kõiki teisi terviklikkuse ja läbimõelduse poolest. Nii telefon ise kui rakenduste poolest, muusika- ja filmipood ja nii edasi on kõik üks väga hästi kokku seotud tervik, millel on loomulikult oma miinused ja piirangud, aga fakt on see, et kogu see kupatus töötab ning tavakasutajal on raske leida asja, mida iPhone'iga teha ei saaks, ehk rakendust, mida ei oleks sellele platvormile olemas.

Teine vaidlusi tekitanud küsimus on see, kas uus 4S on ikka nii palju parem kui 4, et tasub raha juude maksta ja vahetada. Ehk laiemalt: kas Apple uuendas tegelikult ka telefoni või saimegi natuke nagu petta?

Õige vastus on, et tasub küll ja tege- mist pole vaid kosmeetiliste muudatustega. Muidugi, kui sa, stopper käes, asud iPhone 4 ja 4S-i rakenduste avanemise kiirust mõõtma, et uue A5 protsessori jõudlust testida, ei jõua sa kuigi kaugele, sest vahed on väikesed, aga A5 kiirus on selgelt tunda. Küsimus on selles, kas mingi rakenduse avamine võtab silmapilgu aega või ei võta, kas veebileht Safaris laadib end kohe või laseb oodata. Kui kõik silmapilgud kokku koguda, hakkab 4S ikka mõnusa telefon tunduma kui vana 4.

Teiseks: uue telefoni kaamera on palju parem, seda eriti õues, kus fotod on märksa detailsemad ja üldiselt vähem mobiilikaamera fotode moodi kui varem.

Siri on sinu sõber

Ja kolmandaks: Sirile häälkäskluste andmisega võib päris ära harjuda. Eestis ta restorane ei otsi ja teed ei juhata, aga äratust ja munakeedutaimerit panna on väga lihtne: hoiat lihtsalt kodunuppu all ja esita enam-vähem selges inglise keeles viisakas palve. Saab aru küll. Muu osa Sirist on aga esialgu lihtsalt mänguasi, millel praktilist väärtust vähe, kui sul pole just regulaarselt vaja ingliskeelseid SMS-e saata, sest seda oskab ta ka ikka tõesti hästi.

HENRIK ROONEMAA

iPhone 4S

Hind: Eestis lepinguga alates 0 €, Euroopas lukustamata alates 619 €

Müüb: EMT, Soomes Elisa ja muud

Protsessor: Apple A5

Võrgud: UMTS/HSDPA/HSUPA (850, 900, 1900, 2100 MHz), GSM/EDGE (850, 900, 1800, 1900 MHz)

Ekraan: 3,5 tolli, 960 x 640 pikslit

Mälu: 16, 32 või 64 GB

Kaamera: 8 megapiksli, esipaneeli kaamera VGA-lahutusega

Ühendused: WiFi, Bluetooth 4.0, A-GPS, GLONASS, kompass

Mõõtmed: 11,5 x 5,7 x 0,9 cm

Kaal: 140 g

Telefonile häälkäskluste andmise ehk Siri süsteemiga võib täitsa ära harjuda: hea on panna äratust ja taimerit, küsida kalendri seis

KOKKUVÕTE

Mis sellest, et iPhone 4S näeb välja täpselt samasugune kui iPhone 4. Tegemist on kiirema, mugavama ja igati parema telefoniga.

HINNE

Vali omale parim Helitehnika meie abiga!

GENELEC 6010A AKTIIVKÖLARID

Justkui loodud algajale muusikaloojale!

Tegemist on mitmekülgsete 2-ribaliste aktiivkõlaritega, mis sobivad nii süle- ja lauaarvutite kõrvale kui ka töölauale MP3-mängija taga kasutamiseks. Toote omadused on võrdväärsed Geneleci suuremate, stuudiotöös kasutatavate monitorkõlaritega – olemas on näiteks aktiivfiltrid, igale elemendile eraldi võimendid ning peegeldusi vähendav kumer korpus. Komplektis kõik vajalik toote koheseks kasutuselevõtuks: 3,5mm pulkpistik-RCA ja RCA-RCA kaablid ning Iso-Pod kõlarialused. Soovi korral saab juurde soetada sobiva subwooferi.

Hind: 439€/paar

ONKYO TX-NR609 AV-RESSIIVER

Kindel valik kodukino huvilisele!

7.2 kanalit, THX® Select2 Plus™ sertifikaat, võrgu- ja iPodi liides, iPodiga juhtimine, HD-heliformaatide ja 3D-video tugi, internetiraadiod, 6 HDMI sisendit, 160W võimsust kanali kohta, helikvaliteet, mis on võrreldav stereovõimendite omaga, jne jne. Pikemalt ei ole mõtet mõelda - tegu on maailma tuntuima helitehnika ajakirja What Hi-Fi? poolt 2011 aasta parimaks valitud kodukinoressiiveriga.

Hind: ~~595€~~ KÜSI!

YAMAHA RESTIO - 3IN1

Meeldiva heliga muusikakeskus, (intelligentne äratus-) kell ja disainitrende järgiv sisustuselement ühes kestas!

Muusikakeskus, mis võimaldab muusikat kuulata mitmel viisil – iPodi/iPhone dokk, CD mängija, FM-raadio ning lisaks veel USB-liides välisestel mäluseadmetele ja AUX-liides (nt mobiiltelefonide jaoks). Komplektis on ka kaugjuhtimispult seadme mugavaks juhtimiseks. Paigutada saad Restio komplektis olevale jalale või lisana pakutava kinnituse abil otse seinale.

Hind: 595€

B&W P5 KÕRVAKLAPID

Suurepärane kingitus nõudlikule muusikasõbrale!

Momendist, kui need Uus-Meremaa lambanahaga viimistletud klapid pähe paned, saad aru, mis on tõeline kvaliteet. Detailse, maheda ja naturaalse heliga on need klapid justnagu B&W kuulsad kõlarid – ilusad ja nii head... Komplektis on kaasas ka pikenduskaabel, millesse on integreeritud helivaljuse regulaator ja mikrofoni iPhone'i-ga telefonikõnede pidamiseks.

Hind: 289€

B&W C5 KÕRVAKLAPID

Aktiivsele ja trendikale noorele!

Oktoobri „Digi“ testis 5 täрни ja palju kiitust saanud kõrvaklapid on fantastiline valik neile, kes soovivad nautida puhast ja võimast heli liikudes jala või sõites ühistranspordis. Need on klapid, mis ei kuku sportides kõrvast ja tagavad müravaba muusikaelamuse ka lennukis. Olemas on ka iPhone'i juhtimisvõimalus (analoogselt B&W P5 kõrvaklapidega).

Hind: 179€

B&W ZEPPELIN AIR

Aeg on oma kassettmakk välja vahetada!

Ajaloolise õhulaeva kujuga muusikamängija peidab oma sisemuses hulganisti kõrgtehnoloogiat: DAC, 5 tippklassi kõlarielementi, millal igaühel oma D-klassi võimendi ja DSP-blokk, Airplay tugi, mis võimaldab sul oma iPodi/iPadi/iPhone'i või iTunesiga varustatud arvutist heli üle WiFi muusikamängijasse saata ja seeläbi täita mõnusa kolmemõõtmelise soundiga terve tuba. Euroopa Pildi- ja Helitehnika Assotsiatsioon EISA valis Zeppelin Airi 2011.a. parimaks muusikakeskuseks.

Hind: 559€

B&W MM1 MULTIMEEDIAKÖLARID

Hi-Fi sinu arvutile!

Antud kõlarid on järjekordne näide B&W inseneride suurepärasest tööst. Kasutatud Hi-Fi kõlarite elemendid ja sisse ehitatud DAC ja DSP annavad tulemuseks puhta ja moonutusteta heli nii vaikselt kui ka valjult kuulates. Ühenda kõlarid USB-kaabli abil arvutiga ja naudi EISA parimaid multimeediakõlareid 2011-2012 ja What Hi-Fi parimaid kõrgema klassi arvutikõlareid 2011.

Hind: 459€

GRADO SR80I KÕRVAKLAPID

Meelitus sinu kõrvadele!

USA-s, Brooklynis käsitööna kokku pandud klapid on nii mugavad ja nauditavad kuulata, et sinu vanad „nööbid“ ununevad silmapilkselt. Nii detailset ja kvaliteetset muusikaelamust teistest sama hinnaklassi klappidest sa ei saa. Unusta kõrvalseisjate pilgud - kuula muusikat!

Hind: ~~129€~~ 119€

TANNOY KÖLARID

Oma klassi liidrid!

What Hi-Fi? kuldas sel aastal Tannoy üle lausa kolmes tootekategoorias: parimad pörandakõlarid nii madalamas (Mercury V4) kui ka keskmises hinnaklassis (Revolution DC6T) ja parim disain-kodukinokõlaripakett (HTS-101). Seega – kui otsid sobivaid kõlareid muusika kuulamiseks või kodukino jaoks – vali Tannoy. Kui ei usu – tule kuulama!

Hind: alates 180€/paar

MARANTZ CD6004 CD-MÄNGIJA JA PM6004 STEREOVÕIMENDI KOMPLEKT

Kaks Hi-Fi-kärbest ühe hoobiga!

What Hi-Fi 2011 aasta parimad soodsama hinnaklassi võimendi ja CD-mängija ühes paketi! Koos- lus, millesse investeeritud eurod pakuvad sulle meelerahu nii välimuse kui ka veatu helikvaliteedi osas paljudeks aastateks. Ideaalne valik nii algajale kui ka edasijõudnud heligurmaanile. Komplekti ostjale parim analoog-signaalkaabel 2011 - Chord Company CrimsonPlus, nende seadmete ühendamiseks kõigest 30€ eest!

Hind: 879€

ValiHeli.ee

Need ja paljud teised suurepärased helitehnika tooted leiad meie veebipoest ValiHeli.ee ja salongist WW Passaaži kaubanduskeskuse 3. korrusel aadressil Aia 3, Tallinn

Tagurpidi raamat Sonylt

Kui Korea ja Taiwani firmad tulistavad maailma rahvaid androidiseeritud tahvelarvutitega juba aasta jagu, siis Sony teab, et tark ei torma, ning üllitas oma kaks esimest tahvlit alles mullu sügisel. Tablet S on neist esmapilgul traditsioonilisem.

9,4tolline 1280 x 800 ekraan, kaheuumaline 1 GHz protsessor ja 5-megapikseline kaamera ju tähendavad traditsioonilist Androidiga tahvelarvutit. Lühidalt öeldes igati asiste näitajatega seade, mille sisuks viimane tahvelarvutite Android Honeycomb 3.2.

Kas peaks aga Sony versiooni eelista-ma paljudele samalaadsetele konkurentidele? Miks ka mitte – põhjuseid Tablet S-i

poole vaadata on rohkem kui üks.

Esiteks disain. Ajal, mil teatav Korea firma üllitab järjepanu oma versioone ühe USA firma toodangust, saateks kohtukutsed ja õigustused, et ekraaniga seade ei saagi ju olla teistsugune, näitab Sony, et saab ikka küll. Tablet S meenutab esmapilgul mingit laiformaadis asja, mis on tagurpidi kokku volditud - umbes nii nagu ajakirjaga tehakse, et seda oleks mugavam ühe käega hoida ja lugeda.

Ja kuhu metall jäi?

Ja tööpoolest, Tablet S istubki paksemat serva pidi käes väga hästi. Lauale asetult on esipaneeli kallak abiks – ekraani nähtavus püsib parem ja kirjutadagi on mugavam kui päris lapiku tahvliga. Tõsi, viimistlusmaterjalide seas oleks ju või-

nud olla ka kübeke metalli, aga vähemalt ei tundu korpus käes libe ja liiga odava-hõnguline.

Kõikide teleripultide ema

Teine Sony kaubamärk on IR-port – see, mis iga teleripuldigi küljes. Tablet S-ga tuleb kaasa ka rakendus, millega saab ilmselt kogu maailma koduelektroonikat juhtida – ei leidu seadet, mida nimekirjas pole. Ja alati jääb võimalus mis tahes pul-tide käsud Tabletile selgeks õpetada. Kui sulle meeldivad universaalsed ja massiivsed küberpuldid, siis meeldib sulle suure tõenäosusega ka Sony Tablet S. Küll aga ei saa kaasasoleva tarkvaraga näiteks makrosid luua, mis on ju superpultide üks eeliseid.

Sony on veidi tuuninud ka kasutajalii-

Ajal, mil teatav Korea firma üllitab versioone ühe USA firma toodangust, näitab Sony, et saab ka teisiti

KOKKUVÕTE

Teistest enamjaolt väliselt, aga pisut ka sisemiselt erinev Androidi-tahvel, mis on omas kontekstis üsna okei, aga iPadi vastu siiski ei saa.

HINNE

dest ning üht-teist lisanud. Rakenduste sahtel on tavapärasest erineva (ja kena) disainiga, programme saab sorteerida nii tähestiku kui installimisaja järgi. Ka muusika- ja videopleier on Sony kujundatud, samuti on tahvlil PlayStationi sertifikaat. Viimane tähendab võimalust mängida PS1 mängu ning teha oste PlayStation Store'ist.

Igati positiivse aspektina peab esile tõstma ka MicroUSB-liidest ja SD-kaardi pesa. Fotosid-filme-muusikat saab SD-kaartidelt vaadata-kuulata ning samuti ühendada seadmeid USB vahendusel. Kui hästi või halvasti midagi USB või SD kaudu töötab, sõltub juba rakendustest, näiteks DivX-filme koos SRT-subtiitritega näitas Tablet S otse kaardilt (MX-videopleieri vahendusel) kenasti.

Köögis kolistab Android

Seega oleks kõik justkui väga-väga hästi? Kui need eespool loetletud toredused on määravad, siis jah – Tablet S on stiilne ja väga funktsionaalne. Aga selle funktsionaalsuse köögi poolel kolistab Android Honeycomb. Olgugi et Tablet S pole tehnilistelt näitajatele kaugelki aeglane, liigub graafika enamasti hakkimise saatel ning animatsioonide ja näpu vahel oleks justkui nähtamatu kummipael – nagu ikka Androidi-tahvlitel.

Mingil põhjusel tühjenes aku mõnel juhul lihtsalt üleöö ning teadet „Force close”

Sony Tablet S

Müügil: Sony Center
Hind: 479 € (16 GB), 579 € (32 GB)
Protsessor: 1 GHz NVIDIA Tegra 2
Ekraan: 9,4 tolli, 1280 x 800, TFT LCD
Mälu: 16 või 32 GB, SD-kaardi pesa
Ühendused: USB, IR-port, kompass, asendisensorid, Bluetooth, WiFi, kõrvaklapi-väljund
Kaamera: 5 megapiksli, salvestab 720p videot, esipaneelil 0,3 megapiksli
Operatsioonisüsteem: Android 3.2 Honeycomb
Möötmepikkus: 24,1 x 17,4 x 1-2 cm
Kaal: 598 g

Tablet S istub tõesti paksu serva pidi väga hästi käes ja ka lauale asetades on kallak lugemisel päris hästi abiks

tuli vaadata rohkem kui korra.

Androidi-tahvlite tihedas konkurents on Tablet S kindlasti proovimist väärt, aga iPadi-sarnast selgust ja ladusust ei suuda Androidist välja meelitada ka Sony, vähemalt mitte Tablet S-iga.

GLEN PILVRE

Kaks kanget - kumma valid sina?

HTC Sensation XE UUS

4.3" Super LCD ekraan, 540 x 960 resolutsiooniga
 õhuke alumiinium raamil korpus
 Android tarkvara + HTC Sense kasutajaliides
 1.5 GHz kahetuumaline protsessor
 4 GB sisemist mälu + 16 GB mälukaart
 768 MB operatiivmälu
 8 MP kaamera, kahekordse LED valguga
 HD video salvestus
 Beats Audio kõrvaklapid
 GPS, Wi-Fi, 3.5G, DLNA ja palju muud

Rohkem infot:
www.kannukas.ee/htc-sensation-xe

HTC Sensation XL UUS

4.7" Super LCD ekraan, 480 x 800 resolutsiooniga
 üliõhuke 9.9 mm korpus
 Android tarkvara + HTC Sense kasutajaliides
 1.5 GHz protsessor
 16 GB sisemist mälu
 768 MB operatiivmälu
 8 MP kaamera, kahekordse LED valguga
 HD video salvestus
 Beats Audio kõrvaklapid
 GPS, Wi-Fi, 3.5G, DLNA ja palju muud

Rohkem infot:
www.kannukas.ee/htc-sensation-xl

Suurim valik HTC lisavarustust!

htc
 quietly brilliant

KÄNNUKAS

MÜÜGISALONG
 Ahtri 12, Tallinn,
 tel 611 6180, 509 5250

Külasta ka meie e-poodi aadressil www.kannukas.ee

USB-pulk teeb petuka

Ammu oleks võinud keegi sellise geniaalse pisikese seadme ju valmis teha, aga hea seegi, et üks üsna tundmatu firma nimega HSTi on nii kaugele nüüd jõudnud. Wireless Media Stick mängib mälu pulka, aga tegelikult striimib failid üle WiFi-võrgu.

Milleks selline asi hea on, küsid sa nüüd? Väga lihtne. Kui sul on näiteks USB-pordiga teler või DVD-mängija ja sa tahad vaadata fotosid või filme, siis ei pea sa neid enne tavalisele mälu pulgale kopeerima ja seejärel pulka telerisse torkama, vaid jaga arvutis lihtsalt vastav kaust välja, Wireless Media Stick võib kogu aeg teleri küljes olla. Nii saad sa praktiliselt piiramatu mahuga mälu pulga (piir on 1 TB peal), mille sisu nii-öelda uuendab end ise. Ülimalt mugav lahendus.

Samuti võid Wireless Media Sticki kasutada näiteks muusika kuulamiseks läbi mingi seadme, mis muidu mängiks seda USB-mälu pulga pealt. Nii võid terve oma muusikakogu läbi selle petu-mälu pulga mängijale jagada ja seda pealegi veel jooksvalt kogu aeg täiendada.

Keerulist pole siin midagi

Wireless Media Sticki kasutuselevõtt on üsna lihtne. Torka pulk arvutisse (toetab nii Windowsi kui Maci), seepeale installitakse tarkvara, mille kaudu saad pulga liita oma WiFi-võrguga ning näidata ka arvutis, millised kataloogid peaksid edaspidi pulga peal peegelduma. Wireless Media Stick töötab ka võrgustaste ehk NASidega, proovisime seda näiteks Synology NASi peal, sinna tuli selleks tekitada

uus kasutaja, aga põhimõtteliselt toimis kõik hästi.

Wireless Media Stick toetab ka 802.11n WiFi standardit, nii et ka suurte filmifailide telerisse striimimine ei ole probleemiks. Ainus häda võib olla selles, et kui teler on seina ääres, siis pulk satub kiviseina ja hästi varjestava teleri vahele ja levi jääb nõrgaks, sellisel juhul aitab väike USB-pikenduskaabel, millega saab pulga jälle paremasse levisse tuua.

Kaustamure siiski jääb

Ainus takistus, mille vastu me pörkasime, oli asjaolu, et üks eriliselt põikpäine seade ei osanud meediafaile maha mängida pulgal olevatest kaustadest, vaid tahtis, et failid oleksid kõik pulga juurkaustas. Seda aga Wireless Media Stick teha ei oska, sest pulgale tekitatakse üsna pikk virtuaalse kaustade ahel, kus sees su failid lõpuks on.

Enamikule seadmetele ei ole kaustapuus orienteerumine mingi probleem, aga mõnele võib olla.

Töötab ka telefoniga!

Teoreetiliselt saab selle pulga isegi autos kasutusele võtta. Kui su automakk oskab muusikat USB-pulgalt maha mängida, võid näiteks oma telefoni või kaasas-

HSTi Wireless Media Stick

Müüb: Euronics

Hind: 69 €

Ühendus: USB

WiFi: 802.11 b/g/n

Operatsioonisüsteemid:

Windows / OS X

Imeline pulk, mis teeb kõike, mida sa oskad tahta, ja kõike, mida sa pole isegi osanud tahta. Kallis, kuid väärt vidin

kantava ruuteri abil tekitada autosse üle 3G WiFi-leviala, seejärel tuleb teha natuke võrgualast hookuspookust, et autos olev võrk paistaks välja su koduse sisevõrguna ja ongi valmis.

Ja mis veelgi parem – kui sul on Androidi-telefon, saad tõmmata telefoni Wireless Media Stick by HSTi rakenduse ja striimida nõnda ka faile oma telefonist.

HENRIK ROONEMAA

KOKKUVÕTE

Üsna kallis lõbu, aga kui sul sellist seadet vaja on, siis tea, et töötab suurepäraselt ja teeb kõike, mida lubab.

HINNE

999€

sissemakse 0 €, periood
36 kuud, 38 € / kuus

LG monitor 3D LED ekraaniga

3D LED ekraan 1920x1080, reageerimisaeg
5ms, kontrastsus 5M:1, heledus 250cd/m², DVI,
HDMI, VESA, must

TASUTA KAASA
3D PRILLID!

23" D2342P-PN
249€

25" D2542P-PN
319€

KOLM DEE ON IKKA KOLM DEE

-Ordi vanasõna

Ordi Twist 3D

VÕIMAS 3D ARVUTI!

Intel Core i5-2500K protsessor + Arctic Freezer
13 Pro jahuti, 8GB DDR3 operatiivmälu, 64GB
SSD + 1TB HDD (2x500) kõvaketas, 1GB Radeon
HD6850 graafikakaart, Blu-Ray RW 3D, Intel Z68
kiibistik, USB3.0, Windows® 7 Home Premium,
Bitdefender IS 2011

Inteli eriseeria protsessor koostöös Blu-
Ray ja Radeon videokaardiga tagavad
hämmastava 3D elamuse nii filmides
kui mängudes. SSD ketas võimaldab
välkkiiret tegutsemist igapäevatöodes,
mida ei usu enne, kui oled proovinud!

399€

sissemakse 0 €, periood
36 kuud, 15 € / kuus

Ordi Enduro 6145D+

MUGAV KAASLANE IGAKS HETKEKS!
14" HD (1366x768) LED ekraan, 320GB
kõvaketas, 4GB DDR3 operatiivmälu,
Intel Pentium P6100 protsessor, Intel HD
graafikakaart, kaal 2,2kg, aku kuni 5 tundi, EST
või RUS klaviatuur, DVDRW kirjutaja, Wifi, LAN,
SD/MMC/MS kaardilugeja, 3xUSB, VGA, HDMI,
veebikaamera, Windows® 7 Home Premium,
Office 2010 Starter, viirusetõrje 1 aastaks,
garantii 2 aastat

499€

sissemakse 0 €, periood
36 kuud, 19 € / kuus

Ordi Enduro i3365B Plus+

UUS INTEL CORE TEHNOLOOGIA!
15,6" HD (1366x768) LED ekraan, 500GB
kõvaketas, 4GB DDR3 operatiivmälu, Intel
Core i3-2330M protsessor, Intel HD3000
graafikakaart, kaal 2,5kg, aku kuni 4,5 tundi,
EST või RUS klaviatuur, DVDRW kirjutaja, Wifi,
SD/MMC/MMS kaardilugeja, 3xUSB, VGA,
HDMI, veebikaamera, Bluetooth, Windows®
7 Home Premium, Office 2010 Starter,
viirusetõrje 1 aastaks, garantii 2 aastat

899€

sissemakse 0 €, periood
36 kuud, 34 € / kuus

Ordi Enduro i769TB Plus+

VÕIMAS PROFIMASIN!
15,6" HD (1366x768) LED ekraan, 1TB kõva-
ketas, 8GB DDR3 operatiivmälu, Intel Core
i7-2630QM protsessor, 2GB nVidia GeForce
GT555M graafikakaart, kaal 2,5kg, aku kuni
4 tundi, EST või RUS klaviatuur, DVDRW
kirjutaja, Wifi, SD/MMC/MMS kaardilugeja,
3xUSB, VGA, HDMI, veebikaamera, Bluetooth,
Windows® 7 Home Premium, Office 2010
Starter, viirusetõrje 1 aastaks, garantii 2 aastat

Teenuse pakkujaks on Swedbank Liising AS. Tutvu teenuse tingimustega kaupmehe klienditeenindaja juures, vajadusel konsulteerige asjatundjaga. Krediidikulukuse määr on 28,68% aastas järgmistel näidistingimustel:
järelmaksu summa 500 €, sissemakse 10%, tagastamise tähtaeg 2 aastat, intress 21,9% aastas, lepingutasu 19 €. Määr on arvestatud eeldusel, et põhiosa ja intress makstakse tagasi igakuiste annuiteetmaksetena.
Jõulukampaania raames klientide esimesed 3 kuud intress 0%.

Ordi salongid: TALLINN: Narva mnt 31, tel 663 0530; Pärnu mnt 142, tel 657 7870 PÄRNU: Aia 8, tel 447 1450
TARTU: Kүүni 5B, tel 737 7855; Betooni 9, tel 738 5700 NARVA: Tallinna mnt 19c, tel 356 6448

www.ordi.ee

Pinnapealne progress

Esimene nutitelefon uue operatsioonisüsteemiga Symbian Belle on väljas – Nokia 701. Proovisin terve kuu, kas suudan sellega elada sama lahedat ja kokkuhoidlikku elu kui oma Androidiga. Hoolimata esialgsest eufooriast tuleb siiski tunnustada, et vastus on eitav.

Symbian Belle uuendas vana Symbian 3 välimust päris põhjalikult ja kõik näeb välja ilusam. Kuus koduekraani, allalibistatav teadete menüü (nagu Androidil ja nüüd iPhone'il), ilusamad vidinad ja ikoonid – kõik paistab esialgu laitmatult töötavat. Üksnes see häirib, et igal koduekraanil on erinev taustapilt ja neid peab ükshaaval muutma, korraga ühist tausta valida ei saa.

Palju on juttu olnud sellest, et igal kasutajal läheb tegelikult vaja umbes kümnet rakendust ja Androidi sadadesse tuhandetesse ulatuv rakenduste armee on lihtsalt mõtetu, Nokiail on kõik põhiline niikui nii olemas. Kas ka minu jaoks?

Kus on rakendused?!

Gmail? Kahe konto seadistamine on lihtne, koduekraanile ilmuvad ilusad vidinad. Uutest kirjadest aga teadete ribal teada ei anta. Dropbox? Valida on mitme rakenduse vahel, üks kehvem kui teine. Isiklik treener Endomondo? Puhas segadus, ma tean, et sellest on Symbiani versioon olemas, kuid Ovist seda selle telefoniga leida ei õnnestu. Kaardid? Ovi kaardid töötavad lausa hämmastavalt sujuvalt, täpselt ja kiiresti. GoogleDocs? On ainult tasuta line rakendus GoogleDocs Offline, kasutada tuleb Google'i enda lehe mobiilset versiooni.

Ja nii edasi ja edasi. Kusjuures hädasid on veel, rakendusi ei paigaldata taustal nagu Androidis, vaid kogu installimisprotsessi kestel ei saa telefoni kasutada. Kohati ilmuvad täiesti arusaamatult teated, et andmesideühendus katkes, ja vahel muutus telefon seletamatult uimaseks. WiFi Hotspot? Tjah, siin läks hari päris punaseks. Kõigi teiste mobiilplatvormide viimastes versioonides on see sisseehitatud, kuid Symbianil mitte. Ovist saab küll JoikuSpoti tasuta versiooni, kuid see pakub vastustundetult turvamata ühendust. Turvalise ühendusega versioon maksab aga 9 eurot.

Nokia 701

Hind: kliendile 349 eurot

Müügil: EMT

Protsessor: 1 GHz

Mälu: sisemälu 8 GB, microSD-mälukaart kuni 32 GB

Ekraan: 3,5 tolline 16 : 9 nHD (640 x 360 pikslit) IPS-LCD

Ühendused: NFC, WiFi b/g/n, GPS, Bluetooth 3.0, USB 2.0, 3,5 mm kõrvaklapi-pesa

Andmeside: alla 14,4 Mbit/s, üles 5,76 Mbit/s

Kaamera: 8 Mpx, topelt LED-välg, 720p videosalvetus

Operatsioonisüsteem: Symbian Belle

Mõõtmed: 117,2 x 56,8 x 11 mm

Kaal: 131 g

Symbian Belle ei meelita kedagi Androidi pealt tagasi. Oli kergendus oma vana telefon taas kätte võtta

Elasin selle kuu kuidagi üle. Symbian Belle ei meelita kindlasti kedagi Androidi pealt tagasi, mul on tohtu kergendus tõsta täna enda SIM-kaart vanasse telefoni tagasi. Hea uudis on Nokia 701 üksnes neile, kelle jaoks Nokia on endiselt see õige firma ja kes pesumasinatootjate telefonide olemasolu ei tunnista. Neile näitab see telefon, et Symbian vähemalt kuskile poole liigub, kuigi kogu pingutus on hetkel suunatud välisesse ilusse.

Kui saaks ilma Symbianita

Riistvaraliselt on Nokia 701 super: kindel korpus, väga selge ja ilusate värvidega ekraan, korralik protsessor, NFC-tugi, lahedalt 8 GB sisemälu ja hämmastavalt hea kaamera. Ilma Symbianita võiks selline riistvara vabalt võistelda sama hinnaklassi parimate Androididega, näiteks Sony Ericsson Xperia Ray'ga.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

Mul olid Symbian Belle'i suhtes tagasi vaadates arusaamatult kõrged ootused, et äkki on Symbian nüüd valmis ja kasutatav. Ei ta ole midagi.

HINNE

Sony tahvelarvuti S1

Voltisime siia vahele kogu oma uue tehnoloogia

- Android™ 3.2 Honeycomb op.süsteem
- Dual core NVIDIA Tegra 2 1GHz protsessor
- 1 GB RAM
- Infrapunase sensor võimaldab tahvliit kasutada koduste seadmete universaalpuldina
- Lihtne käes hoida tänu unikaalsele "kokkuvolditud lehe" disainile
- 9.4" LED TruBlack™ ekraan (1280x800 pikslit)
- Suurepärase puutetundlikkuse
- PlayStation® sertifikaadiga
- WiFi, DLNA, Bluetooth, GPS
- WAN 3G/4G (SGPT113PL)
- 2 kaamerat: 5 mpix ja 0,3 mpix
- SD ja SDHC mälukaardi pesa
- Micro-USB, 3,5 audio väljund
- 2a garantii ja hooldus Sony Centerites

Saada juhtmevabalt oma pilte, videoseid või muusikat arvutisse, telerisse ja muusikakeskusesse. Lisaks saad juhtida iseõppiva infrapunaliidesega kõiki koduseid seadmeid.

16GB WiFi 479.-

Järeilmaks 48x14.88

32GB WiFi 579.-

Järeilmaks 48x17.88

16GB 3G 599.-

Järeilmaks 48x18.47

NÜÜD KA
3G
mudel

Kingituseks nahast vutlar.

Detsembris anname kõikide tahvelarvutitega kingiks kaasa nahast vutlari väärtusega 79 eurot. Pakkumine kehtib kuni 31.12.2011 või kuni kaup jahtub.

Sony, make.believe ja Sony make.believe logod on Sony Corporation kaubamärgid.

Sony Center

www.sonycenter.ee

Sony Center Kristiine
Endla 45, Tallinn
tel +372 66 505 66
E-P 10.00-21.00
skristiine@miterassa.ee

Sony Center Solaris
Estonia pst. 9, Tallinn
tel +372 66 313 66
E-P 10.00-21.00
scsolaris@miterassa.ee

Sony Center Tasku
Turu 2, Tartu
tel +372 73 055 30
E-L 10-21.00 P 10-18.00
sctasku@miterassa.ee

Turvatummet algajaile

Canon kaamerad on nagu vanaema moos – sa tead alati, mida sa sealt saad. Vahel küll tahaks, et vanaema-Canon sind millegagi üllataks, kuid siis poleks see ju enam see tuntud ja turvaline asi, eks? EOS 1100D on kindla peale minek.

EOS 1100D pole tepe äsja turule tulnud kaamera, isegi pisut piinlik on, et see [digisse] alles vahetult enne aasta lõppu jõudis, ent parem hilja kui mitte kunagi. Tõenäoliselt on see just üks neist kaameratest, mida soovitatakse fotopoes algajale, kes soovib odavalt peegelkaamerat osta.

Algtaseme kaamerale vastavalt on ekraan väike ja madala eraldusvõimega, pole silma lähedussensorit ning mälukaardipesa ja aku paiknevad sama luugi taga põhja all. See viimane raskendab mitte ainult statiivilt mälukaartide vahetamist, vaid segab ka talle alla kinnitatava randmerihma kasutamisel.

Ülesäri kipub kergelt tulema

Nuppude paigutus on mõistlik, kõik nupud on koondatud ekraanist paremale, mis võimaldab vasaku käega objektiivist kinni hoida ja paremata seadistusi muuta, ilma et peaks mõlema käe sõrmedega süüsinna vehkima. Nupud on vaid veidi reljeefsed, kuid pimesi seadistamist hõlbustab nuppude äratuntav asukoht. Tähtsamad nupud asuvad kas kere nurkade või kumeruste juures.

Automaatrežiimist rääkides – selle kaamera särimõõdistust üldiselt kiidetakse kui igas olukorras usaldusväärset, kuid nii minul kui ühel Canoni vanema kaamera kasutajal, kellele ma 1100D-d proovida andsin, oli probleeme kaamera heleda toonikõveraga. Leidsime mõlemad, et parem on ringi käia alalise -1/3 või -2/3 kompensatsiooniga.

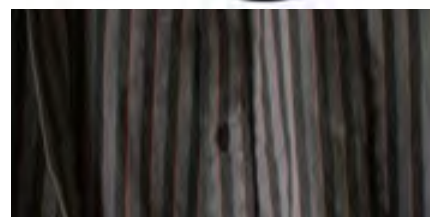
Turvaline nagu vanaema moos

12megapiksline lahutusvõime on selle kaamera jaoks piisav, detailsus ja teravus on head, eriti siis, kui kaamera ette keerata komplektobjektiivist parem objektiiv. Detailsuse suudab kaamera CR2-failides säilitada mõistlikul tasemel ka kõrgemal tundlikkusel. Testpildidel on hämaras kirju peenemustrilise kanga peal ISO 3200 juures näha nii koe üldmuster kui ka sissekootud värvilised niidid. Peale optimistliku särimõõtmise ei ole kaamera pildikvaliteedile mitte midagi ette heita.

Tõepoolest, kõik, mis puutub pildi te-

Vasakul: Parima teravuse ja detailsuse saavutamiseks eeldab sensor head objektiivi. Paremal: Pilt hämaras, tundlikkus ISO 3200. Peen muster hoiab väga hästi detaili.

Peale liialt optimistliku särimõõtmise ei ole kaamera pildikvaliteedile küll mitte midagi ette heita

gemisse ja kaamera kasutajaliidesesse, on hea ja turvaline nagu vanaema maasikamoos. Hoopis teine lugu on otsevaaterežiimi ja video salvestamisega. Mõlema puhul on autofookus niivõrd aeglane ja nõksutatav, et seda pole mõtet kasutada. Kiirem ja täpsem on käsitsi fookust seada, kuid kiirelt muutuva sündmustiku filmimisel on see muidugi välistatud. Automaatne fookuse leidmine otsevaates ja videorežiimis tähendab mitmesekundilist edasi-tagasi saagimist. Hääleka fookusmootoriga objektiivi kruttimise heli jääb otse loomulikult videole peale.

Video pärast ära kaamerat osta. Pilditamise jaoks on EOS 1100D iga kandi pealt korralik, kuid ehk veidi liiga igav ja üllatustevaba kaamera.

SVEN VAHAR

Canon EOS 1100D + EF-S 18-55mm IS II USM

Hind: 529 eurot

Müügil: Fotoluks

Sensor: 12megapiksline CMOS, kärpetegur 1,6

Teravustamine: 9 AF-punkti, otsevaates ja filmirežiimis kontrastituvastusega AF
Tundlikkus: 100–6400, Auto ISO 100–6400

Säriaja vahemik: 1/4000–30 s, aegvõte, x-sync 1/200

Sarivõte: 3 k/s

Pildiotsija: 95% kaadri katvusega

Ekraan: 2,7", 230 000 pikslit

Failivormingud: JPG, RAW, RAW+JPG, MOV (H.264)

Videosalvestus: HD 1280 x 720 30 k/s

Muu: USB, mini-HDMI, AV-väljund, välguking

Mõõtmed: 13 x 10 x 7 cm

Kaal: 495 g

KOKKUVÕTE

Korralik kaamera algajale ja hea värskendus vana 350D või 400D omanikule, kes niikuinii kõiki oma kaamera võimalusi kunagi ära ei kasuta.

HINNE

Võimas äriklassi sülearvuti nüüd **100€** soodsam HP ProBook 4530S

HP
invent

HD Veebikaamera
15,6" LED taustvalgustusega HD 1366 x 768 matt laekraan

Intel® Core™ i3-2310M protsessor
4GB DDR3 operatiivmälu
320GB 7200 rpm kiire kõvaketas
DVD RW SuperMulti DL seade
WiFi, Bluetooth
Windows 7 Home Premium 64-bit
Office 2010 Starter

Piisakindel klaviatuur
Sõrmejälje lugeja

499€
Tavahind 599€
Kuumakse: 16€
48 kuud

Tugev alumiiniumist korpus
Mikrofoni sisend, heli väljund
6 in 1 mälukaardilugeja

VGA väljund
GB võrgukaart
HDMI väljund
USB 3.0 pesa

Sülearvuti kott Trust BG-3450P

Trust

17€
Tavahind 36€

Kott sülearvutile Trust Ladies 15-16" arvutile

Trust

19.90€
Tavahind 24.55€

Juhtmevaba Hiir Trust Eqido Mini

Trust

13.90€
Tavahind 17.90€

Juhtmevabad ruuterid

TL-WR340G
Juhtmevaba
kiirus kuni 54Mbps
802.11b/g

19.90€

TL-WR740N
Juhtmevaba
kiirus kuni 150Mbps
802.11b/g/n

25.90€

Värvine laserprinter-skanner-koopiamaasin Samsung CLX-3185

SAMSUNG

199€
Tavahind 229€
Kuumakse: 6.51€
48 kuud

Laserprinter Samsung ML-1670 printer nii koju kui ka kontorisse. Väike kompaktna disain

SAMSUNG

49€
Tavahind 69€

Lihtne kodune aiandus totudele

Harva saame [digi] testida midagi, mis on Eestis välja mõeldud, ja veel harvemini saame testida lillepotte. Ja kunagi varem pole juhtunud seda, et Eestis oleks välja mõeldud kõrgtehnoloogiline lillepott. Mõte on hea, aga kuidas Click & Grow hakkama saab?

„Meie ütleme - igaüks võib olla aednik. Lihtsalt Click & Grow,“ kuulutab konkursi Ajujaht 2010 võitja Click & Grow kodu-leht. Idee on lihtne: kui sa oled hõivatud linnainimene ja käiksid parema meele- ga klubis ja pubis, selle asemel, et Hercule Poirot' või Nero Wolfe'i kombel mania- kaalse hellusega oma lillekeste vajaduste eest hoolitseda, tuleb appi tehnoloogia.

See kaadervärk töötabki!

Click & Grow on protsessori ja sensoritega varustatud lillepott, kuhu sina pead umbes kord kuus vaid vett sisse valama ning iga kaheksa kuu tagant uued patareid pa- nema. Tema aga hoolitseb selle eest, et taimel hästi läheks ja potist sirgub roheli- ne põõsas sind rõõmustaks.

Kõik geniaalne on lihtne ja väga lihtne on ka Click & Grow. Seadmel pole ühtegi nuppu ega porti, teda ei saa kuhugi ühen- dada ja temaga ei tulegi üldse rohkem te- geledda kui ainult vaadata, et vett jätkuks ja patareid oleks täis.

Üldiselt on Click & Grow meeskond suutnud ära teha muljet avaldava töö ning seade ongi täpselt selline, nagu nad luba- vad: kalla vesi sisse ja mine omi asju aja- ma. Muidugi peab kasvaval taimel olema

ka valgust. Kuna minu lillepott sai sisse lü- litatud septembri keskel ehk mitte enam väga valgel ajal, läks tal üle nädala aega, enne kui võrsed nina mullast välja pistsid. Kahe kuuga on roheline puhmas kasva- nud umbes 5 cm kõrguseks.

39 eurot maksvas stardipaketis kaa- sas oleva taimekasseti seest peaks võrsu- ma inetu nimega värviline lill sultan-lem- malts (*Impatiens walleriana*), aga ma saan temast täiesti aru: kes see pimedas ja kül- mas sügises ikka nii väga võrsuda tahaks.

Kui see taim ükskord täiskasvanuks saab ja oma elutee lõppu jõuab, saab 8 euro eest osta uue taimekasseti, muuhul- gas ka basiilikut, minitomatit või tšillipi- part.

Nagu kass akvaariumi ees

Paar negatiivset märkust siiski ka. Esi- teks on keegi geenius Click & Grow's tul- nud mõttele, et signaallamp peaks vilku- ma ühe korra kümne minuti jooksul! Kui kõik on hästi, vilgatab ta roheliselt, kui aga näiteks vett juurde vaja, siis siniselt. Aga korra kümne minuti jooksul?! Kas ma pean istuma selle valge lillepoti juures nagu kass akvaariumi ees ja pingsalt oota- ma, kuni tuli vilgub?! Tahaks küll väga, et

Click & Grow

Müüb: www.clickandgrow.com

Hind: stardipakett 39 €, edaspidi taime- kassetid 8 € tükk

Patareid: 4 x AA

Mõõtmed: 20 x 20 x 7 cm

Kahe kuuga on roheline puhmas kasvanud 5 cm kõrguseks ja mingeid õisi küll kusagilt paistmas ei ole

ta oskaks oma vajadustest kuidagi mõnu- samalt teada anda.

Ja teiseks - kuigi pildi peal näeb Click & Grow välja nagu Apple'i peadisainer Jon Ive'i enda käe alt tulnud šikk valge vi- diin, on tegelikkuses asi natuke nukram. Viimistuskvaliteet ja materjal võiksid olla paremad. Muidu aga - toeta Eesti inno- vatsiooni ja hangi endale lillepott. Kõik toimib, nagu lubatud.

HENRIK ROONEMAA

KOKKUVÕTE

Üli lihtne Eestis välja mõeldud intelligentne lillepott: pane patareid sisse, kalla karp vett täis ja taim kasvab edaspidi täitsa ise.

HINNE

Normaalne sülearvuti

Ma tean, sõna „normaalne“ on kõnekeeles saanud sisuliselt osatavaks väljendiks ja seda kasutavad need, kes midagi paremat öelda ei oska. Aga ometi on just „normaalne“ see sõna, mida tahaksin selle arvuti kohta kasutada.

Arvuti jääb hinnaklassilt kuhugi keskele, tegemist ei ole väga odava arvutiga, millest midagi erilist ei ootakski, kuid see pole ka ülialkalis arvuti, mille suhtes oleksid juba ette kõrgendatud ootused.

Sisu poolest ületab arvuti napilt-napilt selle tingliku piiri, mille võiks tõmata vanema ja moodsama sisuga arvutite vahele. Intel i3 protsessor on arvutis sees ja vastavasisuline siltki arvutile peale kleebitud, kuid tegemist on praktiliselt i3-seeria kõige vähem võimekama protsessoriga.

Nagu sügisene test näitas, ei ole mittemängurite tegelikult ju rohkem vajagi, niisuguse üle kurta ei saa.

Kleetsud tuleb maha kiskuda

4 GB mälu, 500 GB kõvaketas ja 64bitine Windows on standardsed komponendid, mis ei sea seda arvutit samuti teistest ei paremasse ega halvemasse valgusse. Isegi ekraani eraldusvõime on täpselt sama nagu kõigil 15tollistel säästusüleritel: 1366 x 768.

Teisest küljest tasakaalustab mittemidagiütlevat sisu veidi arvuti korpus. Seda ei saa arvutidisaini meistriklassiks nimetada, aga vireseda pole ka põhjust, sest välimus on viisakas ja korpus on hea. Ei nagise ega lagune ja kui kleetsud maha kiskuda, saab igati ontliku arvuti.

Tänu tagasihoidlikule sisule on arvuti ka täiskoormusega suhteliselt vaikne,

sest tal lihtsalt pole nii suurt toorest jõudlust andvaid komponente, mis ägedat jahutust vajaksid.

Iseasi, mida sa selle täiskoormusega teed, sest mängimiseks jääb arvuti siiski lahjaks ja pelgalt protsessorit koormavate tegevuste jaoks oleks mõttekas osta juba mõni äkilisema i-seeria protsessoriga sülearvuti.

Miks ta nimi „Pro“ on?

Vaataks filme? Tore, aga otsi kohe välja välised kõlarid, sest sisseehitatud kõlar ei kannu filmielamuse saamiseks vajalikke nüansse välja. Lihtsa helilise info jaoks, nagu meelikõllid või YouTube'i video, seltest muudugi piisab.

No mis siis ikka, tegelikult on ProBook 4350s tore kontori- või koduarvuti. Kui see arvuti oleks sattunud meie septembrikuisesse kooliarvutite võrdluse, siis oleks see võinud platseeruda kindlasti pingerea esimesse poole, ehk isegi esiviisikusse, kuid kindlasti mitte esikohale. Miks?

Aga sellepärast, et arusaamatuks jääb, mis peaks sellest arvutist tegema Pro. MacBook Pro puhul saan ma aru, aga siin?

Siin pole ju mitte midagi pro-vääri. Kui enam-vähem korralikust korpusest piisab, et toodet saaks vääristada sildiga „Pro“, siis on asjalood üpris nukrad ja tegelikul nii ongi. Asjad on nukrad.

Seda arvutit ostes ei maksa loota, et siit tuleb mingi salapärase lisaväärtus peale

HP ProBook 4530s

Hind: 549 eurot
Müügil: Photopoint
Ekraan: 15,6" LED, matt, 1366 x 768
Protsessor: Intel Core i3 2310M (2,1 GHz, 3 MB)
Mälu: 4 GB
Kõvaketas: 500 GB, 7200 rpm
Graafikakaart: Intel HD 3000
Optiline seade: Lightscribe DVD-RW DL
Ühendused: 4 x USB, analoog-VGA, HDMI, Bluetooth 2.1, WiFi b/g/n, gigabit LAN, modem
Muu: sisseehitatud veebikaamera
Operatsioonisüsteem: Windows 7 HP
Mõõtmed: 37,4 x 25,6 x 2,8 cm
Kaal: 2,36 kg

Testitulemused

PC Mark Vantage:	5192
Memories:	3309
TV & Movies:	3581
Gaming:	3177
Music:	5700
Communication:	4776
Productivity:	4405
HDD:	4159
3DMark 06:	3466
Akutes:	1:40

tarkvaralahenduste, mis tegelikult peaksid niikuinii kõikide sülearvutite standardvarustuses olema: kõvakettakaitse, parooli- ja seadmehaldur jms.

SVEN VAHAR

KOKKUVÖTE

Täiesti tavaline sülearvuti. Etem kui HP Pavilionid, kuid ei midagi erilist. Sama hästi võiks osta Delli. Või Samsungi. Või Asuse.

HINNE

Garantii 2 aastat!

Arvuti HP dc7700 SFF

Core2Duo E6300; 2GB DDR2; 80 GB HDD; DVD; võrgukaart; heli- & videokaart; klaviatuur, hiir; Windows XP Pro.

€164.-

NB! Pilt on illustratiivne, arvuti hind ei sisalda monitori.

Aitame Sinu IT-eelarvet säästa! Kvaliteetselt!

Arvuti Lenovo M55 Tower

Pentium Dual Core 3,0 GHz; 80 GB HDD; DVD-RW; võrgukaart; heli- & videokaart; klaviatuur, hiir; Windows XP Home

€99.-

NB! Pilt on illustratiivne, arvuti hind ei sisalda monitori.

✓ LCD-monitorid alates

€45.-

Dell Latitude D630

Core2Duo T7100; 2GB DDR2; DVD-RW; 80GB HDD; Wifi; Bluetooth; 14,1" WXGA LCD (1280x800); ID-kaardi lugeja; Windows XP Pro, korralik kasutatud aku. Uus 6-cell aku +24.- €, 9-cell aku +35.- €

€269.-

Arvutiait.ee

- Luha 19, Tallinn -
Tel. 6461 341

Arvutid on olnud kasutusel keskmiselt 3 a, seejärel meie poolt kontrollitud ja 100% töökorras! Saadame teele SmartPosti & ELS-iga

Paks ja selle üle uhke

Kui enamik juhtivaid tahvelarvutitootjaid püüab enda vaimusünnitisi iga versiooniga aina kergemaks ja õhemaks vormida, siis Toshiba julgeb olla teistsugune ja tuua välja kobakama seadme. Kas aga Toshiba Thrive leiab endale koha üliõhukeste tahvelarvutite kõrval?

Kuna Toshiba esimene Androidiga tahvelarvuti, Folio 100, oli pehmelt öeldes läbikukkumine, siis olin ka noorema venna suhtes veidi skeptiline. Õnneks võtsid Toshiba mehed jalad kõhu alt välja ja esmapilgul on tulemus paljulubav.

Jah, võrreldes iPadi ja Galaxy Tabiga on Thrive oma 16 millimeetriga pea poole paksem, aga uskuge mind, see ei riku veel tahvelarvutit ning tegelikult on seda üsna mugav käes hoida. Võib-olla ka seetõttu, et arvuti tagakaas on mõnusa tekstuuriga materjalist.

Tõmbenumbriks vahetatav aku

Disaini poolest on tegemist soliidse asjaga. Eespool on puhas ekraan, kus on näha veel kaamera ja indikaatorituled. Ekraani diagonaal on standardsed 10,1 tolli (1280 x 800) ja kindlasti oli õige valik IPS-paneel, mis ei jää iPadile alla ja muudab värvid palju eredamaks.

Küljel on näha Toshiba Thrive'i esimese eripära – täissuuruses SD-kaardi pesa. Ja see tõesti reaalselt töötab, mitte nagu esimestel Motorola Xoomidel. Tahvli alumisest otsast leiame toitesisendi ja kõrvaklappipesa. Kui teha lahti nende kõrval asuv peiteluuk, avanevad Toshiba suurimad trumbid: täissuuruses USB 2.0, täissuuruses HDMI- ja mini-USB-liides. Kui ühendad tahvliga hiire ja klaviatuuri, on

Toshiba Thrive (AT100-100)

Hind: 380 eurot

Müügil: Amazon.co.uk

Protsessor: Nvidia Tegra 2, 1 GHz kahe-tuumaline

Mälu: 16 GB (valik 8 kuni 32 GB)

Ekraan: 10,1 tolli, 1280 x 800 pikslit

Ühendused: WiFi b/g/n, Bluetooth 2.1, Mini USB 2.0, täismöödus USB 2.0, 3,5 mm audioväljund, HDMI

Andmeside: puudub

Kaamera: 2 megapikslit (ees), 5 megapikslit autofookusega (taga)

Operatsioonisüsteem: Android Honeycomb 3.1

Muu: SD-kaardi pesa (laiendatav kuni 32 GB)

Mõõtmed: 273 x 177 x 16 mm

Kaal: 771 g

sul juba sülearvuti asendus või konsoolipult.

Jõudluselt ei jää Thrive milleski alla teistele suurtele tegijatele, samuti pole mul veel ette tulnud mingisugust ekraanipildi venimist. Minu kasutuses olnud tahvelarvuti mälumahuks on 16 GB. Toshiba on tahvlile paigutanud ka vahetatava aku. Kas selle järele on ka tarvidust, et tea, aga vähemalt on see olemas. Samuti on aku

tööaeg üllatavalt hea: ooterežiimis kulub akut minimaalselt, tavakasutuse korral peab ta päeva vastu küll.

Sellega saab ka tööd teha

Kui millegi kallal nuriseda, siis on need mobiilse andmeside puudumine ja kaamerad. Kasutajapoolne kaamera on küll hea videokõnedeks, aga pildikvaliteet on sellel alla igasugust arvestust, mida oligi arvata. Samuti ei oodanud ma tagumisest kaamerast midagi suurepärast.

Operatsioonisüsteemiks on üsna muutmata, viie koduekraani ja ilma füüsiliste nuppudeta Android Honeycomb 3.1. Kui rääkida asjadest, mis Toshiba on lisanud, siis ega neid väga palju ei ole: App Place ehk Toshiba rakendustepood, Book Place ehk Toshiba raamatupood ja -lehitseja, Start Place ehk Toshiba uudistevoo rakendus ning mõningad ajaviiterakendused, ei midagi erilist.

Oma funktsionaalsuse poolest asub Thrive turuliidritega samal pulgal. Kas aga mõningad lisapordid ja vahetatav aku on piisav argument, miks osta just Toshiba? Kindlasti mitte. Mõne jaoks on Thrive arvatavasti kohmakas ja raske. Kõik taandub ikka isikliku eelistuse peale. Kui aga tahad endale midagi kindlat, millega saab ka tööd teha, siis on Toshiba Thrive'i ost kaalumist väärt.

AARE PUUSSAAR

KOKKUVÕTE

Välimusel ei tohiks end mõjutada lasta, kindlasti on Thrive'il oma turg olemas. Tegemist on väärrika tööriistaga.

HINNE

754.-

Võrguühendusega
muusikakeskus
Denon CEOL

277.-

iPod/iPhone dokiga
muusikakeskus
Pioneer X-HM30V

475.-

-26%

Stereokomplekt
Yamaha R-S300 +
2 x Yamaha NS-555

-11%

19.90

Kõlarikinnitused
(5 tk. komplektis)
Onnimumount AB1-HTS

-19%

399.-

BluRay plaadiseadmega
HD meediamängija
HDI Dune MAX

325.-

HD meediamängija
Popcorn Hour C-200

139.90

HD meediamängija
Xtreamer Sidewinder2

112.-

Android 2.2 baasil
meediamängija
Ellion TVRoi T1

29.10

Kuularid
Sennheiser CX-271

14.95

Kristallkaunistusega
kuularid
Cresyn C410E Bijoux

189.-

Kõrvaklapid
Sennheiser HD-598

77.90

-40%

Kõrvaklapid
Audio-Technica
ATH-M30

99.-

DJ kõrvaklapid
Pioneer HDJ-500

41.50

-25%

Kõrvaklapid
Sennheiser HD-435

-27%

29.90

Kõrvaklapid
Cresyn CS-HP600

86.-

Kõrvaklapivõimendi
ja USB DAC
Fiio E7

518.-

Võrguühendusega
7.1 kodukino ressiiver
Denon AVR-1912

-24%

283.-

5.1 kodukino ressiiver
Yamaha RX-V467

503.-

Võrguühendusega
7.1 kodukino ressiiver
Pioneer VSX-921

-24%

290.-

Põrandakõlar
Yamaha NS-F500

WWW.SOUNDSHOP.EE
mail@soundshop.ee tel. 55 130 99

SOUND
SHOP

Kõlarid, võimendid, kõrvaklapid, muusikakeskused, arvutikõlarid,
CD/DVD/Blu-ray ja meediamängijad, telerite/kõlarite kinnitused jpm.

...naudi saundi!

MIDAGI ERILIST, MIDAGI JAYS

Lõpeta muretsemine sassis juhtmete, kehva heli ja ebamugavalt kõrva sobituvate klappide pärast.

LAPIK SÕLME- JA SASIVABA KAABEL

Rootsi **a-JAYS**-i seeria on täis innovatiivseid uuendusi: mitte sassi minev lapik kaabel, uusim helimembraan. Parim ja mugavaim kandmine on tagatud viie erinevas suuruses silikoonist kõrvakatte abil.

KÕIK ON KINNI RÜTMIS JA HELIS

a-JAYS-i seerial on sügav ja mahlakas bassiheli, Sinu lemmikmuusika kõlab üllatavalt rikkalikult ja rütmikalt.

SINU VALIK

Vastavalt oma võimalustele on saadaval algtaseme **a-JAYS One**, hästi varustatud **Two**, kuni tipptasemel **Three**-ni. Igal mudelil on oma helitase, varustuse hulk, ning tehnilised lahendused. Näiteks rikkalikult varustatud **Three-I** on membraanisüsteem kaetud titaaniumiga.

TUNNUSTATUD JAYS HELIKVALITEET

Teenitud tunnustust on jagatud JAYS-le üle maailma: Olgu selleks siis Eesti ajakirja "Digi" testi 5 tähte, sama kõrgelt on hinnanud ka *iCreate*, *Macworld*, *The Sunday Times* ja paljud teised.

www.jays.se

Edasimüüjad: IM Arvutid, Onoff, Ordi, MAX digimarket, www.soundshop.ee

JAYS-i esindaja Eestis: AS Mamear
Pääsküla 8, 10917 Tallinn, info@mamear.ee

JAYS®

Kas puhastamine saab olla veel LIHTSAM?

AM OneClean PUHASTAJAD

Kõik ühes

Nii puhastusvedelik kui käsn on koos ühes korpuses. Kõik alati käepärast ja mugav kasutada. Käed jäävad puhtaks. Funktsionaalne Taani disain.

Turvaline puhastamine

AM veebaasil puhastusvedelik ei kahjusta ekraani pinda ning moodustab geeli, mis ei voola elektroonikasse. Koos mittekrimustava mikrofiberkattega svammiga on tagatud efektiivseim puhastus. Sobib kõigile ekraanidele.

Puhastab ja desinfitseerib

AM alkoholibaasil klaviatuuripuhastusvedelik eemaldab tõhusalt mustuse ning hävitab 99% klaviatuuril leiduvatest bakteritest. Uuringud näitavad, et klaviatuuril võib leiduda 50 korda rohkem baktereid kui tualeti prill-laul.

Vahetatavad komponendid

Vahetatav vedelik ja puhastuskäsn. Lisaks on käsn kahepoolset kasutatav. Kui üks pool määrdub, saab puhta külje keerata. Klaviatuuripuhastaja svammiga üks pool on sobiv sülearvutile, teine tavalisele klaviatuurile.

AM Denmark – usaldusväärsed lahendused Taanist juba aastast 1971.

Edasimüüjad:

Üle Eesti: Elioni esindused, Ordi esindused, Büroomaailma kauplused. Tallinn: IM arvutid, Max123, Apollo kauplus Solarises, Stockmann, Orient Kontorikaubad. Rakvere: A ja O, Kristallkotkas. Haapsalu: Tack MR, AV Tehnikasalong. Võru: OÜ Condor. Rapla: Taig. Põltsamaa: Merit Tarkvara. Jõgeva: Bitboard. Tartu: Apollo Lõunakeskused. Saaremaa: Saare Matkad kaupluses Elektroonika. Keila: Rõõmu Kaubamaja. Viljandi: Matti Bürootehnika. Hiiumaa: DC Doora.

AM Denmark esindaja Eestis:

AS Mamear, Pääsküla 8, 10917 Tallinn
info@mamear.ee

Testis 20 paari kõrvasiseseid klappe

Kõrvasisesed klapid on muutunud ilmatuma populaarseks ja nende valik kauplustes on lausa jahmatama panevalt lai. Millised neist pakuvad head heli? Milliseid võtta, milliseid jätta? Valisime testi koguni 20 paari pisikesi kõrvaklappe ja asusime tõde välja selgitama.

Kui kõik Eestis saadaolevad pisikesed kõrvasisesed muusikaklapid testi võtta, siis saaks nendega julgelt vähemalt pool ajakirja täita, aga võib-olla isegi terve ajakirja, kaanest kaaneni. Valik on kirju ja õiget otsust pole lihtne teha. Odavamate klappide hinnad algavad paarist eurost, kallimate hind küünib ilma naljata paarisaja euroni.

Kui tihti peale on probleemiks pigem see, kuidas testitavaid kokku saada, siis seekord pidime enne testi tegema väga suure eelvaliku. Lõpuks, kui kõik klapid koos olid, selgus, et plaanitud 20 klappipaari asemel oli neid salamahti lauale tekkinud üle 30. Seega võtsime põhimõtteks, et ükski tootja pole testis esindatud rohkema kui kahe klappipaariga. Näiteks Kossilt saadeti võrdlemiseks kuus paari klappe, kuid testi võtsime need kaks, millel tundus olevat kõige rohkem iseloomu, et need paistaksid testis millegi omapärasena silma.

Hoolimata sellest jäid päris mitmed, neist nii mõnedki päris nimekad klappitootjad oma kõrvasiseste klappidega meie testist seekord eemale. Näiteks paar kuud tagasi suurepärase ja väga kallite klappidega [digit] läbi käinud Bowers & Wilkins, kuid ka Skullcandy, Shure, Pa-

nasonic, Philips, A-Jays, Altec Lansing, Creative, Ultimate Ears ... pluss veel lugematu hulk odavtootjaid, keda kõiki ei jõua parimagi tahtmise juures üles lugeda.

Enamiku testitavate klappide hind langeb vahemikku 20-40 eurot, mis on mõistlik hind ühtede kõrvasiseste klap-

Testis oleva kallima ja odavama klappipaari hinnavahe on rohkem kui kümnekordne. Valik on võimas

pide eest, millega enda telefoni, iPodi või MP3-mängija olemasolevad klapid paremate vastu välja vahetada. Testi sattus ka paar päris odavat alla kümne euro maksvat klappipaari, ja mõned kallimad, üks lausa üle sajaeurone klappipaar. Püüdsime neid hinnata vastavalt hinnaklassile, sest kui panna vastamisi kümne- ja sajaeurosed klapid, siis pole ju raske tulemust ära arvata.

Testimisel kasutasime iPod Nano 6G-d, Sony MP3-mängijat ning HTC telefoni ja Nokia telefoni. Muusikat nagu ikka võtsi-

me testi ilma silmaklappideta võimalikult laiapõhjaliselt, et hinnata erinevate klappide „maitseeelistusi“. Tähelepanuta ei jäänud ka kasutusmugavus, mis selliste, eelkõige vabas õhus kasutamiseks mõeldud klappide juures on äärmiselt oluline.

MARTIN METS

Mis on kõrvasisesed klapid?

Kõrvasisesed klapid ehk *in-ear*-kõrvaklapid on pisikesed klapid, mis sobituvad, vähemalt ideaalis, täpselt kuulmekanalisse. Paremad kõrvasisesed klapid blokeerivad väljast tuleva tänavamüra üldjuhul väga edukalt. See tähendab aga seda, et kõrvasiseste klappidega ei pea muusikat väliseliste summutamiseks nii valjusti kuulama. Samuti on nende klappide helisolatsioon üldjuhul niivõrd hea, et bussis sa enda kõrval istujat muusikaga ei häiri.

Enamikul inimestel püsivad need ka paremini kõrvas kui nõõpkõrvaklapid. Tähtselt on klappidega kaasas ka erineva suurusega padjad, kuid päris kõigile need siiski ei sobi. Mõned kõrvasiseseid klappe kasutanud kurdavad, et need panevad pea valutama. Seega peaks selliseid klappe enne ostmist kindlasti proovima.

Mitte väga kallis, aga väga hea

Need Sennheiseri klapid võitsid meie südamed kolmel põhjusel: need pole kallid, neil on peas väga mugav kanda ja neil on omapärase bassiga väga hea heli. Tõsi küll, pulti neil küljes pole ja juhul kui see on ostuargumendiks, siis neid soovitada ei saa.

Lühikesel sümmeetrilisel kaablil on hargnemiskohas liugur, millega saab hargneva kaabli pikkust reguleerida, et kaabel tilbendama ei jääks. Kaabel on kaetud libeda materjaliga, mis ei lähe puntrasse. Padjad on omapärase disainiga: ei midagi ekstravagantset,

Sennheiser CX 271

Hind: 29.10

Müügil: Soundshop.ee

kuid selgelt äratuntavad. Sennheiserile meeldib tihti bassiga mängida ja ka nende klappide kohta ei saaks öelda, et need oleksid päris neutraalse heliga. Bassi on kenasti tunda ja mida bassikeskemsem muusikastiil mängib, seda parem ka kuulajale. Samas, bass on siis-

ki selle piiri juures, kus see ei muutu häbematuks pealetükkivaks. Sennheiser CX 271 on 30 euro eest suurepärase valik. Kui tahta detailsemat heli, siis leiaks siit testist paremaidki klappe, kuid kõiki asjaolusid arvesse võttes valisime just selle klappipaari testivõitjaks.

KOKKUVÕTE

Kui sul on kõrvasiseste klappide peale kulutada 30 eurot ja eesmärk pole absoluutselt neutraalne heli, siis on Sennheiser CX 271 suurepärase valik.

HINNE

Kõrge hinnaga, kuid on seda väärt

Kui klapid maksavad üle 100 euro, siis võib küll panna karbile sõnad „Mobile Elite”.

Denon AH-C560R on mõeldud kasutamiseks eelkõige iSeadmetega ja see on ka suurelt kirjgas: tehtud iPodi jaoks, töötab ka iPhone'iga.

Karbis on kaasas nii tugevast materjalist kandekott kui ka kolmes eri moodsus lisapadjad. Ühed neist on mingist silikoonilaadsest vormitavast materjalist ja need on äärmiselt sümptantsed. Kallites kõrvasisestes monitorides, mis on mõeldud professionaalseks ka-

Denon AH-C560R

Hind: 109.00

Müügil: Euronics

sutuseks, näiteks stuudios, ongi mõnikord spetsiaalselt täpselt ühe inimese kõrva järgi tehtud padjad, sest iga inimese kõrva kuju on erinev. AH-C560R on samm sinnapoole. Mustad klapid on standardsest kaablist, eripäraks on mikrofon ja kolme nupuga pult,

millega lugusid vahetada või kõnet vastu võtta. Klappid püsivad kõrvas ja teevad suurepärase heli, kus on parajalt kõike. Võib-olla üksnes natukene on bassil kaalu rohkem, kuid ühegi muusikastiili kuulamisel tagasilööke polnud.

KOKKUVÕTE

Üle saja euro kõrvaklappide eest võib tunduda palju, kuid eelkõige Apple'i seadmetele mõeldud Denon AH-C560R on seda raha väärt.

HINNE

Bass on häbelik

Kui eelmisel aastal kõrvasiseseid klappe testisime, siis oli meil kõige rohkem kahju selle pärast, et välja jäid AKG klapid, mida kahjuks ei õnnestunud testi saada.

Nüüd jõudsid need testi ja üldjoontes saame neid kiita, kuigi otseses võrdluses samasse hinnaklassi kuuluva testivõitjaga jäid need alla, eelkõige bassi täpsuses ja kaalus.

Selle eest on neil neutraalsema kõlaga AKG klappid väga sümptantne keskosa ja kõrgemad sagedused, mida tuleb neid klappe ostma suundudes arvesse võtta. Iga inime-

AKG K321 Cloud White

Hind: 31.90

Müügil: Euronics

se muusikamaitse ja arusaam sellest, milline bassihulk on just see õige, on ju erinev.

Mis veel natuke häiris, oli AKG K321 kummise ja kahesoonele kaabli halb komme puntrasse tõmbuda, ilma et selleks peaks väga vaeva nägema, aga eks see viga kummi-

tas paljusid testialuseid. Kõrvapatjade disain on omapäraselt vibujas ja nende mugavuse üle kurta ei saa.

Lisapadjapaare on kaasas kaks ja need pakuvad korralikku heliisolatsiooni. Pulti kaasas ei ole, küll aga nahast pehme kandekott.

KOKKUVÕTE

AKG K321 on neile, kelle jaoks bass ei ole kõige olulisem. Muidu 30 euro eest väga hea klappipaar.

HINNE

Neutraalne ja taskukohane

Denoni odavamad klappid on üsna sarnased AH-C560R-iga, ainult väiksemad ja kehvemini varustatud. Pole ei kandekarpi ega Apple'i seadmete jaoks mõeldud pulti ning standardne kaabel kipub rohkem sõlmi looma. Sarnaselt kallima Denoniga on kaasas kolm lisapadjapaari ja klamber kaabli hoidmiseks.

Mis aga on odavama Denoni juures hea, on iseenesest mõista hind, mille kohta kõlavad AH-C260 väga sümpaatselt. Nurga all asetsevad küllaltki väikesed klappid teevad selget ja piisavalt teravat heli igas sagedusalas.

Denon AH-C260

Hind: 26.00

Müügil: Euronics

Bass on erinevalt AKH K321-st täpsem, üksjagu tagaplaanil ja mitte ülemäära sügav. Eriti sümpaatne oli nende klappidega kuulata vookaali: selgepiiriline, kuid samas pehme. Heliisolatsioon on kallimatest klappidest nõrgem, kuid kehvaks seda kindlasti lugeda ei saa.

Sennheiserist tahupoole jäidki need Denoni kasutusmugavuse pärast. Kuigi Sennheiser CX 271-l on iseloomukam bass, ei pruugi see igaühele meeldida. Kui on soov neutraalsema heli järele, siis võib Denon AH-C260 isegi parem valik olla.

KOKKUVÕTE

Odavad Denoni klappid, millel on sümpaatselt neutraalne heli. Kasutusmugavusest jäävad aga testivõtjale alla.

HINNE

Igas mõttes suured

Üllatuslikult võitis meie eelmise aasta kõrvasiseste klappide testi Sony ja kui aus olla, siis pikalt sai kaalutud, kas mitte ka sel aastal nii otsustada. Sony MDR-EX310LP on mulluse testi võitjaga MDR-EX300S samast sarjast ning heli on neil väga hea. Heli eest peab tänama suuri 13,5 mm draivereid, mis kasvatavad aga klappide mõõtmeid ja sellega tuleb nende ostul arvestada.

Suurema draiveri tõttu on ka MDR-EX310LP heli „suurem“: bass on sügavam ja kogu helpilt tundub laiem. Pisut võiks näi-

Sony MDR-EX310LP

Hind: 49.90

Müügil: SonyCenter

teks rokkmuusika juures kurta keskmiste sageduste üle, aga pikalt pole mõtet sellel peatuda. Bass on mõnusalt võimekas, ent ei püüa end samas meeleheitlikult kehtestada. Eraldi tuleb tähele panna seda, et kaasa antakse nii spetsiaalselt müra summutavad kla-

pipadjad (kolm suurust) kui ka tavalised klappipadjad (neli suurust). Lisaks veel tugev kandekarp. Aga ikkagi maksavad need 20 eurot rohkem kui Sennheiseri klappid. Sony suured klappid pole nii mugavad ja võit helikvaliteedis on samas siiski minimaalne.

KOKKUVÕTE

Sony klappid maalivad kõrvade taha mõnusalt laia helipildi, hind on aga testivõtjast krõbedam ja mugavus pole ka päris võrreldav.

HINNE

Tummiselt bassine

Audio-Technica klappid ATH-CKS55i on tehtud spetsiaalselt iPodi, iPhone'i ja iPadiga kasutamiseks – sellest annab tunnistust ka piisike mitte just kõige mugavam pult-mikrofon kaabli küljes. Denoni AH-C560R klappide puldiga seda päris võrrelda ei saa. Aga ainult need Denoni klappid on ka kallimad kui Audio-Technica ATH-CKS55i.

Laused „Solid Bass“ ja „Advanced Deep and Punchy Bass“ karbil teevad küll ettevaatlikuks, kuid üllatuseks vastavad need laused parimas mõttes tõele, ilma igasuguse iroo-

Audio-Technica ATH-CKS55i

Hind: 82.90

Müügil: küsi poodidest

niata. Bass on mõnus, sügav, seda on lust nautida. Arvestada tuleb küll sellega, et nende muusikastiilide jaoks, kus bass ei prevaileeri, pole need klappid parim valik ja neutraalsusest ei saa juttugi olla. Mis aga meile päris lõpuni ei meeldinud, on Audio-Technica vei-

der kuju.

Võib-olla kellelegi sobituvad need kõrva suurepäraselt, ilma mingi probleemita, kuid meid valdas kogu aeg kerge ebamugavustunne. Ehk on siin aga probleem kõrvade ehituses.

KOKKUVÕTE

Kallid, eelkõige Apple'i seadmetele mõeldud klappid, mis teevad suurepäraselt bassist heli, kuid ei pruugi kõrva mõnusalt sobida. Katseta enne ostu!

HINNE

Selline kontsert siis ...

Need Yamaha kõrvasisesed klappid lubavad kontsertkvaliteediga heli. Kes iganes on juhtunud mõnel kontserdil käima, see teab, et sellisel üritusel võib helikvaliteet olla seinast sein. Yamaha EPH-20 klappide heli on täiesti hea, arvestades veel seda, et need maksavad kõigest 20 eurot.

Klapid on pisikesed ja ka neist tulev heli jääb pigem väikseks, eriti ülemine ots ei kanna päris lõpuni ideaalselt välja.

Kitsas helipilt on siiski üldiselt ideaalne ja bass on kenasti omal kohal, hoolimata süga-

Yamaha EPH-20

Hind: 19.90

Müügil: Tallinna Kaubamaja

vuse või iseloomu puudumisest. Klappid on sarnaselt Denonitega nurga all ja püsivad peas kindlalt, vähemalt niikaua, kui sa ei katse nendega jooksma minna.

Kauba peale saab kaasa ka kaks lisakõrvapatja väiksemate ja suuremate kõrvade

jaoks.

20 euro eest on need Yamaha klappid päris head, kuid võiks meeles pidada, et makstes 10 eurot rohkem, saad kätte juba testivõtja Sennheiser CX 271, mis on parema heliga ja ilmselgelt mugavamad.

KOKKUVÕTE

Yamaha EPH-20 on päris toredad klappid, kui kulutada on täpselt 20 eurot. Kui aga rahakotist natukenegi rohkem välja pigistab, siis pööra üks leht tagasi.

HINNE

Et oleks, mida trenni kaasa võtta

Kõrvasisesed klappid ongi eelkõige mõeldud kasutamiseks siis, kui sa liigud punktist A punkti B. Sellest hoolimata õnnestus meil leida üsna vähe klappe, mis oleksid spetsiaalselt mõeldud sportimisel kasutamiseks. Koss Mirage on üks selline klappipaar.

Esiteks on sel olemas pult, millega saab helitugevust reguleerida ja, üllatus-üllatus, tegemist polegi puldiga, mis oleks spetsiaalselt mõeldud kasutamiseks Apple'i toodanguga. Kaasa antakse ka üsna tarbetu pisike kott, milles klappe hoida. Lisapatju on kar-

Koss Mirage

Hind: 29.90

Müügil: OnOff

bis kahes suurus, kui sul peaksid olema tavamõõtmetest erinevad kõrvad. Et joosta või aktiivselt liikuda, peavad klappid väga-väga kindlalt kõrvas püsima. Meil ei kadunud klappid peast ka kiiresti pead liigutades. Siiski, paaril korral õnnestus rapsimisega need

peast ära saada. Helipilt on neutraalne ja üldiselt hea, kuigi bass kipub liialt mudasesogaseks jääma. Niisama kasutamiseks neid päris soovitada ei julge, sama raha eest on mõttekam võtta kas või testivõtja, kuid kui pult on oluline, siis Mirage pole halb valik.

KOKKUVÕTE

Trenniklapid Koss Mirage püsivad üsna hästi peas, heli on neutraalne, kuid arvestada tuleb sogasevõitu bassiga.

HINNE

Hea heli, aga mitte nii mugav

Ühed Sennheiserid võitsid testi, kuidas on aga lugu teistega, mis maksavad enam-vähem sama palju? Sennheiser CX 280 erineb päris suure liuguriga puldi poolest ning selle saab kindlasti kanda plusspoolele.

Küll aga pole kaabel nii mugav, see on tavalisest kummisest materjalist, erinevalt CX 271 mõnustast libedast materjalist. Ka ei saa kaabli hargnemiskohast pikkust reguleerida. „Kaasavara“ on standardne: kandekott ja kaks paari lisakõrvapatju. Disainiga meeldib Sennheiserile mängida, ka CX 280 on oma-

Sennheiser CX 280

Hind: 32.80

Müügil: Soundshop.ee

pärase värvilahendusega, teist samasugust juba naljalt ei leia. Peas püsivad need sama hästi kui testivõtjad ja heliisolatsioon on korralik. Heli on vahe tuntav, CX 280 on selgelt vähem bassisem ja kuidagi ... tavalisem. Heliimaastik on neutraalne, selge, kuid ehk na-

tuke liialt terav. Kuigi pult on mugav, siis just ebamugava kaabli ja helipildi tavalisuse tõttu jätsime Sennheiser CX 280 ühe punkti võrra madalamale kui testivõtja. See aga ei tähenda, et tegu oleks kehvade klappidega, kaugegtki mitte.

KOKKUVÕTE

Sennheiser CX 280 on hea, neutraalsema heliga kui CX 271, kuigi kohati kergelt terav. Mugavuses peab aga testivõtjale alla vanduma.

HINNE

Joogatrenni kaasavõtmiseks

Sarnaselt Koss Mirage'iga on Sony MDR-EX50LP klapid, mis tasub pähe panna siis, kui on plaan trenni teha. Otseses võrdluses meeldib meile Sony heli rohkem, see on dünaamilisem ja värvikam kui Kossi klappide pakutav, kuid peast kippusid need jällegi lihtsamalt pudenema. Ja pulti neil ka ei ole.

Muidugi on kõrvad erineva kujuga, kuid sellest ei saa ka päris mööda vaadata, et Sony nurga all olevad klapid nii hästi kõrvas ei püsinud. See ei tähenda, et need oleksid liiga lihtsalt peast kukkunud, nendega su-

Sony MDR-EX50LP

Hind: 21.99

Müügil: SonyCenter

jub kindlasti hästi mingi rahulik trenn kui metsajooks, näiteks jooga. Heliisolatsioon neil ülemäära hea polnud, kuid seda tõenäoliselt põhjusega, tänaval joostes on ju vaja kuulda ka liikuvaid sõidukeid. Selleks et muidu kergesti sõlme minevaid kaableid paremi-

ni hallata, antakse kaasa spetsiaalne klamber ja veel kaks paari eri mõõdus klappipatju. Kandekotti pole, kuid sellest puudust ka ei tunne.

Valik, kumba eelistada, kas Kossi või Sony't, on tegelikult üsna keeruline, sest mõlemal on plussid ja miinused.

KOKKUVÕTE

Toreda heliga odavad trenniklapid, mis ei pruugi nii hästi peas püsida kui kallimad Koss Mirage'i trenniklapid.

HINNE

Kolossaalsed kõrvaklapid

Kui Sony kõrvasisesed klapid olid suured, siis Pioneer SE-CLX50-JK on veel pirakamad. Klappidel on sarnaselt samasse hinnaklassi jäävate Sony omadega 13,5 mm draiver.

Tegelikult sobivad need klapid küll vist pea igasse kõrva, suuruse pärast pole vaja karta, lihtsalt kõrva asetamine võtab kauem aega. Mugavaks paigutamiseks on neil klapi ja padja vahele jääv osa elastne, nii et sellega saab mugava asendi paikasaamiseks üksjagu mängida. Mugavust lisab ka kaabli reguleerimise võimalus hargnemiskohast. Kui klapid

Pioneer SE-CLX50-JK

Hind: 44.90

Müügil: Tallinna Kaubamaja

kord juba peas, siis oled ümbritsevast maailmast ära lõigatud, heliisolatsioon on vaata täiuslik.

Ühena vähestest on Pioneer klappidel kaasas pikenduskaabel, meetripikkust kaablit saab pikendada poole võrra. See on mugav,

kui kasutad klappe ka näiteks sülearvutiga, kus see pool meetrit on mugavuse seisukohalt suur võit. Karbist leiab veel kolm lisapadjat. Heli? Suur ja lai, kuid meie hinnangul Sony MDR-EX310LP klappidega kuuldust natuke igavam. Kliinilisem. Maitse asi.

KOKKUVÕTE

Pioneer suured klapid on ülihea heliisolatsiooniga ja üldiselt hea, kuid kliinilise ja mitte just ülemäära dünaamilise heliga.

HINNE

Ilusad roosad klapid

Audio-Technica ATH-CK303M neonroosad (saadaval ka teistes värvitoonides) klapid tunduvad tänu värvile päris pretensioonikad, kuid helikvaliteedis ei küündi need samasse hinnaklassi jäävale testivõtjale mitte just väga lähedale.

Kogu helipilt on kurvavõitu: bass on pisut sogane ja mitte päris täpne, keskmised sagedused on kohati arusaamatud, kõrged on enam-vähem. Heli ei ole just midagi katastroofiliselt kehva, kuid võrreldes testi algusotsaga on vahe ikka päris suur. Peas püsi-

Audio-Technica ATH-CK303M

Hind: 30.00

Müügil: Küsi poodidest

vad need nurga all olevad klapid mugavalt ja kaablihaarmete pikkust saab ka timmida.

Kummine kaabel kipub pidevalt puntrasse minema isegi siis, kui see taskusse panna. Kaasasolev kotike aitab seda probleemi küll leevendada. Mõeldud on eri suurusega kõr-

vade peale: kui standardsuurus ei sobi, siis on valida veel kolme paari patjade vahel. Kui eraldi võttes oleks ATH-CK303M heli hea ja rahuldava piiripealne, siis otseses konkurentsis Sennheisrite, AKG K321 ja Denon AH-C260-ga jäävad need kehvemaks.

KOKKUVÕTE

Julget värvi klapid, kuid heli võiks olla parem, samas hinnaklassis leiab palju selgema ja põnevama heliga klappe.

HINNE

Ära pead liiguta!

Need Kossi klapid, mis näevad välja nagu pikikesed jõulukuused, on enam-vähem samast hinnaklassist kui Sony MDR-EX310LP ja Pioneer SE-CLX50-JK. Kui kõik alguses välja öelda, siis heli ongi neil laias laastus umbes sama hea, kuid probleemid, miks Kossi klapid jäid tahapoole, on mujal.

Neil klappidel on äärmiselt sümpaatne tekstiilist kaabel, mis tõesti ei lähe eriti puntrasse. Kui jõulukuuske enda kõrva toppida ei taha, siis on valikus veel ka kaks tasase pinnaga lisaklapipadja paari. Ja karbist leiab ka

Koss KDX100 Chrome

Hind: 59.90

Müügil: OnOff

pisikese nahkse kotikese, kus kõike seda hoida. Heli on tegelikult Kossil väga hea, eriti väärrib äramärkimist bass – see on sügav, õhuline, täpne. Mis aga Koss KDX100 juures ei meeldinud, oli veider sahin, mis tekib, kui nendesamade jõulukuuskedega pead pööra-

ta ... ja sellest ei saanud kuidagi lahti. Ühelt poolt on heliisolatsioon väga võimas, aga klappid istuvad kõrvas kuidagi valesti. Või midagi on vähemalt valesti, raske isegi öelda, kui individuaalse veaga siin tegu on või kas tegemist on üldisema probleemiga.

KOKKUVÕTE

Kossi KDX100 omapärased klappid on bassist sõltuvuses ja võiksid olla täiesti toredad, kui need pead keerates ei sahihiseks.

HINNE

Vanameister puhkab

Kes ei tea, kes on Quincy Jones, see tehku lahti Vikipeedia ja uurigu järele. Temanimeelised klappid on AKG-l kallid, laias laastus samas hinnas kui Sony MDR-EX310LP, SE-CLX50-JK ja Koss KDX100. Eelkõige iPodi ja iPhone'i'ga kasutuseks mõeldud klappidel on parajalt suur kolme nupuga pult (mikrofon puudub) ja julge õunaroheline kaabel.

Nii, need on kallid kõrvasisesed klappid, kuid nende probleem on, et need tunduvad käes jõe odavad ja see tunne kandub üle ka siis, kui need kõrva panna. Siin testis

AKG Q350 Black The Quincy Jones Signature Line

Hind: 59.00

Müügil: Euronics

on 20euroseid klappe, mille koostekvaliteet vähemalt tundub olevat sama hea kui neil plastmassistel klappidel. Kaabel on kahesooneline, seda reguleerida ei saa ja see läheb pidevalt segamini, moodustades väga kunsti-

lisi vorme. Heli on enam-vähem korralik, kusjuures kesksagedused teevad väga hea etteaste. Bass on meeskonnamängija ega trügi esile ning keskmisi sagedusi ei ole teravaks keeratud. Samas on siiski kogu aeg tunne, et midagi on puudu või võiks olla paremini.

KOKKUVÕTE

AKG Q350 on pigem pettumus, eriti koostekvaliteedi pärast, mis jätab kolm korda odavama mulje, kui asi tegelikult väärt on.

HINNE

Kümneeurone heli

Energy Sistem E213 on kõige odavamad kõrvasisesed klappid meie testis, kuid hinda arvestades polegi nende helikvaliteet üldse mitte kehv: tuletavad meelde Skullcandy kõrvasiseseid klappe, mis on samamoodi kergelt üle vindi keeratult bassised.

Jah, laias plaanis on siiski nii, et mida kallimad klappid, seda parem heli. Seega alla kümneeuroste klappide ostul tuleb sellega niikui nii arvestada.

Kümne euro eest on aga nende klappide heli täiesti okei, kui sulle bass meeldib.

Energy Sistem E213 Silver

Hind: 7.50

Müügil: ITShop.ee

Bass on natuke plärsuv ja keskmised sagedused ei joonistu selgelt välja, kuid mul on tunne, et need klappid polegi mõeldud päris neile audiofiilidele, kes tahavad näiteks jazz'i-lugusid pilli haaval lahti võtta. Heliisolatsioon on pigem tagasihoidlik.

Energy Sistem E213 Silver on eelkõige popmuusikasõpradele ja poppi esitavad need päris lõbusalt. Äramärkimist väärrib veel mõnus libe kaabel, mis ei lähe sassi (sama, mis testivõitjal Sennheiser CX 271-I). Pluss veel kahed klappipadjad.

KOKKUVÕTE

Kui sul on klappidele kulutada kuni 10 eurot ja kuulad eelkõige popmuusikat, siis võib Energy Sistem E213 Silver sulle täiesti sobida.

HINNE

Hind ei taga mugavust

Kallimad Yamahad jäid odavamatest taha-poolse, sest neil tuli otsesesse võitlusse asuda testivõitja Sennheiser CX 271-ga - hinnasildid väidavad neil praktiliselt sama.

Sarnaselt odavamama Yamahaga kontsert-kvaliteeti lubav toode äratab usaldust, sest karbist vaatab kohe peale kahe paari lisapat-jade vastu ka 6,3 mm adapter, mida polnud kaasas ühelgi teisel testitaval.

Helikvaliteedi poolelt on neile Yamahade-le ette heita üsna vähe. Neutraalne heli, mille keskmised sagedused on ehk natuke so-gased, kuid kõrged ja bass on tasakaalus: piisavalt tagasihoidlikud, et mitte liialt esi-le tulla, ja piisavalt äratuntavalt kohal, et neid saaks nautida.

Üldiselt head klapid, kuigi testivõitja heli-piilt oli põnevam. Väljast tulevad helid said ka peast korralikult isoleeritud ja siin millegi üle kaevata ei saa.

Kuid Yamaha klapid ei ole mugavad: kahe-sooneline kaabel tekitab teadagi mis asju, li-saks ei tahtnud klapid kuidagi korralikult peas püsida.

KOKKUVÕTE

Hea heliga, kuid mugav neid kasuta-da pole ja need ei taha peas püsida.

Yamaha EPH-50

Hind: 29.95

Müügil: Tallinna Kaubamaja

See on ka peamine põhjus, miks need meie testis suhteliselt taha langesid, kuid ar-vestada tuleb siiski seda, et pead on erinevad ja kui selline helpilt tundub sümpaatne, siis tasuks neid klappe siiski proovida, sest va-hest püsivad need just sul hästi kõrvas.

HINNE

Bassiga üle piiri

Kui Audio-Technica ATH-CK55i karbis ilut-sevad bassiteemalised hüüdlauseid tähenda-sid bassi kõige paremas mõttes, siis Pioneeri odavamate (sama hinnaklass testivõitjaga) klappide puhul tähendavad sellised kirjad jõhkrat bassi. Selle natukene mitte nii heas tähenduses.

Sellega on ka Pioneer SE-CL721-K heli kohta kõik öeldud. Bass. Väga palju küllaltki sügavat ja jõulist bassi, mis selgelt kipub var-jutama muid sagedusi.

Need kõrvasisesed klapid on üksnes neile, kellele meeldib väga bassine muusika ja see, et bassil oleks muusikas selgelt esiletükkiv roll ning kõik ülejäänud oleks teisejärguline või puhta mitteoluline.

Omapärase puna-musta disainga klapid püsivad hästi peas ja nende võime väliseid helisid summutada on tähelepanuväärne.

Lisaks saab kaabli hargnemiskohast kaab-li pikkust vaevata reguleerida ja see meeldib meile kõigi klappide juures.

Standardselt on kaasas ka kaks paari lisa-klappipatju. Seega, kui bass on esmatähtis, siis

Pioneer SE-CL721-K

Hind: 29.90

Müügil: Tallinna Kaubamaja

ei pea sa muid klappe vaatamagi.

Kui tahad ka muid sagedusi nautida, siis vaata kõiki muid klappipaare, aga mitte neid, sest need on mõeldud suhteliselt kitsale au-ditooriumile.

HINNE

KOKKUVÕTE

Üksnes neile, kes kuulavad bassi-põhist muusikat ja muu pole oluline.

www.1a.ee

~~575 EUR~~
499 EUR

Intel® Core™ i3-2330M Processor 2.20 GHz
4GB DDR3 1333 MHz / 500GB 7200 rpm.

Taustavaigustusega niiskuskindel klaviatuur

Aku kestvus kuni 6 tundi

Sõrmejäljelugeja

ASUS N SERIES

~~850 EUR~~
699 EUR

Intel® Core™ i7-2670QM Processor 2.20 GHz

15.6" LED Video Magic

4GB DDR3 1333 MHz / 500GB 7200 rpm.

nVIDIA® GeForce® GT 540M 2GB

USB 3.0 ja 2.0 Bluetooth 3.0

Bang & Olufsen ICEpower® SonicMaster audio

569 EUR

Intel® Core™ i5-2430M Processor 2.40GHz

15.6" LED HD Anti-Glare

4GB 1333MHz / 640GB HDD

Radeon HD 6490M 1GB GDDR5

HDMI / Bluetooth / USB 3.0

Ootused olid liiga kõrged

Ainsad testis olnud Beyerdynami klappid valmistasid pigem pettumuse, kuigi meie ootused neile olid põhjendatult päris kõrged, tugev tegija ikkagi ju.

Ag algus olid päris hea: lahe disain, kõrva käivad mugavalt, peas tunduvad loomulikud, heliisolatsioon on hea. Karbis on kaasas korralik kotike ja kahel lisapadjad ning kogu komplekt tundus usaldusväärne.

Heli on, nagu öeldud, pigem pettumus. Eelkõige jätab soovida bass, mis on liiga tuhm ja olematu ning see moodustab veidra

Beyerdynamic DTX 60

Hind: 39.00

Müügil: Soundshop.ee

kontrasti muidu teravate ja selgete keskmis- te ja kõrgete sagedustega. See ei pruugi olla ilmtingimata igale kõrvale halb, kuid pilt kogu helimaastikust jääb kuidagi vildakaks ja äärmiselt harjumatuks.

Kui Beyerdynamic DTX 60 oleks testis

üksi, siis hindaksime neid klappe vist kõrge- malt, aga kuna siin külgedel on mitmeid sel- lest odavamaid ja meeldivama heliga kõr- vaklappe, siis jääb BeyerdynamicDTX 60 kuidagi veidraks ja mitte just kõige sümpaat- semaks klappipaariks.

KOKKUVÕTE

Beyerdynamic DTX 60 pole just halb klappipaar, kuid heli on veidralt kontrast- ne, sest bassi on selgelt vähe.

HINNE

Mudase bassi varjutus

Võime Cresynile au anda, vähemalt on nad proovinud. Hargnemiskohast saab kaabli pik- kust reguleerida, aga klappid lähuvad segamini ikkagi, tee mis tahad.

Kaasas on päris korralik nahkne kott ja kolm paari lisaklappipatju, kui standardmõõ- dus klappid ei peaks kõrva sobima. Klappid ise on keskmise suurusega ja nurga all, üsna mu- gavad ja isoleerivad heli keskmiselt hästi.

Kiri „Striking Bass” karbil ei vasta päris tõe- le, bass on pigem sogasevõitu ja tuhm. Kõrged sagedused on kenasti korras, kuid

Cresyn C415E

Hind: 18.90

Müügil: Ordi

keskmised jätvavad soovida.

Samas on kogu helipilt vähegi bassisema muusika puhul sellest samast sogasest bas- sist mõjutatud, nii et kõigele jääb halb mekk juurde. Tuleb meelde lugu tõrvatilgast mee- potis, eks.

Asi ei ole muidugi katastroofiliselt hull ja nende klappidega kannatab muusikat kuula- ta küll, kuid kuna siin testis on päris mitu pä- ris head 20eurost klappipaari, siis see ei jäta Cresynile just eriti palju võimalusi, et otseses konkurentsis kedagi lüüa.

KOKKUVÕTE

Cresyni klappid on sogasevõitu bassiga, mis kipub kõike muud enda alla matma. 20 euro eest saab paremaid klappe.

HINNE

Ainult poppi, muu ei huvita

Energy Sistemi teised alla kümne euro maks- vad klappid erinevad olemuselt kardinaalselt testis kõrgemale jõudnutest, vähemalt nii- kaua, kuni me ei räägi helikvaliteedist.

Roosat värvi klappidel on erinevalt Energy Sistem E213-st tavaline kummine kaabel mõ- nusa sileda ja kvaliteetse kaabli asemel.

Kaabli hargnemiskohas on veider julla, mida on raske kirjeldadagi, ja selle küljes on kinnitusklamber. Arusaamatu ja võib pigem ette jääda. Kaasa antakse ka kaks paari lisa- klappipatju.

Energy Sistem E311 Pink

Hind: 8.90

Müügil: ITShop.ee

Heli poolest tundub, et klappid kasutavad samu darivereid ettepoole jõudnud Energy Sistemiga. Heli on selgelt popmuusika kuul- lamiseks paika timmitud, bass on matsuv ja keskmised sagedused on segased, kuid palju- de jaoks võib sellest täiesti piisata.

Samas, nagu ennegi öeldud, kümne euro eest ei ole see just halb valik, kui ootused pole eriti kõrged, kuid tuleb endale kindlasti selgeks teha, et see on ühemõtteliselt mõel- dud popmuusika kuulamiseks, mitte klaveri- kontsertide nautimiseks.

KOKKUVÕTE

Energy Sistemi teised klappid on selgelt ebamugavamad kui testis kõrgemale jõudnud, helikvaliteet on umbes sama, popile orienteeritud.

HINNE

KOKKUVÕTE JA TULEMUSED

Kõrvasiseste klappide turul toimuv on väga kirju, loodetavasti tegi see test segase pil-di natukenegi selgemaks ja aitas tõm- ma orientiirid, mille järgi endale klappe valida. Testitulemusi vaadates on samas selge, et häid või mingile kindlale auditooriumile sobi- vaid klappe on väga palju, sest enamik testi- tud klappe sai hindeks neli või rohkem.

Võitjas aga polnud pea kordagi kahtlust, Sennheiseri CX 271 kasutusmugavus ja ker- gelt omanäoline heli võlus meie südamed alates sellest hetkest, kui need karbist välja võtsime. Peaaegu sama jutt käib Denon AH-

C560R kohta, kuid hinnavahe nende kahe va- hel on ikkagi enam kui kolmekordne.

Mugavusest oli selles testis juttu päris palju ja põhjusega. Paljud klapid on küll heli poolest oma hinda väärt, aga kui kõrval on kohe sama kvaliteetse heliga klapid, mis istu- vad peas mugavamalt või mille kaablit saab ilma vaevata hallata, nii et see ei tee tas- kus meremehesõlmi, siis on raske soovitada seda, mida on kas või natukenegi ebamuga- vam kasutada.

Teine üllatus oli see, et ka kümneurosed Energy Sistemi klapid, testi kõige odavamad,

tegid päris mõistlikku heli. Kui sul ikka pole rohkem raha klappidele kulutada ja muusi- kavalik piirneb eelkõige raadiost kostuva po- piga, siis miks mitte võtta kallimate klappide asemel odavad.

Nagu oleme varemgi klappide testide juu- res märkinud, on ikkagi palju kinni kuula- ja enda eelistustes ja arusaamas sellest, kui- das just tema lemmikmuusika peaks kõlama. Seega peaks see test olema kõigest kaardiks, mille järgi kõrvasiseste klappide maailmas orienteeruda, aga mitte „pimedate“ kõrvade- ga automaatselt oste teha.

1

Sennheiser CX 271

Kui saad kõrvasiseste klappide peale kulutada 30 eurot ja ees- märk pole absoluutselt neutraal- ne heli, siis on sennheiser CX 271 suurepä- rane valik.

2

Denon AH-C560R

Üle saja euro kõrvaklappide eest võib tunduda palju, kuid eelkõige Apple'i seadmetele mõeldud Denon AH-C560R on seda raha väärt.

3

AKG K321 Cloud White

AKG K321 on neile, kelle jaoks bass ei ole kõige tähtsam. Muidu 30 euro eest väga hea klappipaar.

SCALEWIRELESS esitleb

See pole lihtsalt NAS. Lõpeta muretsemine, ega kõvaketas katki pole läinud ja kas failid on alles. Jaga faile lihtsalt nii kodus kui üle Interneti. Kõik andmed alati sinuga, nii sülearvutist kui nutitelefonist. Ela digitaalset elu. Võta Synology.

✓ DLNA meediaserver ✓ Windows, MacOS X ja Linux tugi ✓ Personaalne pilvelahendus failide salvestamiseks ja jagamiseks ✓ Kõik sinu fotod ja muusika iPhone, iPad või Android nutitelefonis ✓ Ülikiire USB 3.0 tugi ✓ Toetab iSCSI ja virtuaalservereid ✓ Lihtne lahendus koduseks videoalvaks

DiskStation DS212+

Kiire 2-kettaline NAS server

355 €

Kiirus: 56,25 MB/s kirjutamine, 109 MB/s lugemine • Ülikiire USB 3.0 tugi • Riistvaraline kripteerimiskiipt • Windows® ACL tugi • Vaikust tagav disain • Protsessor: 2,0 GHz • Mälu: 512 MB DDR3 • Kettad: kuni 6 TB* (2 x 3 TB) • Liidesed: 2 x USB 3.0, 1 x USB 2.0, 1 x eSATA, SD kaardilugeja • Võrk: 1 x gigabit • Garantii: 2 aastat

* kõvakettad ei kuulu komplekti

DiskStation DS712+

Kiire ja laiendatav 2-kettaline NAS server

495 €

Kiirus: 97 MB/s kirjutamine, 180 MB/s lugemine (802.3ad) • Dual-LAN tugi koos Failover ja Link Aggregation toega • iSCSI tugi virtuaalserveri lahendustele • Protsessor: 1,8 GHz, ujukoma toega • Mälu: 1 GB DDR3 • Kettad: kuni 6 TB* (2 x 3 TB), laiendusega 21 TB • Liidesed: 3 x USB 3.0, 1 x eSATA • Võrk: 2 x gigabit • Garantii: 3 aastat

Synology edasimüüjad:

vorguvara
ULMIST SAAB REAALIS

Võrguvara AS
www.vorguvara.ee
tel. 671 0294

ML Novator OÜ
www.arvutid.ee
tel. 6504 920

www.scalewireless.com

Kuidas ...

installida Apachet ja MySQLi

Veebilehe testimiseks ei ole vaja tingimata kasutada päris serverit, palju mugavam on seda teha oma arvutis. Windowsiga arvutis on Apache, PHP ja MySQLi installimine imelihtne. Õpetame, kuidas arenduskeskkond 10 minutiga tööle saada.

1

Laadi alla XAMPP

XAMPP on tarkvarapakett, millesse on koondatud Apache veebiserveri, MySQL andmebaasiserveri ja PHP Windowsi versioonid. Eelpakendatud rakenduse kasutamine teeb nende komponentide installimise märksa lihtsamaks kui kõikide eraldi hankimise ja seadistamise.

Laadi aadressilt <http://www.apache-friends.org/en/xampp-windows.html> alla ZIP-arhiiv. Valida on täispaketi vahel, milles on lisaks eelmainituile veel ka Tomcat, kuid kui sul seda vaja ei lähe, laadi alla arhiiv XAMPP USB Lite 1.7.7. Saadaval on ka installer, kuid esiteks ei tööta see Windows 7 all nii nagu peab ja teiseks, kui sa soovid kõike oma käe järgi seadistada, siis on niikuinii kasulik installimine käsitsi läbi teha, siis oskad hiljem ka seadistusprobleeme lahendada.

2

Vali asukoht

Paki arhiiv (antud näite puhul xampp-win32-1.7.7-usb-lite.zip) kuhugi kõvakettale lahti. Arhiivis on kaust xampp, kopeeri see näiteks C:\kettajuurkausta. Loomulikult võid selle kopeerida ka mujale. Sel juhul arvesta sellega, et kui nimetad xampp-kausta ümber millekski muuks või muudad selle asukohta, siis pead mitmes konfiguratsioonifailides hakkama kaustateed muutma.

3

Veebi juurkaust paika

Järgmiseks vali asukohta veebi juurkaustale htdocs. Vaikimisi on see xampp-kausta sees: xampp\htdocs, kuid sa võid tahta seda mujale paigutada. Sa võid xampp alt kausta htdocs mujale kopeerida, kuid võid luua ka täiesti uue ja tühja kausta, säilitades igaks juhuks Xamppi originaalkausta selle algse asukohas. Ole tume näiteks, et soovid luua veebijuurkausta asukohas C:\htdocs. Uus asukoht tuleb Apachele ette öelda. Selleks ava fail C:\xampp\apache\conf\httpd.conf ja muuda seal rida DocumentRoot, asendades vaikimisi väärtuse /xampp/htdocs uuega DocumentRoot "c:/htdocs"

See tagab selle, et Apache otsiks sinu veebi just C:\htdocs kaustast. Samas failis otsi üles veebi juurkausta õigusi kirjeldav rida `<Directory "/xampp/htdocs">` ning muuda ka seal kaustateed õigeks: `<Directory "c:/htdocs">`

Nüüd on Apache valmis sinu veebifaile serverima kaustast C:\htdocs. Selle testimiseks käivita kaustas C:\xampp fail xampp-control.exe. Avaneb lihtne juhtpaneel, kus on näha nupud Apache ja MySQLi käivitamiseks. Käivita Apache, klõpsates nuppu Start Apache. Esimesel käivitamisel küsib Windowsi tulemüür üle, et kas sa ikka soovid sellele rakendusele lubada juurdepääsu võrgule. Klõpsa nuppu Allow access.

Kui Windows teatab, et ei saa teenust käivitada, siis on tõenäoliselt mingi rakendus juba pordi 80 hõivanud. Tavaliselt on selleks Skype. Vaata juhendi viimasest punktist, kuidas seda muuta.

Suuna oma brauser nüüd aadressile <http://localhost> ja sa näed seal kausta C:\htdocs sisu. Kui löid tühja kausta, ei ole seal ka midagi kuvada, kuid tõrketeadet ei tohiks sa näha. Kui seal on juurdepääsu keelav teade, siis ilmselt unustasid sa httpd.conf failis ära muuta rea DocumentRoot.

4

Kas PHP ka töötab?

Loo veebi juurkausta üks php fail, mille sisuks on `<?php phpinfo(); ?>`. Seejärel laadi brauseris <http://localhost> uuesti. Nüüd peaks see fail seal kaustas näha olema. Sellel klõpsates ku-

vatakse sulle PHP süsteemiinfo.

5

MySQL tööle

Tegelikult töötaks MySQL juba praegu, näiteks kui sa selle xampp-control.exe kaudu kohe käivitad, siis see ka käima läheb. Paraku on Xamppi vaikimisi seadistustes MySQL ilma juurkasutaja paroolita. Isegi siis, kui testid oma veebilehti ainult kohtvõrgus ja oma arvutis, on ikkagi soovitatav luua MySQL juurkasutaja parool. Selleks käivita käsurida (Start -> Run -> cmd.exe) ja tipi sinna järgmine käsk:

```
c:\xampp\mysql\bin>mysqladmin.exe -u root password minuparool
```

MySQL võib sulle kuvada hoiatust tundmatu koodilehekülje kohta, ent sa võid seda ignoreerida. Andmebaase saad sa ikkagi luua täpselt sulle vajaliku koodileheküljega.

Nüüd käivita xampp-control.exe juhtpaneelilt ka MySQL.

Laadi aadressilt <http://www.phpmyadmin.net> alla uusim PhpMyAdmini versioon ja paki see veebi juurkausta lahti. Seejärel suuna oma brauser taas localhostile ning vali nimekirjast PhpMyAdmini link. Sisesta kasutajanimiks root ja parooliks äsja loodud juurkasutaja parool ning sisene. Kui sisselogimine õnnestus, töötab ka MySQL sinu arvutis nii nagu peab.

6

Installi teenustena

Kui sinu eesmärgiks on ainult aeg-ajalt oma arvutis veebiserveri abil midagi katsetada või arendada, siis eelnenust täiesti piisab. Kui sa aga

Apache käivitamiseks keela Skype'il porti 80 hõivamine.

kavatsed iga päev midagi teha või kui plaanid oma arvutisse veebiserveri koos mõne veebiteenusega alatiseks püsti jätta, siis on mõistlik installida nii Apache kui MySQL süsteemiteenustena, et sa ei peaks neid iga kord käsitsi käivitama. Selleks toimi järgmiselt.

- Esmalt sulge Xampp juhtpaneeli kaudu nii Apache kui MySQL.
- Seejärel käivita käsuri administraatoriõigustes. See on oluline, sest tavakasutaja õigustes ei luba Windows 7 teenuseid installida. Klõpsa Start-menüü otsing ja tipi sinna: cmd. Otsingutulemustes näidatakse faili cmd.exe. Paremlõpsa hiirega sellel failil ja vali käsk Run as Administrator.
- Apache teenuse installimiseks tipi käsk:
`c:\xampp\apache\bin\httpd.exe -k install`
- MySQL teenuse installimiseks tipi käsk:
`c:\xampp\mysql\bin\mysqld.exe --install`

Teenuste korrektset installeerumist saad kontrollida teenuste paneelilt: Computer -> paremlõps ja menüükäsk Manage -> Services and Applications -> Services. Seal nimekirjas peaksid nii Apache kui MySQL kenasti näha olema. Teenused on installitud, kuid need pole veel käivitatud. Selleks aktiveeri nimekirjas nii Apache kui MySQL ja käivita teenused kontekstimenüüst käsu-ga Start.

7 Kui midagi läheb valesti

Nii Apache kui MySQLi käivitamise tõrked on tavaliselt seotud kas sellega, et konfiguratsioonifailis on vigane süntaks (näiteks oled seadistuste muutmisel kogemata ära kustutanud mõne vajaliku koma või jutumärgid) või vale kaustatee (kontrolli üle xampp kaustatee ja võimalike laaditavate Apache või PHP moodulite kaustateed).

Skype'i olemasolul võib probleemiks osutuda ka see, et Skype haarab vaikimisi porti 80 enda valdusse ega lase teistel rakendustel seda kasutada. Port 80 on vaikimisi veebiserveri port ja Skype eeldab, et tavakasutaja arvutis võiks see vaba olla. Tavaliselt see nii ka on ja kuna port 80 ei ole praktiliselt kunagi tulemüüris tõkestatud, kasutabki Skype just seda porti.

Apache töölesaamiseks ava Skype'i seadistused ja tühista jao-tises Advanced -> Connections (eestikeelses Skype'is Veel -> Ühendused) märkeruut, mis lubab Skype'il kasutada porte 80 ja 443.

SVEN VAHAR

Kas sinu sülearvuti aku veel kestab?

Aeg oleks osta uus!

Lisaks pakume akusid GPS seadmetele, digi- ja videokaameratele, mobiiltelefonidele, PDA, ning UPS seadmetele, jpm.

Kaup kohapeal olemas!

Laadijaid digikaameratele, sülearvutitele kui ka mobiiltelefonidele!

Laadijaid on pakkuda ka vanematele sülearvuti mudelitele!

Esita oma tellimus: www.patareid.ee

Üle 55€ tellimuste puhul **transport TASUTA!**

Kui meie tootevalikus Sinule sobivat toodet ei leidunud, saada oma päring info@patareid.ee

või helista **56507477** ning leiame lahenduse.

Tellimustel üle 35€
TASUTA

kaasa karbitäis (10tk) kvaliteetseid Duracell Procell patareid!

Lihtsalt kirjuta tellimuse vormistamisel märkuste lahtrisse: DIGI ning kas soovid AA või AAA patareid!

Kuidas ...

Facebook uueks muuta?

Facebook on ammu lubanud käiku lasta uue Timeline-funktsionaalsuse, mis pakub värskeimat võimalust, kuid seni on see võimalus tavakasutajaile suletud. [digi] õpetab, kuidas siiski uus Facebook juba kohe kasutusele võtta.

1 Tee end arendajaks
Uus Timeline-funktsionaalsus on arendajatele juba mitu kuud kättesaadav, sest Facebook soovib, et arendajad oskaksid oma rakenduste loomisel sellega arvestada. Selleks, et uut Facebooki enne avalikustamist testida, pead sa end arendajaks tegema.

Mine aadressile <https://developers.facebook.com/apps> või otsi Facebooki sisselogituna olles ülevalt otsingust märksõna developers ning vali otsingutulemustest Developer App. Rakendus küsib luba sinu profiiliandmete juurdepääsemiseks. Klõpsa nuppu Allow.

2 Loo uus rakendus
Klõpsa lehe ülaservas linki Create New App. Tipi avanevasse dialoogikasti väljale App Display Name rakenduse nimi ja väljale App Namespace mõni suvaline sõna. Programmeerijatele on termin namespace kindlasti tuttav ja nad tahaksid siia võib-olla midagi asjalikku kirjutada, kuid selle testrakenduse juures ei ole sellel tähtsust. Namespace väljal ei tohi kasutada suurtähti või tühikuid. Rakenduse nimeks võid panna ükskõik mida. Klõpsa nuppu Continue. Sul võidakse paluda sisestada turvakood. Kui see nii on, siis tee seda.

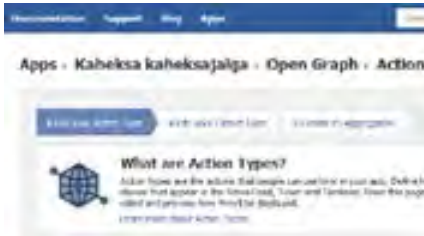
3 Seadista rakendus kasutama Open Graphi
Nüüd viiakse sind su äsja loodud rakenduse avalehele. Seal ei ole sul tarvis midagi muuta. Võid rakenduse pilti ja ikooni kohandada, ent see pole kohustuslik, sest su rakendus ei hakka mitte kuskilt välja paistma.
Klõpsa vasakul menüüs linki Open Graph. Ekraanil on näha kaks sisestusvälja, kuhu sa peaksid sisestama midagi, mida rakendu-

Uus profiil on värskema ilmega ja pakub paremat personaliseerimise võimalust.

se kasutajad teha saavad. Näiteks esimesele väljale, et saavad lugeda, ja teisele, et raamatuid. Sisesta sinna midagi oma äranägemise järgi ja klõpsa nuppu Get Started. Sisestatud

sõnad ei pea moodustama mingit loogilist tervikut ja neid ei näe peale sinu mitte keegi.
Nüüd satud sa rakenduse seadistuste lehele, kus sul samuti ei ole kohustust mitte midagi muuta. Klõpsa lehe allservas linki Save Changes and Next. Klõpsa seda ka järgmisel lehel. Kolmandal lehel on allservas link Save and Finish. Klõpsa seda.

4 Tehtud!
Suundu nüüd tagasi oma Facebooki profiili lehele. Sinu Facebooki sein näeb ikka samasugune välja, muutunud on sinu profiilileht. Profiilileht on see, mis avaneb sinu nime peal klõpsates. Kõik sinu sissekanded on nüüd kahes veerus ajalises järjestuses.

Päisepildi lisamiseks ja hiljem muutmiseks klõpsa päises linki Change Cover.
Kahjuks on nii, et sinu uut profiili näevad ainult need teised kasutajad, kellel endal on samasugune protsess läbi tehtud. „Vana“ Facebooki kasutajad sinu uut profiili ei näe. See ongi hea põhjus ka neile siintoodud õpetust jagada.

SVEN VAHAR

AKU KESTAB

9 TUNDI

Dell Vostro V131

Kerge! Väike! Võimas!

Intel i3 2330M 2.2GHz
4GB DDR3 mälu
13.3" WXGA LED ekraan
kaal vaid 1,75kg
metallist korpus
USB 3,0 ühendused
Windows 7 Home Premium
Garantii 3 aastat

599€

Tavahind: 799€

FLEX soovib ehtsat
Windows 7 Home Premium!

Teie arvuti,
nüüd lihtsam.

Windows 7

flex

SÜLEARVUTIKESKUS

flex.ee
Mustamäe tee 44

Kuidas...

pildistada jõule

Pole oluline, kas oled kaamera otnud putukate või kosmose pildistamiseks. Jõulude ajal on lähedaste veendumust, et see on just perekondlike sündmuste jäädvustamiseks hangitud, raske ümber lükata. Aga kuidas pühadepilte hästi teha?

1

Liigu ringi

Ehkki jääb mulje, et jõulud juhtuvad elutoas, jääb vaid seal püsi-des suurem osa pere jõululoost pildistamata. Jõulud on ka köögis, aias, tänaval ja mõnel juhul isegi ikka veel ka kirikus.

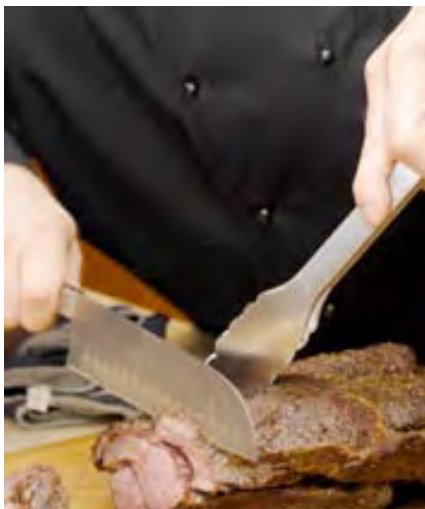

ISTOCKPHOTO

2

Alusta ootusest

Jõulud algavad hulk aega enne jõululaupäeva ootusega ja kaamera peaks käepärast olema juba nädalaid varem, kui lähevad käima esimesed ettevalmistused, näiteks piparkookide küpsetamine ja kaunistamine, kingituste pakkimine, jõuluvanale kirja kirjutamine.

3

Köök, kaamera ja action!

Jõululaupäeva argisem osa algab ja kulgeb köögis, kus toimub hoogsam ettevalmistustöö. Seal

juhtub kogu aeg midagi, mis pildil näeb kõvasti huvitavam välja kui vaguralt laua ümber istuvad inimesed. Ajastus on tähtis – ole kohal, kui praad või pühadesai ahjust tulevad!

4

Pildista puusalt

On ülimalt tõenäoline, et köögis askeldav vanaema läheb väga närvi, kui teda kogu aeg objektiiviga sihtida. Võta aega ja pildista puusalt, nagu hea detektiiv kunagi. Vaatenurk on uus, inimesed käituvad loomulikumalt ja kartulid ei lähe kõrbema.

ISTOCKPHOTO

5

Praad pildile

Kaunid jõuluhaned ja pühadesaiad tasuks üles pildistada enne lauale kandmist – laual püsib see ilu tõenäoliselt vaid sekundi, enne kui näljane kahvel sellesse torgatakse. Ilmselt ei jõua paljud märgatagi, kui ilus oli hani koos mõlema koivaga, ning foto võib pärast abiks olla arusaamisel, mida siis täpselt söödi – lisaks teeb iga kodukoka õnnelikuks selline tähelepanu tema loomingule.

6

Ära söö kollast lund, ära pildista sinist

Valged jõulud on alati väike ime ja selle pildistamine on kohustuslik, vaatamata viimaste talvede kergele lumetülpimusele. Ära jäta valguse mõõtmist fotokaamera hooleks – kaamera mõõdab keskmist valgust ja keegi pole teda õpetanud käituma olukorras, kui kõik on nii valge.

HELIN LOIK

Seepärast tuleb pilt tavaliselt liiga tume ja liiga külmalt sinine. Selle vältimiseks otsi üles särikompensatsiooni funktsiooni ja reguleeri see asendisse +1. See tähendab ühte astet ülesäri.

7

Päikeseloojangu ajaks õue!

Kui su kodu või vähemalt mõni puugi õues on tuledesäras, siis ära unusta seda pildistada. Parim aeg on päikeseloojangul, kui ka taeval on veel värvi igava musta asemel, kuid juba piisavalt pime, et tulede ilu välja tuleks. Võta kaasa statiiv ja ära võta välku – muidu näed pildilt pärast küll kaunistusi, kuid mitte nende sära. Õige hetke tabamine võib olla keeruline, kuid jõulukaunistused on üleval aega, seega alusta katsetamisega varakult.

8

Kuusk tutvub statiiviga

Sama põhimõtte, mis jõulutulede pildistamisel väljas, kehtib ka küünlasäras jõulupuul pildistamisel toas – põhimõtteliselt tuleb järgida üht ja universaalset reeglit: kasuta statiivi!

9

Ära unusta detaile

Jõuluehtes maja, elutoa või terve perekonna kõrval ära unusta pildistada ka detaile, millest see ilu kokku tuleb ja mille nimel on kellegi tunnustust ootavad käed palju vaeva näinud. Hoolikalt sätitud taldrikud, kaunistatud kingipakk, lõbusa kaunistusega piparkook – pildista need üles, enne kui need lahti harutatakse või nahka pannakse!

10

Tee grupipilt kohe ära

Haruldane hetk, kui kogu pere on koos, on vaja kindlasti jäädvustada. Ära jäta seda õhtu lõppu, kui

Alusta algusest: kui jõulud algavad metsast kuuse toomisega, siis ära venita pühade pildistama hakkamisega jõululaupäevani.

Parimad jõulukingid leiad **Logitechi** kuuse alt

Logitechi kuused leiad:

mõnel kleidil võib juba olla veiniplekk, lapsed natuke väsinud ja virilad või kellelgi lugupidamisest kinkija vastu selga tõmmatud uus ja absoluutselt mitte millegagi sobiv põhjapõdra pildiga kampsun. Tee pilt kohe, kui kõik on koos ja rõõmsad, värsked ja ilusad.

ISTOCKPHOTO

11

Sea üles portreefoto- „stuudio“

Jõulude pildistamine tähendab Eesti kliimas palju tööd kehva valgusega ruumis, kus sagib ringi liiga palju inimesi. Päris kindlasti on nad sel päeval ennast aga eriti ilusaks teinud ja tahavad seda pildile jäädvustada. Vali aegsasti välja parima valgusega koht, kus kõigist portreed teha – ideaalne muidugi, kui saad sinna üles seada lisavalgustuse ning seda veel nii, et kaadrisse jääb ka jõuludele viitavaid detaile, näiteks ehete kuusk taustal.

12

Jõuluvana

Kui oodata on jõuluvana, siis arvesta ruumi mõttes kindlasti vajadusega mahutada sinna „stuudiosse“ korraga suur punase mantliga mees ja vähemalt üks laps tema süles. Ole kaame- raga valmis juba enne, kui laps sülle jõuab – need on kõige siiramad ja mitteposeeritumad hetked ning kunagi ei tea, kuidas laps reageerib. Mõni kallistab jõuluvana, teine tirib ootamatult habemest ja kolmas, kehv lugu küll, hakkab hirmust nutma.

Viimasel juhul räägi jõuluvanaga, et demonstreerida tema ohutust, ja kui võimalik, siis sea julgemad lapsed eeskujuks ja pildista nad enne ära.

ISTOCKPHOTO

13

Kasuta distantspäästikut

Kõige tüütumaks muutub pildistamine siis, kui pere lauda istub. Kaamera asemel tahaks ju pigem kätte võtta jõuluõlle. Pane kaamera laua kõrvale statiivile seisma ja lase tal üksi kogu töö ära teha. Kui võimalik, sea kaamera aegrežiimile nii, et see pildistaks lauas istuvat seltskonda iga poole tunni tagant (keegi ei liigu tundide kaupa sealt ju kuhugi mujale). Kui see pole võimalik, siis hangi endale distantspäästik, et saaksid lauast tõusmata pildistada. Pealegi unustavad inimesed kaamera kohalolu niimoodi kiiresti ja käituvad vabamalt.

14

Tegelikult parim portreehetk

Olgu õhtusöök nii hea kui tahes – kinkide avamine on jõululaupäeva emotsionaalseim osa, parim aeg emotsionaalseteks portreepiltideks.

15

Küsi luba

Kui perekonna jõulutraditsioonide hulka kuulub ka jumalateenistusel või jõulukontserdil käimine,

Jõuluehtes majade, tänavate, puude pildistamiseks on parim aeg päikeseloojang, kui taeva värvid pole veel kadunud ja elektriküünalde sära juba näha on

siis ei maksa seda osa päevast kõrvale jätta, kuid selle pildistamiseks küsi kindlasti enne kirikust või kontserdi korraldajalt luba.

16

Jaga pilte kohe

Jõulu esimene püha on aeglane ja igav päev – tegele pilditöötlusega kohe siis ja ära unusta vanemale-vanaisale paberfotosid tellida. Keegi ei viitsi jõulufotosid jaanipäeval vaadata.

SILVIA PÄRMANN

Tööstuslikud lahendused

/ Arvutivõrgud

/ WiFi

/ Arvutid

/ USB

/ IP kaamerad

/ RS-232 / 422 / 485

MOXA®

YE International
FINLAND ESTONIA LATVIA LITHUANIA RUSSIA UKRAINE

TALLINN: Sõpruse pst 259
E-R 9.00 - 18.00; Tel +372 659 3612
TARTU: Kivi 23
E-R 8.30 - 17.00; Tel +372 740 9380

E- pood: www.yeint.ee

Kuidas...

kadunud või varastatud telefoni üles leida

Loomulikult ei õnnestu tarkvaralise lahendusega telefoni kuidagi kaitsta kadumise või varastamise eest. Ent õigete rakenduste abiga on võimalik telefon jälle üles leida. Tutvustame kahte kasulikku rakendust, mis hädast välja aitavad.

1

Kuidas see toimib?

Kui sa oled kunagi kaotanud oma telefoni omaenese toas ära, siis on asi lihtne: lasse kellelgi sulle helistada ja otsi helina järgi telefon diivanipatjade vahelt üles. Kui aga telefon on kadunud teadmata kohas ja teadmata ajal, siis ei pruugi sellest kasu olla. Turvarakendused, mida saab telefoni installida, jagunevad funktsionaalsuse järgi kaheks: need, mis võimaldavad telefoni asukohta teada saada, ja need, mis võimaldavad telefoni ka võõraste eest kaitsta.

Kõik taolised rakendused aktiveeruvad sissetuleva sõnumi peale, mis sisaldab teatud märksõna, mille abil rakendus seejärel kas telefoni lukustab või telefoni asukohta määrab ja selle lingina saatja telefoninumbri edastab.

2

Laadi alla F-Secure Anti-Theft

F-Secure Anti-Theft on tasuta tarkvara, mis pakub peale telefoni asukohta määramise veel paari nutikat viisi, kuidas oma telefoni võõraste eest kaitsta. Anti-Thefti abil saab oma telefoni eemalt lukustada, andmetest tühjendada, et sinu isiklik kirjavahetus ja telefoniraamat ei satuks võõrastesse kätte, ning eripärase võimalusena teavitab rakendus sind sellest, kui sinu telefonis on vahetatud SIM-kaarti.

Rakendust Android Marketist ei leia, see tuleb eraldi alla laadida F-Secure'i veebilehelt. Võib-olla on see isegi hea, sest nii on kindel, et rakendus on pärit ikka kindlasti tuntud turvatarkvaratootja käest, mitte ei

ole tegemist Marketisse sokutatud pealtnäha samasuguse, ent sisult pahatahtliku rakendusega.

Rakenduse allalaadimiseks tuleb minna telefoni brauseriga aadressile <http://f-secure.mobi> ning valida seal avaneval veebilehel link Download FREE Anti-Theft. Järgmisel koval tuleb valida oma telefoni jaoks õige versioon. Androidi versioonide 1.6 ja 2.1 jaoks on üks link ja 2.2, 2.3 ning uuemate jaoks teine. Oma telefoni Androidi versiooni leiad telefoni seadistuste menüüst About phone.

3

Installi ja käivita

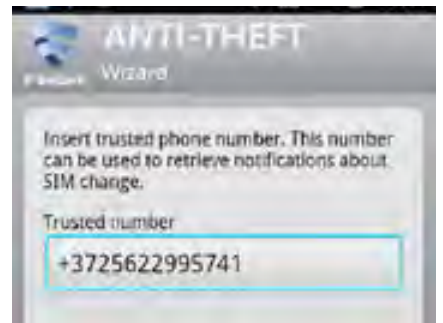
Installimiseks ava telefoni teavitusteaala, kus peaks juba näha olema äsja alla laaditud või alles alla laadiv fail. Kui laadimine on lõppenud, tonksa seda teavitusalal näpuga. Avaneb installikuva, kus pead nõustuma esmalt litsentsitingimustega ja seejärel rakenduse aktiveerima. Kõik see käib automaatselt sinu nõusoleku peale ja sa ei pea sisestama ühtegi koodi ega litsentsivõtit.

Pärast käivitamist palub rakendus sul välja mõelda ja sisestada koodi või parooli, mida kasutades saad Anti-Theft rakenduse SMSi kaudu aktiveerida.

4

Määra usaldusväärne number

Nüüd palub rakendus sinult administraatoriõigusi telefonis. See

on vajalik turvameetmete rakendamiseks. Tonksa nuppu Activate. Järgmisel koval pead sisestama usaldusväärse telefoninumbri, kuhu saadetakse teavitus SIM-kaardi vahetamise korral. See olgu sinu ema-isa, elukaaslase või hea sõbra number, kes sulle selle teate kindlasti edastab. Sisesta number koos riigi koodiga (Eesti kood on +372), et sõnum ka välismaal varastatud telefoni kohta ikka sinu ni jõuaks, ja tonksa nuppu Finish.

5

Leidmiseks lülita sisse asukohta määramine

Selleks et saaksid oma kadunud või varastatud telefoni asukohta määrata, peab see su telefonis olema eelnevalt võimaldatud. Kui sul ei ole asukohta määramist aku säästmise eesmärgil tavaks sees hoida, siis lülita see sisse vähemalt siis, kui tead, et on tavapärases suurem oht telefon kaotada või et see pihta pannakse. Hea õnne korral võib hilisem asukohta määramine õnnestuda isegi kuni paarimeetrise täpsusega.

CALL OF DUTY MW3

6

Leia kadunud telefon üles

Kui nüüd juhtubki nii, et sa enam ei mäleta, kuhu sa võisid oma telefoni unustada, siis laena sõbralt telefon ja saada oma kadunud telefoni numbrile järgmise sisuga sõnum.

#location#turvakood

Sõnumis asenda sõna turvakood varem sisestatud koodiga. See aktiveerib kadunud telefonis rakenduse, mis tuvastab telefoni asukoha ning saadab sellele telefonile, millelt sa sõnumi saatsid, vastuseks Google Mapi koordinaadid. Sõnumi saamiseks võib kuluda mõnest minutist mõnekümneni. Tore oleks, kui kasutaksid sõnumi saatmiseks mõnda nutitelefoni, kust saad asukoha kohe kaardilt järele vaadata.

7

Lukusta ja tühjenda!

Kui aga juhtub, et su telefon on sinu valdustest kellegi teise taskus lahkunud, saad sa telefoni lukustada ja tühjendada.

Lukustamiseks saada selline sõnum:

#lock#turvakood

Telefoni andmetest tühjendamiseks saada sõnum sellise sisuga:

#wipe#turvakood

See tagab vähemalt selle, et varas ei pääse su andmetele ligi ega saa sinu järel nuhkida.

8

Plaan B

Täpselt nagu reisi- ja kaskokindlustusega on lugu ka telefonidega: enamik kasutajaid hakkab kindlustusele mõtlema alles pärast õnnetuse juhtumist. Erinevalt aga kinnisvarast ja autodest saab Androidiga telefoniga üht-teist veel ette võtta ka pärast selle kadumist.

Plaan A oleks installida telefoni leidmist hõlbustav rakendus enne telefoni kaotamist, aga kui sa selle peale varem ei mõelnud, on võimalik rakendada plaani B. Just Plan B nime kannabki rakendus, mille installimiseks ei pea ise telefoni juures olema. Kui oled telefoni ära kaotanud, mine arvuti juurde ja ava brauseris Android Market aadressil <https://market.android.com>. Logi sisse selle Google'i kontoga, millega on seotud sinu kadunud telefon. Otsi Marketist üles rakendus nimega Plan B. Klõpsa nuppu Install.

Järgmisel korral, kui su telefon internetti ühendub, installitakse sinna automaatselt Plan B rakendus. Kohe pärast installi hakkab rakendus telefoni asukohta määrama ja saadab kümne minuti jooksul iga paari minuti tagant sinu telefoniga seotud Google'i kontole kirja kaardilingiga telefoni asukohta kohta.

SVEN VAHAR

Jõulukuu absoluutne hitt:

Call of Duty: MW3

Hinnad:

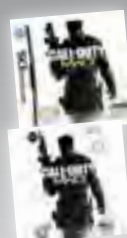
PC: 49.- EUR

PS3: 59.- EUR

Xbox 360: 59.- EUR

Nintendo DS: 39.- EUR

Nintendo Wii: 53.- EUR

Nagu tavaliselt **TASUTA**
kohaletoiemetamine.

Sülearvutid, lauaarvutid, monitorid, mängud, mängukonsoolid, tarkvarad, GPS seadmed, MP3-mängijad, telerid, telefonid, videokaamerad, digikaamerad, kodelektroonika, printerid, skännerid, digitehnika ja muud komponendid.

Mediaplus

Kõige soodsam ostukoht

www.mediaplus.ee

Telefon 56560624

Arc või Arc S?

? Mul oleks lähapäevadel soov osta kas Sony Ericsson Xperia Arc või Xperia Arc S? Kahevahel valik ongi sellepärast, et ma ei tea, kumb neist on parem, kumba on mõttekam osta, kui olen mänguhuviline ja teen muid asjugi telefoni-ga. Mis neil erinevust on? Kriss

D Erinevused ei ole väga suured. Arcil on 1 GHz protsessor, Arc S-il 1,4 GHz protsessor. Kaamerafunktsioonile on lisandunud 3D Sweep Panorama, mis võimaldab salvestada panoraampilte, mida 3D-tele-lerist 3D-pildina vaadata saab. Mälumaht on sama, ühendusvõimalused samuti. Ka aku on identne, kuid Sony Ericsson lubab, et Arc S oskab akut säästlikumalt kasutada ja sellest peaks jätkuma törtsukese kauemaks. Selle põhjuseks võib olla Arc S-iga kohe kaasa tulev Android 2.3.4, kuid ka Arcile saab selle uuenduse käitsi peale laadida. Ainus reaalne põhjus Arc S osta oleks tõesti see, kui sul on tarvis kiiremat protsessorit, mis jaksaks mängu paremini vedada. Tasub tähele panna, et tegu ei ole siiski kahetuimalise protsessoriga.

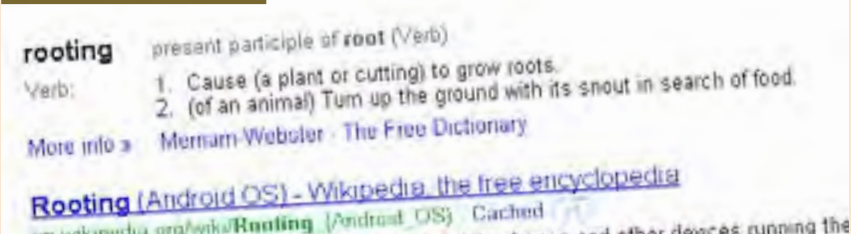
Miks Vapor-X nii kallis on?

? Lugesis „Kuidas ...“ rubriigist mängurivuti kokkupanemise kohta ning tekkis idee, et võiks ka graafikakaardi välja vahetada. Hetkel on kastis sees eelmise aasta lõpus ostetud Sapphire HD 5870 1GB Vapor-X OC graafikakaart. Olen küll sellega väga rahul, aga uuemate mängude puhul kipub see nõrgaks jääma. Seega artiklist ajendatuna otsustasin hindu uurida ... Suureks üllatuseks oli see, et hetkel olemasolev kaart on endiselt kallim kui enamik uusi. Sellest ka küsimus: miks see nii on? Kas selle graafika eest oleks võimalik veel asjakohast hinda küsida või on see täiesti lootusetu? Lugesis ka seda, et 6970 tulemus ja hind ei ole tasakaalus. Kui osta see kaart, kas siis OC-versioon? Kaur

D Sapphire HD 5870 1GB Vapor-X OC on ikka päris hea kaart ja niisama ehku peale seda müüa ei ole põhjust. Vapor-X OC kaardid ongi kallid, sest neil on spetsiaalne jahutuskamber ja ka ülejäänud osad on tehtud parematest ja kvaliteetsematest materjalidest, mis tagab tõhusa jahutuse. Paari tühise FPS-punkti võrra parema tulemuse saamiseks seda kaarti küll mõtet müüa pole. Müüa saad seda hea hinnaga sellisele ostjale, kes oskab hinnata kasutatud tehnoloogiat. Säästumängurid vaatavad sellest kaardist niikuinii mööda.

Sapphire HD6970 on selline kahe vahel olev kaart, ühel pool on 6950 ja teisel 6990. 6950 on peaaegu nagu 6970, aga palju odavam ja mõistlikum valik. 6950 spetsjahutusega OC-versioon on juba põhimõtteliselt võimsam kui 6970 baaskonfiguratsioon.

ERITI HEA KÜSIMUS

Kas root'imine on illegaalne?

? Kirjutan oma katkise nutifonist (LG P970 Optimus Black). Lugu selline, et üks päev tuli välja uuendus, mille leidsin ühe telefoni sisse installitud rakenduse „system update“ abil. Laadis siis alla ühe faili, mille pidin pärast ise käivitama ning ära installima. Installimise käigus tuli teha ka reboot, mille käigus telefon kodulekraanile enam ei jõudnudki. Tuli ette rootimisest tuntud „recovery mode“ ekraan. Ajapikku tuli mulle meelde, et enne uuendust oleksin pidanud telefoni „unroot'ima“. Üritasin siis paar korda telefoni „reboot'ida“ aga ei jõudnud „recovery screen'ist“ kaugemale. Nüüdseks on telefon juba garantiis ja selgitati välja, et telefonile oli üritatud peale panna illegaalset tarkvara. Mina aga tahtsin vaid telefonile ametliku uuenduse peale installida. Kas oleks olnud mingi muu variant, et järgmine kord ei peaks enam suurt summat paranduse eest maksma? GREGOR

D Kas nii öeldigi, et on üritatud peale panna illegaalset tarkvara? Root'imine iseenesest ei ole ille-

gaalne tegevus. Isegi USAs, mis on tuntud oma drakooniliste ja kohati ajuvabade seaduste poolest, kuulutati juba eelmisel suvel telefoni root'imine täiesti lubatud tegevuseks. Sõltuvalt käsitlusest võib illegaalseks lugeda seda, kui root'imiseks kasutatakse tarkvara, mis kasutab aktiivselt ära tarkvara nõrkusi, sarnanedes selles suhtes viiruse või pahavaraga, kuid seegi on vaieldav.

Olenevalt kasutustingimustest ja lepingust võib root'imine tühistada telefoni garantii, kuid selles ei ole samuti midagi illegaalset. Kahjuks pead remondi eest, mis garantii alla ei käi, ikkagi maksma. See on teeninduse ja müüjaga vaidlemise või õigemini arutamise koht. Telefonimüüjad peaksid aru saama, et nende telefonide lihtne ja muretu root'imise võimalus on potentsiaalne müügiargument, aga mitte asi, mille eest ostjatel käsi väänama peaks.

Root'imissõbralikud telefonid on mitmed uued Xperiad, Nexused (mida Eestis pole), osad Samsungi ning paljud (kuid mitte kõik) HTC telefonid. Näiteks Sony Ericsson annab oma lehel lausa ametlikud juhised telefoni root'imiseks.

Kui raha on, siis muidugi tasub osta 6970 OC.

Klahvid ja tähed on segamini

? Ma sain endale suve alguses sülearvuti ASUS Eee PC 1201PN. Esimene mure, mis kohe ilmes, oli see, et SHIFT-iga kirjutatavatele sümbolitele vastavad nupud ei ole samad, mis klaviatuuril näidatud. Alates number kuuest on kõik märgid ühe võrra nihkes, justkui oleks number kuue sümbol ära kadunud. See segab väga kirjutamist ning kui peaksin teise arvuti taha sattuma, olen harjunud, et kõik on vasakule nihkes. Veel imelikum on see, et see viga esineb vaid siis, kui klaviatuuri keel on eesti keele peal. Kui valin inglise või vene keele, on kõik korras ja ekraanile ilmuvad märgid, mida ma tahan. Herman

D Huvitav probleem, sest kui sul oleks klaviatuuritähistused näiteks kas Inglise või Rootsi tähistuse järgi, siis

ei tohiks olla märgid nihkes just alates number 6st, siis peaks terve ülemine rida olema erinev või sama. Kuid sinu probleemile on olemas lihtne lahendus: tee ise oma klaviatuurilaotus! See on väga lihtne, laadi alla programm nimega Microsoft Keyboard Layout Creator. Otsi seda Google'ist või laadi otse siit: <http://msdn.microsoft.com/en-us/goglobal/bb964665>. Sellega saad teha oma laotuse, täpselt sellise, nagu ise soovid.

Gmail on katki

? Firefoxiga uut Gmaili kujundust vaadates on kõik kirjalõimed kriipsuks kokku jooksnud. Chrome'iga seda probleemi pole, ent niipea, kui Gmail Firefoxiga avada, ei saa kirjadel enam klõpsata. Sven, [digi] toimetaja

D Selle põhjuseks on AdBlock, mis uue Gmailiga hästi läbi ei saa. Keela AdBlockil Gmaili (mail.google.com) jälgimine ja Gmail peaks taas korda minema.

Kuidas kasutada viis korda kiiremat mobiilset interneti?

E-posti ja piltide saatmine, internetis surfamine mobiili abil tundub täna olevat nii elementaarne, et keegi ei vaevu enam isegi mõtlema, et veel 10 aastat tagasi seda teha võimalik ei olnud. Eestis algas mobiilsides andmeside kiire areng 2001. aastal, kui EMT pakkus esimesena Eestis võimalust kasutada andmesideteenust kiirusega kuni 53 kBit-i. Tänapäevaste kiiruste juures, kus 4G võrk võimaldab isegi kuni 100 Mbit/s allalaadimise kiirust, tundub see meile arusaamatuna.

Mis on 4G?

4G on uus mobiilsidevõrk, mis Eestis töötab alates 17. detsembrist 2010. Eelmise aasta veebruaris avas EMT esimese testvõrgu ja litsentsi saamisel juba ka esimese töötava 4G võrgu. Tehniliselt kasutatakse EMT 4G võrgu kohta lühendit LTE (Long Term Evolution). EMT 4G võrk töötab sagedustel 2600 MHz ja 1800 MHz. Vabanenud telekanalite sagedus 800 MHz, mis on sobilik 4G võrgu arenduseks, leiab endale omaniku järgmise aasta jooksul. See sagedus levib paremini ning võimaldab 4G viia kiiremini hajaasustusega aladele.

4G kiirused

4G andmeside kiirus sõltub nagu ka 2G ja 3G puhul kaugusest tugijaamast ja võrgu koormusest. Seega, mida lähemal tugijaamale, seda suurem kiirus (levi tugevus). 4G tugijaama lähedal on võimalik saavutada ka maksimumkiirus, peaaegu 100 Mbit/s andmeside kiirus. Tavapärased kiirused 4G võrgus jäävad 20 ja 30 Mbit/s. See aga on juba täiesti arvestatav kiirus ka ettevõttele, kellel pole olnud seni võimalust liituda püsiinternetiga.

4G seadmed

Nii nagu iga uue asjaga on, ei jõua seadmete tootjad alati tehnoloogia tootjatega sammu pidada. Eks iga algus on keeruline, kuid tänaseks on Eestisse jõudnud 4G modem ZTE MF820D ja ruuter Huawei B593u. Vaatamata tehnoloogia noorusele, toetavad nad ka GSM, 3G ja 4G sagedusi, mis lähiaastatel Euroopas kasutusele tulevad. Antud seadmed toetavad ka GSM, 3G ja 4G maksimumkiiruseid.

seid. Signaali tugevust saab vajadusel võimendada ruuterile lisatava väälisantenniga. On väljatöötatud juba ka 4G tahvelarvutid, kuid nende müükijõudmiseni läheb veel veidi aega. Võrreldes aastataguse ajaga on 4G seadmete hinnad juba tugevasti allatunud. EMT 24-kuulise mobiilse interneti lepingu sõlmimisel saab 4G modemi või ruuteri kätte alates 39 euro eest ning mobiilse andmeside kuutasu on alates 34.94 eurot. EMT pakub ka 4G võrgu testimisvõimalust, sest antud pakumisel on 14 päeva tagastusõigus, juhul kui 4G võrk soovitud kohas ei toimi.

Leviala laieneb kiiresti

EMT jätkab 4G võrgu kiiret väljaehitamist ja jõuab käesoleva aasta lõpuks 4G võrguga kõikidesse Eesti maakonnakeskustesse. Artikli kirjutamise ajal ehk novembri keskpaiga seisuga töötab EMT 4G võrk Tallinnas, Tartus, Narvas, Viljandis, Kohtla-Järvel, Jõhvis, Pärnus, Võrus, Kärdlas ja Haapsalus ning väljaspool linnu Harjumaal Kohilas, Tabasalus, Haa-

bnemes ja Maardus. Hiljemalt 2016 aasta lõpuks on kogu Eesti EMT 4G võrguga kaetud.

4G ja käsitelefonid

Täna üheski võrgus ega telefonis eraldi 4G kõneteenust ei ole, kuid lähiaja 4G telefonid Euroopas lähevad kõne tegemiseks või vastuvõtmiseks automaatselt GSM või 3G võrku. Ehk kõne vastuvõtmiseks või helistamiseks vahetab telefon taustal võrku. Nii võtab kõne tegemine või vastuvõtmine tänu võrgu vahetamisele enam aega. Seetõttu ei anna tänane 4G kõne kvaliteedile midagi juurde, pigem võib karta kurtmist, et helistamine võtab enam aega kui tavaliselt. EMT ei kiirusta 4G toega käsitelefonide müügiga ning nende 4G võrku lubamisega, et tagada andmesideteenuse kindlat toimimist. Ootame kuni erinevad telefonid ja kõneteenused on „küpsenud“ ja usume, et see aeg saabub 2012 teises pooles.

Proovi viis korda kiiremat EMT interneti 4G võrgus!
www.emt.ee/internet/4g

Kolmandat korda modernne

„Call of Duty” seeria kaheksas mäng „Modern Warfare 3” löi müügile tulles jälle kõiki rekordeid. Esimese 24 tunni jooksul osteti tervelt 6,5 miljonit koopiat, mis tõi firmale sisse 400 miljonit dollarit. Tulemus pole paha, aga missugune on mäng ise?

Enne kui rääkida mängust, tuleb pisut selgitada mängu tootnud stuudio tausta. „Modern Warfare’i” alapealkirja kandvaid mängu valmistab stuudio nimega Infinity Ward, ülejäänusid („World at War”, „Black Ops”) aga Treyarch Studios. Üldjoontes peetakse Infinity Wardi pisut suutlikumaks, aga selle aasta kevadel lahkus sealte tülide ja kohtusaagadega 48 töötajat. Omanikfirma Activision kinnitas, et „Modern Warfare 3” seetõttu ilmumata ei jää, aga hüljatud ja taaslustatud mängudesse tuleb suhtuda ettevaatlikkusega („Duke Nukem Foreverit” mäletate?).

Saaga jätkub

Igatahes ... „Modern Warfare 3” alustab sealt, kus MW2 pooleli jäi. Venemaa ja USA on astunud maailmasõtta ning põranda alla põgenenud endised eriuksuslased Soap ja Price otsivad saladuslikku niiditõmbajat Makarovit. Nagu varemgi hüppab mängija peatükkide vahel erinevate tegelaste sõdurisaabastesse, et saada toimuvast parem ülevaade. Sõjaväljadeks on muu hulgas New York, Aafrika, mitmed Euroopa pealinnad ja Venemaa.

Mängu käik on lineaarne ja pinge – nagu ikka – maksimumi kruvitud. Pidev pinge muutub kiirelt väsitavaks, sest mängu jooksul kukub näiteks helikoptereid juba nii palju alla, et tekib kahtlus, kas emakesel gravitatsioonil endal on midagi nende vastu. MW3 ei hõia ennast tagasi ja pinge ei jõua mitte haripunkti, vaid seilab mööda sirget harijoont.

Mulle meeldisid varasemad „Modern Warfare’i” mängud, sest hoolimata äraleierdatud žanrist suutsid nad alati millegi uue ja huvitavaga üllatada. Küll tuli tulistamise ajal autorool haarata või lülitas tuumapommiplahvatus elektroonika välja (rääkimata peategelase hukkumisest tuumaplahvatuses või kurikuulsast „No

Ei midagi uut päikese all, kuid see kõik toimib sama tabavalt kui varasematel kordadel.

Pinge on kruvitud maksimumini ja seda hoitakse seal vääramatult kuni üksikosa ja kogu triloogia finaalinii

russiani” missioonist) – alati leidus midagi, mis hoidis mängija varvastel.

Pole enam päris see

MW3 ei suuda selles vallas midagi uut pakkuda. Kõik, mis vähegi erineb tavalisest jookse-ja-tulista rutiinist, on varasemates mängudes juba tehtud ja nähtud. Ainsad pisut originaalsed momendid on gravitatsioonikaod kukkuvast lennukist ja sõjadrooni kasutamine, nii et tundub, et põhiline innovatsioon lahkus Infinity

Wardist koos võtmetöötajatega. Kampania on küll lahe ja plahvatuslik lõpp karmile triloogiale, aga oleks oodanud midagi erilisemat.

Mööda sama rada edasi

Kuid olgem ausad, suurem osa „Call of Duty” fännidest ei pane üksikmängukampaniat käimagi, põhiline mõll käib internetis. Mitmikmängus midagi kardinaalselt muutunud ei ole: uued kaardid, mõned uued relvad, uued oskused. Näiteks saab appi kutsuda üksikmängust tuttavaid droone ja rasket terasturvist. Aga on mõtetu öelda, kas muudatused on piisavad, et uut mängu osta, sest kui su sõbrad eelmisi osi mängisid, on nad ilmselt MW3 lahingutesse niikuinii ümber kolunud.

Lisandunud on ka kaks uut mängutüüpi. Esimeses tuleb tapetud vastase surnukeha kohalt koguda sinna tekkinud märk,

Nimeta enda kolm 2011. aasta lemmikmängu!

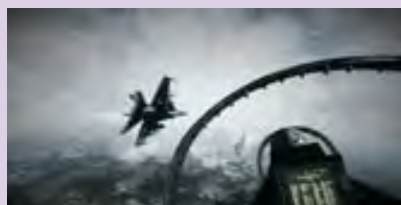
Saada need 3 nime enne 20. detsembrit aadressile play@
digi.ee ja võid võita Gamestarilt arvutimängu „Anno 2070“!

„Battlefield 3“ fännid
ütlevad „Call of Duty:
Modern Warfare 3“ kohta,
et tegu on lihtsalt ühe kalli
mitmikmängu kaartide
pakiga. Päril nii see ei ole,
kuid tõesti näitab sari
väsimise märke.

Mäng sobib, kui sulle meeldivad ...

„Call of Duty: Modern Warfare 2“

„Battlefield 3“

Surm võib tulla otse taevast, sest droonid on jõudnud ka mitmikmängu.

Kui lips oleks ees, siis selle kohendamiseks üksikosas vaba momenti ei anta.

teises jagelevad meeskonnad lipu pärast, mida hoidev meeskond saab vagaseks tehtud vaenlaste pealt topeltpunkte. Mõlemad mängutüübid on mõnusalt kaootilised ja adrenaliini tekitavad, kuna põõsas passimisega juba punkte ei teeni. Mängijad peavad ennast pidevalt asetama ohtlikesse olukordadesse, mis sobib „Call of Duty” tõmbuspõhisesse märulisse suurepäraselt.

Ilma laineteta ei saa

Kuiigi kampaaniat saab läbida vaid ükski, on tagasi ka lisamissioonid, mida saab läbida koos sõbraga. Vaheldusrikkale valikule on lisandunud ka vastupidamissioonid, kus mängijad peavad üle elama ründelaineid. Iga etapi läbimise järel saab punkte, mille eest osta uusi relvi ja oskusi. Natsi-sombisid pole MW seerias varem olnud ja pole ka seekord.

Ka presentatsioon ei kaldu sissetallatud rajast kõrvale. Mõne konkurendiga võrreldes näitab MW3 graafika vananemise tundemärke, kuid annab lahingu-seeene siiaani pädevalt edasi. Ülla-

Filmiklassikarepliigid teemal „Mitu korda ...” on „Call of Duty” sarjas omal kohal.

tusmomente on kuhjaga, kuid uudsus on hakanud kaduma ja kampaania rõõbastatud iseloom ei tundu enam niivõrd loomulik kui varem.

Heli tuhmub

Helitaust on hea nagu ikka: relvad kõlavad usutavalt ning jutu on sisse lugenud õiged näitlejad. Muusika on samuti tase- mel, kuid kui varem, mil kaasa löi näiteks Hollywoodi raskekahur Hans Zimmer („Inception”, „Gladiator”), on MW näidanud erakordset taset, siis sellele jääb MW3 ikka alla.

Mänguga samaaegselt lubati ka Call of Duty Elite suhtlusvõrgustiku laadset teenust, mille abil põhjalikumalt mängu ana-

„Call of Duty: Modern Warfare 3” pole päris sama mis paar aastat tagasi, kuid lõbus on see sellegipoolest

Call of Duty: Modern Warfare 3

Hind: 56.99

Müügil: Gamestar

Millega mängida? Arvuti (testitud), PS3, Xbox 360

Mängu nautimiseks on vaja: Intel Core 2 Duo E6600 või samaväärne protsessor, 2 GB mälu, vähemalt Shader 3.0 toega 256 MB graafikakaart (vähemalt NVIDIA GeForce 8600GT/ATI Radeon X1950)

lüüsida ja saada juurdepääs kõikvõimalikele lisadele. Artikli ilmumise ajaks oli see lisa vaid konsoolidel ning tundub kahtlane, kas see arvutitesse jõuabki.

„Call of Duty” seeriast on saanud üks videomängude ikoone, kuid mõne jaoks ka suure eelarvega mänguseeriade vaimu-vaesuse sümbol.

MW triloogia lõpp pole enam nii särav kui varasemad osad, kuid sellegipoolest on MW3 massiivne, tempokas ja väga lõbus üksik- ja mitmikmäng.

REIN ZOBEL II

KOKKUVÕTE

„Call of Duty: MW3” ei jää eelmistele osadele alla, aga ei paku ka väga palju uut ega originaalset. Samas, kui mängisid eelmisi, siis mängid ka uut osa.

HINNE

Videomängude ametlik maaletooja
Eestis, Lätis ja Leedus

GAMESTAR
LET THE GAMES BEGIN!

www.gamestar.ee

Astu läbi meie kontor-poest aadressil
Toompuiestee 18 / Falgi tee 6 või helista 53 076 779

Gamestar.ee soovitab:

Kihutamine:
F1 2011, WRC 2

Strateegia:
Anno 2070

Kogupere:
Tintin, Rabbids Alive & Kicking

Action:
Assassin's Creed: Revelations
Call of Duty: Modern Warfare 3

Suurimad edasimüüjad:

Kui Drake on juba mõne sõiduvahendi pardal, siis hästi see reis kohe kindlasti ei lõppe.

Paremini enam ei saa

Kui kaks aastat tagasi ilmus Naughty Dogi valmistatud „Uncharted 2: Among Thieves”, võis arvata, et seda on võimatu üle trumbata. „Uncharted 3: Drake’s Deception” sellega hakkama ei saagi, kuid on vähemalt sama kaasahaarav ja filmilik seiklusmäng kui eelkäija.

Mõnikord tekib mängudega tunne, et lagi on nüüd saavutatud. Et on võetud maksimum, mida ühest teosest annab välja pigistada. „Uncharted 2: Among Thievesiga” oli täpselt see tunne, tekib ainult tahtmine, et selline peadpööriv virtuaalne retk kestaks kauem. Kolmas osa täpselt seda teebki: pikendab joovastavat õnnetunnet, mida Nathan Drake’i ehk tänapäeva Indiana Jonesi seiklused on meile siiani pakkunud.

Lihtsad tugevused

„Uncharted 3: Drake’s Deception” püsib kolmel sambal: varjumisega kolmanda isiku madin, ronimine ja hiilimine. Tulistamine on praktiliselt sama mis varem, kuigi paari uue relvaga, leia aga peidupaik ja anna sealt tuld, kas või pimesi. Nüüd saab ka granaate tagasi pilduda. Tublisti on täiendatud käsitsivõitlust, uued löögid ja samaaegne võitlus mitme vastasega teevad selle mitmekülsemaks.

Ronimine on selgelt lineaarne, ilma eriliste valikuvariantideta, kuid see on hea vahend tempoga manipuleerimiseks. Pikad löögid võivad olla üles ehitatud üks-

„Uncharted 3: Drake’s Deception” on põhjus, miks pidada enda kodus mängukonsooli PlayStation 3

nes turnimisele, mis annavad hea võimaluse hinge tõmmata, keskkonda imetleda ja süžee üle juurelda. Hiilimine on jäänud ehk natuke tagaplaanile. On küll löögud, mis seda soosivad, kuid kui sind märgatakse, siis märkavad sind juba kõik ja olukord tuleb lõpuni lahendada lärmakalt ja avalikult.

Nathan Drake on üdini inimlik kangelane, kes suhtestub keskkonnaga, täpselt nii, nagu ta päriselt elaks selles bittidest ehitatud maailmas. Erinevalt enamikust mängukangelastest käitub ta loomulikult, lausa südamest rõõm on näha, kui peategelane joostes komistab või mõnest asjast kinni haarab või niisama näiteks tunnustavalt lauda patsutab. Tegevus on niivõrd sujuv, et raske on vahet teha, kus lähevad

vaheklipp või ettekirjutatud liigutused üle kontrollitavaks mänguks.

Alguses juhtus lausa paar korda, et ma ei saanud sekundi pealt aru, et mäng käib ja vaheklipp või ettenähtud liigutused on lõppenud ja on minu kord tegutseda. Purnastama panevalt sujuv ja loomulik on kõik.

Kõrbe-Atlantis

Kes on varem „Unchartedi” lugusid mänginud, see kujutab tõenäoliselt väga hästi ette, mida lugu pakub. Ümbermaailmareisi kadunud iidse kõrbelinna otsinguil, mis on täis pöördeid ja kontraste. Uppuvalt laevalt, mis on hoolimata oma tombraderlikkusest nauditav geomeetriline etendus, kõrbesse, kus pole tilkagi vett. Kaubalennukist keskaegsesse põlevasse ja sisselangevasse lossi – tundub, nagu naudivad mäng järgitult seda, kuidas mängija ümber sõrme keeratakse.

Seekord on tänuväärset rõhku pandud Nathani kujunemisloole ja tema sõprusele mentori Victor Sullivaniga ehk Sullyga. See loob vajaliku tausta ja seda kusjuures ka varasematele mängudele. Loomu-

Tulistamine on seekord lõpu poole suuremgi väljakutse kui eelmises mängus.

Seekord öeldakse vaikimisega tegelaste suhete kohta rohkem ära kui sõnadega.

likult ei puudu tegelaste ansamblist vanad tuttavad näod ja vaimukad-lõbusad mono- ja dialoogid ning repliigid, mis heidavad nalja ka selle üle, kuivõrd ebarealistesse olukordadesse peategelased satuvad. Kusjuures kõik see on entusiastlikult, veenvalt, ent samas mängleva kergusega sisse loetud.

Ajalugu kordub

Kuna tegu on kolmanda osaga, siis mõned asjad kipuvad paratamatult korduma: kaaslastele tuleb samamoodi trepp ette sõõta, jällegi tuleb mööda ilmatuma suuri lambilühtreid hüpata ja mõned asjad veel. Need on ka ainsad kohad, kus Naughty Dogi tuleks tasemetes ülesehituse eest noomida. „Uncharted 4-s”, mille ilmumise kohta kõlavad kuulujutud arvestades sarja edu juba karjuvalt valjult, tasuks selle koha pealt kindlasti mõelda. Hoolimata üldisest ühesuunalisusest pa-

kuvad näiteks suured püssipaigutamised parajalt erinevaid lähenemisnurki.

Võrgumäng kõigis oma avaldumisvormides on lihtsalt ligipääsetav ja pärast 12tunnise kampaania (selle jooksul leidsin üles ka umbes pooled väärividinad sajast võimalikust) lõppu on juba relvakäsitamine nii selge, et isegi uustulnukad ei jää päris peksupoisteks.

Liikumine, pööramine ja sihtimine on küllaltki aeglased, mistõttu ei pea iga päev kümme tundi harjutama, et meistriks saada. Lisandunud on nii tegelase muutmine kui ka erivõimed, umbes nagu „Resistance 3-s”, ja palju muud nänni. Peale selle on eelmisest osast üle toodud ka koostöö.

„Uncharted 3: Drake's Deceptionit” tasub nautida väikeste sõõmudega, paar taset korraga. Nii kestab positiivne emotsioon lihtsalt kauem. Teist korda mängides poleks kogemus enam sama.

Mäng sobib, kui sulle meeldivad ...

„Uncharted 2: Among Thieves”

„Gears of War 3”

Drake'i käitumine ja liikumine on inimlik.

Uncharted 3: Drake's Deception

Hind: 69.00

Müügil: Euronics

Millega mängida? PS3

Kui sul on PlayStation 3 olemas, siis oleks lihtsalt rumal see seiklus kogemata jätta. Kui pole, siis pakub kogu „Unchartedi” sari hea põhjuse see hankida, eriti arvestades veel seda, et varasemate osade hinnad on juba päris alla kukkunud.

Seiklus jätkub peagi

Veebruaris värsketele Sony taskukonsoolile Vita ilmuv sarja eellugu „Uncharted: Golden Abyss” saab aga vastuvaidlematult üheks peamiseks põhjuseks, miks uus konsool endale juba väljatulekukupäeval soetada.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

„Unchartedi” sari on PlayStation 3 kroonijuvel. Kolmas osa on ilus, kaasakiskuv ja üdini poleeritud, raske on veel paremat filmilikku seiklusmängu tahta.

HINNE

Tõelisel lahinguväljal

Lõpuks on kätte jõudnud kauaoodatud hetk, kui kaks selle aasta suurimat tulistamismängu omavahel kokku põrkavad. Kuigi „Battlefield 3” ja „Call of Duty: Modern Warfare 3” mitmikmängud on selgelt erinevad, siis nende üksikmängul on raske vahet teha.

„Battlefield 3” üksikmäng pole täiesti oodatult midagi erilist. Peategelaseks on seersant Blackburn, keda CIA agendid teadmata põhjusel üle kuulavad. Loo ülesehitus on sarnane „Call of Duty: Black Ops’ile”, kus enamik missioone on tagasi-vaated. Lisaks hüppab mängija sarnaselt „Call of Duty” sarjale tegelaste vahel, kuigi fookus jääb siiski Blackburnile.

Lugu ise pole midagi uut: jällegi on üks paha terrorist, kes kavatseb peatselt õhki-da tuumalõhkekeha New Yorgis, ja mängija ülesanne on too tegelane peatada. Kuigi on paar üllatavat momenti, siis üldiselt jätab lugu külmaks ja emotsioon, mida on üritatud luua, jääb olematuks.

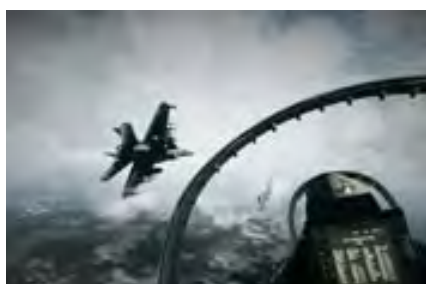
Nagu juhiks rongi

Ka üksikmängu tasemete ülesehitus sarnaneb rohkem „Call of Duty” sarjaga kui eelmiste „Battlefield: Bad Company” mängudega. Missioonid on väga lineaarsed ja juhitud ning pidevalt toimuvad varem paika pandud plahvatuslikud momendid, mis esimest korda nähes võivad olla hämmastavad, kuid on taasmängimisel oma võlu kaotanud.

Kuna tiimikaaslased on parajad tainad, siis langeb vastaste mahavõtmine enamasti mängija õlule. Kaaslaste liikumine on varem paika pandud, mis tähendab, et kui neile ette jääd, võivad nad su varju tagant otse kuulirahe ette lükata. Nende põhiliseks ülesandeks on sulle uste avamine, mida sa ei ole ise võimeline tegema. Pal-

Täna sel päeval näed realistlikumat pilti sõjast ainult Afganistanis kohapeal.

Reaktiivlennukimissioon on juba FPSide kuulsamate momentide varasalves kirjas.

„Battlefield 3” on mõtet mängida üksnes neil, kes tahavad head mitmikmängu. Üksikmäng jäta aga vahele.

ju on ka neid momente, kus pead kiirelt klõpsima kindlaid nuppe, et näiteks võita käsitsivõitlust. Nende ebaõnnestumine võib olla halenaljakas, näiteks kui sured seetõttu, et ei jõudnud rotti noaga piisavalt kiiresti ära tappa.

Kahjuks on üksikmäng ka lühike, isegi kõige kõrgema raskusastmega jätkub seda vaid viieks tunniks. Siiski on üksikmäng väärt vähemalt ühe korra läbimängimist, sest keskkonnad on kenad ja plahvatuslike momente palju ning ka tegevus varieerub. Suurim üksikmängu probleem on see, et puudub „Battlefieldi”-tunne. Terve kampaania jooksul saab ise juhtida ainult ühte masinat (ka palju haibitud reaktiivlennukis jääd tegelikult ainult laskuri rolli) ja enamik tekkivatest purustustest on

varem kindlaks määratud. Kaasa on pandud ka koostöölaad, kus saad sõbraga läbida missioone, mis on sarnased kampaanias pakutavatega.

Küll aga on need isegi veidi huvitavamad, sest seal antakse rohkem vabadust ja ei pea pidevalt arvutikaaslastega tempot hoidma. Missioonide läbimise eest on võimalik ka mitmikmängu jaoks asju lahiti lukustada. Kahjuks on missioone ainult kuus ja need on lühikesed.

Nüüd siis asja juurde

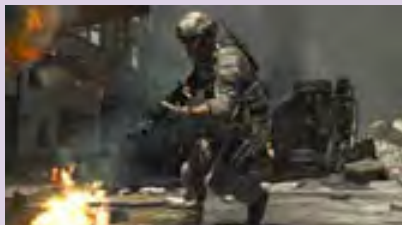
Aga tühja sellest üksikmängust! Loomulikult on sarja fännid põhiliselt huvitatud mitmikmängust ja kindlasti ei valmista see pettumust. Lõpuks on tagasi „Battlefield 2” stiilis suured kaardid koos reaktiivlennukitega ja loomulikult on ka džii-bid, tankid ja helikopterid. Arvutil on võimalik koos mängida kuni 64 mängijal.

„Bad Company’dest” on üle toodud ka hävitussüsteem ja seetõttu on kaardil vähe kohti, kus mängija saab rahulikult hinge tõmmata. Samas on ka palju suuri hooneid, mida pole võimalik hävitada. Seekord on ainult neli rolli: võitleja

Mäng sobib, kui sulle meeldivad ...

Battlefield: Bad Company 2

Call of Duty: Modern Warfare 3

Taktikaline lähenemine ja kambavaim on see, mis teeb „Battlefield 3” mitmikmängu teistest FPSidest niivõrd erinevaks.

(kannab ka meediku ülesannet), insener (parandab masinaid ja saab kasutada tankitõrjerehvi), tugi (jagab tiimikaaslastele kuule) ja snaiiper. Kokku on üheksa kaarti, mille suurus sõltub mängijate arvust ja mängutüübist.

Tuntud pädevuses

Peamised mängutüübid on „Bad Company”st” kuulus Rush ja „Battlefieldi” veteranide lemmik Conquest. Olemas on ka surmamatsi kahe tiimi või nelja rühma vahel. Mitmikmängus on palju lisasid, mida saab lahti lukustada – nii erinevatel rollidel, relvaldel kui ka masinatel. Seega alati on midagi, mille poole püüelda.

Kuigi on väikseid probleeme, mis tuleks välja lihvida, nagu näiteks ühendusprobleemid, siis üldiselt on tegu ühe parima mitmikmänguelamusega paari viimase aasta jooksul. Hiiglaslikud mängualad koos erinevate masinatega eristavad

„Battlefield 3” konkurentidest. Veel üks asi, mis tuleks kindlasti ära mainida, on Battlelog. Nimelt ei ole „Battlefield 3-s” nii nagu teistes mängudes, et paned mängu tööle ja valid menüüst soovitud tegevuse.

Mängu avades tuleb ette spetsiaalne veebilehekül, kus valid soovitud mängulaadi. Battlelogi on ehitatud sisse näiteks väga hea brauser serverite jaoks ning sõprade süsteem ja see salvestab pidevalt statistikat su mängu kohta. Üldiselt on serverite leidmine ja nendesse ühendumine kiire ja ka sõpradega koos mängimine on lihtsaks tehtud.

Visuaalselt on „Battlefield 3” üks kõige hämmastavamaid mänge, mis kunagi loodud. Nii üksikmäng kui ka mitmikmäng näevad välja vapustavad. Eriti uhke on valgustus, vastu päikest võitlemine võib olla üpris vaevaline. Ka helisüsteem on väga hea, eriti mitmikmängus, kus lasud kajavad veenvalt üle suure mängukaar-

Battlefield 3

Hind: 50.90

Müügil: Euronics

Millega mängida? Arvuti (testitud), PS3, Xbox 360

Mängu nautimiseks on vaja: neljatuumaline protsessor, 4 GB mälu, vähemalt Nvidia GeForce 8800 GT või ATI Radeon HD 3870 graafikakaart, Windows Vista või 7

di. Palju tähelepanu on pööratud ka animatsioonidele, ainuke häiriv asi on üks ja sama suurem animatsioon. Võimas graafika nõuab ka rohkelt ressursi ja niimoodi on „Battlefield 3” nõudlik Frostbite 2 mootor käivitanud uue arvutiuuenduste laine, nagu „Crysis” aastaid tagasi. Seega tuleb arvestada, et vanavevatel konsoolidel on graafika märksa tagasihoidlikum.

SILVER SAUL

KOKKUVÕTE

Kuigi lühike üksikmäng jätab külmaks, on suurepärase mitmikmängu ostmist väärt neile, kes tahavad taktikalist ja tiimimängule fokuseeruvat FPSi.

HINNE

Üllatus üllatuse otsa

Aastal 2009 üllatas Rocksteady kõiki suurepärase „Batman: Arkham Asylumiga”, millel oli fantastiline lugu, tempokas, kuid sujuv mängutunnetus ja kenad visuaalid.

„Arkham City” on veelgi parem kui „Arkham Asylum”. Eelmise mängu tegevusest on möödunud umbes aasta ja on otsustatud, et Arkhami hullumaja ei ole enam sobilik kriminaalide ja hullude vangishoidmiseks. Seetõttu on suur osa Gothami linnast müüri-eraldatud ja muudetud mingisuguseks supervanglaks, kus kõik kaabakad vabalt ringi jooksevad.

Loo kohta tegelikult rohkem teada vaja ei olegi, kui seda, et Batman peab taas hakkama korda majja lööma. On tegelasi, kes on eelmisest mängust üle toodud, nagu Jokker ja Harley Quinn, kuid on ka tohutult palju uusi tegelasi, eesotsas Kaks-Näo, Pingviini ja Jäämehega. Palju on loos üllatusi ja ka tegelasi, keda esialgu oodata ei oleks osanud. Kõik kelmid on vapustavad ja väga omapärased, ainuke probleem on see, et kuna neid on nii palju, siis mõned neist saavad vähem rambivalgust, kui nad vääriskid.

Gäädzetaaster!!!

Nagu alati on Batmanil palju erinevaid vidinaid, mida ta kasutab nii vastastega võitlemiseks kui ka keskkonnas liikumiseks. Seekord on tal juba alguses olemas põhilised lisad, mis kanduvad üle esimesest mängust, näiteks bumerang, plahvatav geel ja *bat*-küünis. Loomulikult saab ta aga mängu jooksul juurde ka uusi vidinaid, nagu suitsupommid.

Mänguala on tegijate sõnul eelmisest osast umbes viis korda suurem ja sellele ei saa vastu vaielda. Linn on suurepärase atmosfääriga ja hiiglaslik ning selles ringiuglemine ja enda haagiga majades kustus-tele tömbamine on väga lõbus.

Linnaekskursioon

Ülesehitus sarnaneb eelmise osaga: kuiigi linn on avatud, siis on palju kohti, kuhu esialgu ei ole võimalik minna. Nimelt tuleb enne lahti lukustada mõni teatud vidin ja alles siis saad tagasi minna, et näiteks

Batmani silmapaistvad vastased võiksid saada kauem eetriaega kui kõigest 15 minutit.

Järjed on harva paremad kui originaalid. „Batman: Arkham City” on selle kohta hea vastupidine näide

peidetud lisa üles näpsata. Lisamissioone on tohutult palju ja need on vähemalt sama huvitavad kui pealugu.

Ka võitlussüsteem on üsna sarnane eelmise osaga – on võimalik siduda kokku erinevaid kombosid, teha vasturünnakuid sind ründavatele vastastele või siis kasutada spetsiaalseid tehnikaid vastaste mahavõtmiseks. Seekord on aga käsitsivõitluses kasutada rohkem vidinaid, mis teeb kahlused veelgi põnevamaks.

Jällegi leidub spetsiaalseid kohti, kus pead võitlema relvastatud vastastega, ja

kuna Batman ei ole eriti kuulikindel, siis nendega võideldes peab mängija olema ettevaatlikum ja neid vaikselt hiilides ükshaaval eemaldama. Viimasele aitab kaasa eelmisest mängust tuttav detektiivivaa-de, mis aitab vastaseid läbi seinte näha ja toob esile ka muud tähtsad objektid. Ka seekord on detektiivivaaatega see probleem, et kuna selle kasutamise ajal on mängu graafikal teatud filtrid peal, siis rihub see ära mängu ilu. Nii kasuliku asja pidevast kasutamisest on küll väga raske loobuda, aga mängu nautimiseks on soovitatav see pigem maas hoida.

Aeg sisustatud

Seekordki on Mõistataja peitnud üle linna laiali ilmatult palju trofeesid ja mõistatusi, mille kogumine ja lahendamine võtavad kaua aega. Lisaks on palju suuremaid mõistatusi, millel on eelnevast kõrgemad panused. Neile, kes ostavad mängu uuena,

KOKKUVÕTE

„Arkham City” on peaaegu ideaalne mäng, mida ei tohiks jätta vahele isegi need, keda nahkhiirneermees muidu külmaks jätab.

HINNE

Maailma päästmine kummiülkonnas ja keebis pole kunagi nii mitmekesine olnud.

Batman: Arkham City

Hind: 63.99

Müügil: Progames

Millega mängida? Arvuti, PS3, Xbox 360 (testitud)

on kaasas ka võimalus mängida teatud mängu osad Kassnaisena, kelle mängustiil erineb Batmani omast üksjagu. Lisaks on tal oma spetsiaalsed ülesanded ja trofeed.

Kassnaist kasutatuna ei saa

Kasutatud mängude ostjad peavad selle lisa eest eraldi maksma. Kindlasti on see aga soovitatav, sest temaga mängimine on põnev ja ta lugu seondub hästi pealooga. Olemas on ka eraldi väljakutsete laad, kus saab panna proovile enda Batmani oskused ja teenida erinevaid medaleid.

Visuaalselt on „Arkham City” vapustav ... vähemalt siis, kui detektiivivaade välja lülitada. Tegelased näevad välja lahedad ja omapärased ning linna atmosfäär on autentne. Ka heliriba ja muusika on vapustavad ja sobivad ideaalselt. Näitlejad on samuti teinud suurepärase töö, jällegi on tagasi Mark Hamill, kes on andnud hääle Jokkerile, ja Kevin Conroy, kes on kahtlemata just see õige Batman.

SILVER SAUL

PARIM VALIK MÄNGE!

PC DVD-ROM

ASSASSIN'S CREED REVELATIONS

18

NÜÜD MÜÜGIL!

UBISOFT

progames

www.progames.ee

Kingiideed otsas?
ProGames'i
kinkekaart aitab!

MÜÜGIL ALATES
20.12.2011

16

PC
DVD-ROM

LUCASARTS

BIOWARE

EA

ProGames kauplus • Rocca al Mare Kaubanduskeskuse 2. korrus
E-P 10-21 • ☎ 6 659 222 • www.progames.ee

Huumor pole kindlasti mõeldud kõigile, kuid õiget soont tabades töötab see õlitatult.

Räpane Hector

Käesoleva seiklustriiloo eest tuleb kiidusõnad saata seiklusemängurite vana tuttava Telltale'i aadressile selle eest, et pani öla alla toomaks 2010. aasta suvel iPhone'i mängumaastikku raputanud Hectori esimese episoodi sel aastal ka arvutile.

Hector on politseiurija Briti kuritegevuse pealinnas Clappers Wreake. Igas teises olukorras poleks too kaheldava moraalkoodeksiga ja ebatervislike eluviisidega jõmm võmm, kuid kriminaalses ja maha käinud Clappers Wreake'is on Hector pea ainus ... kas just pädev, kuid mingeidki tulemusi saavutav korraldaja.

Ühel hommikul, kui meie kangelane kongis ärkab, veetakse ta pantvangiolukorda. „Episode 1: We Negotiate with Terrorists” alustab põhilooga, kui terroristi nõudel suundub pohmellis Hector linna „parandama”. Eesmärk pühitseb abinõu ja suuremate süümepiinadeta petab Hector pättidelt välja suure rahasumma, parselgab maha narkomaani ja jagab suu- värskendajaid peokommideks.

Võmmi raske elu

Kõik ei lähe aga plaanipäraselt ja „Episode 2: Senseless Acts of Justice” jätkab esimese osa lõpust, kus nälgane Hector pitsaisu tõttu lõksu kukkus. Kohmerdisest paarimehe abiga tagasi vabaduses, asub politseidetektiiiv tööendeid otsima ja analüüsima. Korra kas juba tundub, et detektiivi tiitel pole Hectoril ainult ilu pärast, kuni ta uuesti kurjami surmalõksu satub. „Episode 3: Beyond Reasonable Doom” paneb

Hectori tegema viimaseid pingutusi maniakaalse vandenõu peatamiseks. Niiditsad sõlmuvad ja linnalaada hävitamise hinnaga saavutatakse „õnnelik” lõpp.

Hectori rännakud viivad ta pidevalt kokku meeldejäätavate kõrvaltegelastega ja seda kummalistes kohtades. Kirikust striptiisiklubi, sanitaarnõueteta lihakarn, taaskäideldava toiduga restoran, kosmeetika-relvapood, XXX kauplus, räpased tärnad ja park elavateks näideteks.

Maailm kogu mitmekesisuses

Nii põhjakäinud kohas, kus ühiskonna pahed, nagu porno, prostitutsioon, alkoholism, narkomaania, korruptsioon jms on tavaline nähe, on ka lahendamist vajavad ülesanded erilised. Pettuste kõrval tuleb Hectoril nt ka prillilauda pätsata, elundi- doonluse kangialustesse piiluda ja kombaini parandamiseks küünla juhtmed lehmast välja saada. On ka läbivad teemad, näiteks igas episoodis on Hector tihedas kokkupuutes fekaalimaailmaga, laseb mõne hoone õhku ja on sunnitud oma rōivastust muutma.

„Hector: Badge of Carnage” mõjutajad on „Sam & Maxi” detektiivisari ja „Stupid Invaders”, kuid absurdikomöödia alale lähenetakse täisealisemast nurgast. Üle võlli

Hector: Badge of Carnage

Hind: 19.95

Müügil: Gamersgate.com

Millega mängida? Arvuti (testitud), Mac, iOS

Mängu nautimiseks on vaja: 1,8 GHz protsessor, 2 GB mälu, 256 MB graafika- kaart, 2 GB kõvakettaruumi

keeratud tegevus ei tähenda, et mõistatuse oleksid rasked. Triiloo ei ole graafiliselt mingi ime, kuid multikalik 2D-pilt on kena. Kunstnikud on maalinud omanõulise maailma, mis jookseb ka nigela video- kaardiga arvutil. Muusikataustad on sobivad, kuid kõige tähelepanuväärsem on, et enamik tegelastest on saanud hääle ainult andekalt näitlejalt.

„Hector: Badge of Carnage” on siivutu ja ropp, kuid põrgulikult naljakas. Alaealistest ja sündsuse etalonidest tuleb pilt allakäinud linnast ja tema kiiksuga elanikest kaugel hoida. Kuid kel huumorisoon ja rikutud mõtlemine käsikäes käivad, leiavad, et pahura, sarkastilise ja küünilise detektiiiv-inspektor Hectori seiklus on väärt ajaviide.

LEHO LAHTVEE

KOKKUVÕTE

Rabav üllatus! Atraktiivne pilt ja keskkond, lõbus dialoog, huvitav lugu, hea kõnega lahedad tegelased ja piirideta huumor. Naljokolmik täisealistele!

HINNE

Parim kingitus on ajakirja tellimus!

Kingimure murtud!
Pärast tellimuse vormistamist
saadame sulle kauni kaardi, mille saad
jõuluühul kingisajale üle anda.

Telli sõbrale või endale väärt ajakiri ja
võida vinge auhind!

Loosi lähuvad:

- iPad 2
- 3D nutiteler Sony'lt
- robottolmuimeja
Roomba 555

Tellides säästad!

Autoleht 3.77 € / kuu	Naisteleht 2.81 € / kuu	Nipiraamat 1.59 € / kuu	[digi] 2.11 € / kuu	Diivan 2.24 € / kuu	Ehitaja 2.24 € / kuu	Arvutimaailm 2.24 € / kuu
						
Säästad 38%	Säästad 26%	Säästad 31%	Säästad 29%	Säästad 29%	Säästad 46%	Säästad 10%

Hinnad kehtivad otsekorraldusega tellimisel. Periooditellimuste hindasid ja kampaania tingimusi vaata www.telli.ee

Vormista tellimus kohe: ▶ mine aadressile www.telli.ee ▶ saada e-kiri levi@presshouse.ee ▶ helista 660 97 97

Ilusate hiiglaste varjus

Team Ico on mängudega kursis olijate silmis alati olnud väga kõrgel kohal. Pisike tiim, mis koosneb peamiselt endistest kunstnikest, on küll välja andnud ainult kaks mängu, aga nende mõju on olnud tohutu. Nüüd on need saadaval PS3-le ühe kogumikuna.

Kollektsiooni esimene pool „ICO” pidi esialgu ilmuma 1998. aastal esimesel PlayStationil, kuid lükati edasi aastasse 2001 kasutamaks PS2 jõudu. Ei kujuta ette, kuidas väike hall kast oleks sellise atmosfääri loomisega nõnda hästi hakkama saanud.

Alguskaardrites ohverdatakse väike sarvedega poiss küla hüvangu nimel ning jäetakse metallkirstu suurde kindlusesse, teiste samasuguste juurde. Kuid nimitegelasel Icol õnnestub läbi juhuse pääseda ning pärast väikest ringiuitamist leiab ta vangistatud tüdruku, kellega koos põgeneda üritatakse.

Veider maailm

Tüdruk Yorda ema aga on kuri kuninganna, kes katsub igal võimalusel põgenemist takistada. Edasine on segu pusledest, mõningasest võitlusest ja saatmismissioonist, kuid kõige olulisem on suure, avatud ja sopolise kindluse uurimine ja selle atmosfäär. Seiklus kestab vaid loetud tunnid, kuigi uuesti mängides on võimalik seda läbida kahekesi.

„Shadow of The Colossus” pole küll „ICO” otsene järg, kuid tundub aset leidvat samas maailmas. Olgugi et atmosfäär

Sellise pildi peal silm ainult puhkab, aga „Shadow of the Colossus” saab mängida ka.

„ICO” kindlus ei jää visuaalselt tänapäevastele suurteostele milleski alla.

Kaks PlayStation 2 parimat mängu on uues kuues välja antud PS3-le. Sellest võimalusest peab kinni haarama

on sama tähtis, on see palju hoogsam ja märulirohkem. Väga palju tausta ei seletata, ainult seda, et noor kangelane Wander toob enda surnud armastatu templisse, kus vaimud on nõus ta äratama, kuid selleks peaks Wander tapma 16 hiiglast, kes maailmas elavad.

Lihtsuses peitub võlu

Maagiline mõök näitab päikesevalguses suuna kätte ja koos Agroga, ühe realistliku hobusega mängudes, võib teele asuda. Ja sisuliselt see ongi kogu mäng. Ei mingeid väiksemaid vastaseid, ei mingit kogumist peale mõne sisaliku ja puuvilja.

Nagu „ICO” kindlus, samamoodi on maailm täiesti avatud, kuigi kolle saab alista da vaid teatud järjekorras. Iga hiiglane on omaette pusle, mille lahenduse väljamõtlemine võtab 20 minutit kuni tund.

Olgugi et maailm ümberringi on suur, on ta siiski ka üsna tühi ning kaugemate kollideni jõudmine võib muutuda tüütuks. Aga iga uue vastase nägemine on samas seda väärt. Ronimine ja hüppamine on kindlasti midagi sellist, millele paljud tänapäeva mängud on võlgu. Wander ei jääks ronimisesse alla „Assassin’s Creedi” Eizirole ning suurem osa mängutootjaid

ICO & Shadow of the Colossus

Hind: 38.50

Müügil: Euronics

Millega mängida? PS3 (testitud), saadaval eraldi ka PS2-le

alles pürgivad nõnda minimaalse kasutajaliidese poole.

PlayStation 3 versioonide eest on hoolitsenud BluePoint Games – firma, mis tegi ka suurepäraseid „God of Wari” kogumikud. Kuna mõlemad mängud pigistasid PS2-st viimast, jäid kaardisagedus ja visuaal vahel kaotajaks. Kuid seekord jooksevad mõlemad mängud ilma vähimagi nõksutamiseteta kolmkümmend kaardit sekundis, kukkudes vaid siis, kui on aktiveeritud stereoskoopilise 3D tugi.

Vana, aga nauditav

Vahel moodustavad vähese detailsusega tekstuurid ebameeldivaid mustreid ja geomeetria on natuke kandiline, ent see ei sega nautimast kahte eelmise põlvkonna kõige originaalsemat mängu nende kõige paremas vormis. Kui tunnelitulistamised on jõudnud aasta lõpuks ära tüüdata, siis kindlasti tasuks seda kogumikku proovida.

RAINER PETERSON

KOKKUVÕTE

See PS3 kogumik on kõigile, kes nautivad mängude juures atmosfääri ja natuke mõtlemist. Ei tohiks ühtegi tõsimeelset mängurit külmaks jätta.

HINNE

www.pegi.info

DISCOVER
THE MOST AWESOME
ADVENTURES ON PSP!

Mind-blowing adventures come to life right in front of your eyes with your PSP and camera. Use all your monster hunting skills to capture amazing new Invizimals from the Lost Tribes. Then, dig for treasure and explore fantastic undersea worlds with EyePet Adventures. Bring the excitement to life on PSP!

MYPSPWORLD.COM

"Jr", "PlayStation", "PLAYSTATION", "PSP" and "ΔOXD" are registered trademarks of Sony Computer Entertainment Inc. "SONY" and "C" are registered trademarks of Sony Corporation. "make.believe" is a trademark of the same company. EyePet™ Adventures ©2011 Sony Computer Entertainment Europe. Published by Sony Computer Entertainment Europe. Developed by SCEI London Studio. "EyePet" and "EyePet logo" are trademarks or registered trademarks of Sony Computer Entertainment Europe. All rights reserved. Invizimals™, The Lost Tribes ©2011 Sony Computer Entertainment Europe. Published by Sony Computer Entertainment Europe. Developed by Novarama Technology S.L. "Invizimals" is a trademark or a registered trademark of Sony Computer Entertainment Europe. All rights reserved. "Manufacturer's recommended maximum retail price for PSP-E1000. Actual retail prices may vary. Games sold separately. Online functionality not available on PSP-E1000.

Kuulsuste galerii

Kõige kuulsama korvpalliliiga selle aasta hooaja algus on pikka aega edasi lükkunud, kuna mängijate kollektiivlepingus pole suudetud NBA bossidega kokku leppida. See-eest võib ise tööseisaku virtuaalselt tühistada ja „NBA 2K12-s“ pallurid mängima sundida.

Mäng pole uue väljalaskega suuri muudatusi läbi teinud, tegu on sama sujuva ja mängitava korvpallimänguga, nagu 2K Sportsi kossumängud viimasel paaril aastal on olnud. Seega puhtalt mängitavuse pärast pole uut aastanumbrit kandvat mängu mõtet osta.

Sellest said aga mängu tegijad aru juba eelmisel aastal, et tordile on hädasti vaja mingit kirssi, mis paneks uut mängu ostma, tegemata samas suuri muudatusi mängus eneses. Jooksva hooaja asemel pandi rõhku hoopis Michael Jordani mängudele ja karjäärile. Mängijad võtsid sellise uuenduse avasüli vastu.

Sukeldu ajalukku

Nüüd on asi veel kaugemale viidud. Nii kaugele, et võib üldse jooksva NBA hooaja ära unustada ja keskenduda üksnes minevikule. Üles on kaevatud 30 tiimi ja sama palju staarmängijaid NBA ajaloost, näiteks Larry Bird, Kareem Abdul-Jabbar, Magic Johnson, Wilt Chamberlain või paljud teised väga tuntud nimed. Kommentaarid, mis neid mängu saadavad, on väärtuslik ajalooõppetund igale korvpallisõbrale. NBA's Greatest mängulaad ongi minu sil-

2K korvpallimängu põhiväärtus on soov tutvustada läbi virtuaalmängijate legendaarseid pärispallureid

mis selle aasta mängu suurim väärtus.

Nagu öeldud, pole mängitavuses suuri muutusi, kuid mõned siiski on. Täiendatud on vastasvõistkonna intelligentsust. Silma torkab see eriti kaitses, kus tegutsetakse tõesti meeskonnana. See teeb korvi-võrgu sahistamise natuke raskemaks, aga ka rahuldust pakkuvamaks, kui suudad parandatud söödumänguga enda mehe tulemuslikult vabaks mängida.

Tegelikult on see päris hämmastav, kui tohutu hulga sisu on 2K Sports suutnud ühele plaadile kokku suruda. Ükskõik kas võtad mõne olemasoleva mängumehe ja elad läbi tema NBA karjääri, lood

Mängijate liigutused on loomulikud ja ka lähedalt vaadatuna nauditavad.

Graafika pole just midagi vapustavat, kuid mäng ise toimib vapustavalt hästi.

selle mängija ise või läbid hooaja või väljakukkumismängud ükskõik millise tiimi-na, tegevust jätkub siin väga kauaks, ilma et peaks nina võrku pistmagi. Võrgumäng on aga endiselt üks sümpaatsemaid, kuigi ei paku midagi värsket. Sümpaatne on see mitte mängulaadide, vaid viisakate ja head mängu hindavate mängijate rohkuse tõttu.

Komistuskivid on vee all olemas

Tuleb siiski arvestada, et „NBA 2K12“ pole veatu mäng. Graafika on okei ja platsil toimuv on veenev, kuid ma ei ütleks, et see oleks PS3 peal mingi eriline saavutus. Selle eest on aga laadimisajad pikad ja tüü-

Tuntumad staarid näevad väga head välja, eesotsas muidugi Dirk Nowitzkiga.

NBA 2K12

Hind: 56.99

Müügil: Progames.ee

Millega mängida? Arvuti, PS3 (testitud), Xbox 360, PS2, PSP, Wii, iOS

tud ning neid tuleb ette isegi menüüdes liikudes. Lisaks seisab NBA sari silmitsi ühe mängudes aina enam pead tõstva probleemiga ehk reklaamiga mängudes. Mõnes kohas on sel aastal nendega tõesti liiale mindud ja tekib tunne, et keegi tahab sel ajal, kui sa mängid, su aju pesta. Ja see häirib.

MARTIN METS

KOKKUVÕTE

Suurepärane kossumäng, mis teeb kummarduse NBA legendaarsetele mängumeestele. Reklaamid ja laadimisajad aga häirivad.

HINNE

„Forza Motorsport 4“ on kõige odavam võimalus selliste autodega rajal kihutada.

Autosid saab ka rahulikult imetleda.

Autofännid mänguriteks

„Forza“ sarja valmistajate eesmärk on „pöörata mängurid autofännideks ja autofännid mänguriteks“. Mis oleks veel parem viis eesmärgi saavutamiseks, kui valitseda Xbox 360 autosimulaatorižanrit. „Forza Motorsport 4“ tõstab aga lati veel kõrgemale.

Kui mängu mitte süveneda, võivad esimesed elamused olla petlikud. Menüüd on minimalistlikud nagu eelmises osas, umbes 80% autodest ja radadest on samad ning algus, nagu ikka, on aeglase autodega. Kui tähelepanelik olla, siis hakkab uuenduste tegelik rohkus aga silma.

Midagi igale maitsele

Masinaid on napilt üle 500, neile kõigile saab osta uusi juppe, alates täielikust mootorivahetusest kuni velgedeni. Viiel uuel rajal on mitmeid variatsioone ja ka erinevad päevaajad, mis kujundavad atmosfääri. Üksikmängu edenedes saab aru, et varieeruvus on ilmselge märksõna. Peale tavaliste sõitute, esineb neid ka mitme auto klassiga, kus lõpupoole jäävad aeglasemad kiirematele jalgu. Autocross kujutab endast slaalomi ja takistussõidu sulamit ning duellides on peale ühe vastase ka lõpmata joru aeglasemaid autosid, kellest peab mõõda navigeerima. On ka vähemtõsisemaid variante, nagu keel ja jalgpall.

Ka visuaalse poole pealt pole käed rüpes istunud. Valgustus- ja peegelduseffektide jaoks kutsuti väidetavalt tuntud animafilmistuudiodist Pixar inimesed, kes jagasid kasulikke nippe, et saavutada fotorealist-

likkus. Ka ringrajad, olgu uued või vanad, on väga detailsed. Raja kõrvalisi objekte on hulga rohkem ja asfaldil esineb rohkem sissesõidetud rehvi jälgi ning konarusi.

Kahjuks aga ei esine dünaamilist aega, mis muutuks sõidu vältel, ja puudub ka pimedas sõitmine. Graafika tippu esindab aga Autovista, mis on kui virtuaalne autonäitus. Saab kuulata erinevaid fakte masina kohta, kaasatud on ka „Top Gearist“ tuntud Jeremy Clarkson, ning avada kõikvõimalikke luuke ja uksi. Valida saab küll vaid paarikümne masina seast, kuid väikesele valikule vaatamata võivad tõelised autofännid seal tunde veeta. Kuid mis ikka niisama autosid passida, lähme paarutame edasi.

Mootorimüra paraad

Helidisain on „Forza4-s“ vaieldamatult parim. Autode helid, mis muutuvad juppidu uuendamisel, nagu kihisevad turbod, vinguvad käigukastid ja paukuvad summutid, ajavad ihukarvad püsti. Suurtel kiirustel tõuseb tuule- ja rehvimüra ning kurvides on juba kuulates tunda, kuidas rehvid käituvad. Füüsikamootorit on samuti uuendatud. Autode massi tajub kohe nii kurvides kui ka pidurdamisel

Forza Motorsport 4

Hind: 63.99

Müügil: Progames

Millega mängida? Xbox 360 + Kinect

ja lausa hirmutavalt hästi on tunda rehvide pidavust asfaldil. Lisatud on ka n-õ simulatsioon-pööramine, mis võimaldab täpsemalt ja reaalsemalt autot kontrollida ning tunnetada, seda isegi puldiga. Ka rooli puudumise korral tunnetab haarduvuse piire. Kui lisada liialt gaasi või keerata liiga palju, on tunda punkti, kus rehvide pidamine lõpeb ja algab vastavalt üle- või alajuhitavus.

Kui konsooli juhitud sõidukid hakkavad nõrgaks jääma, on vaja interneti valitud. Mitmikmäng on nüüd kaks korda suurem – varasemate mängude 8 sõitja asemel on nüüd võimalik 16-kesi kihutada. Rivals Mode on üks sõltuvust tekitavamaid uuendusi automängudes, mida kohanud olen. Selles mängulaadis saab sõita teiste mängijate vastu, kui nad ise ei ole internetis. On esitatud erinevad rajad, erinevate autode kriteeriumitega ja eesmärgiks on valitud rivaalist kiiremini sõita.

SULEV LADVA

KOKKUVÕTE

Auto- ja võidusõiduaustajatele pole paremat mängu Xbox 360 konsoolil kui „Forza Motorsport 4“. Sadu tunde konsooli taga on garanteeritud.

HINNE

Pealt näeb välja sama vana HOMM, kuid sisus on toimunud kärped ja strateegia on üheplaaniisem.

Üks samm edasi, kaks tagasi

Käigustrateegiamängusarja „Heroes of Might & Magicu” peale olen ma enda elust kulutanud niivõrd palju tunde, et sellele on lausa hirmutav mõelda. Aga pole midagi, asi on olnud seda väärt, ja põhjust sarja kuendat osa ette võtta rohkem kui küll.

Peaaegu üles tunnistama, et selle loo kirjutamise ajaks ei ole mul „Heroes VI: Might & Magicu” kampaania veel läbitud, sest see on lihtsalt niivõrd pikk. Samas on pilt mängust juba selgeks saanud, alustuseks oleks vaja üle vaadata suuremad muutused, mis pole sarja pikaajsetele fännidele kaugeltki mokaamööda olnud.

Raske masuaeg

Mäng on üle elanud mitmed kärped, varasema seitsme ressursi asemel on alles neli: puit, rauamaak, kristall ja kuld. Eri-enevaid linnu on ainult viis ja küllaltki väikesed summa eest saab vallutatud linna mõnda teist tüüpi linnaks ümber ehitada. Seega jääb aina vähemaks olukordi, kui su armee on erinevat tüüpi elukad, kes võivad olla koos tugevad, kuid madala moraalliga. Enam pole ka uhket linnavaadet, vaid leppida tuleb pisikeses aknas nähtava tagasihoidliku animatsiooniga.

HOMM on muutunud lihtsaks, alles on ainult neli kogutavat ressursi varasema seitsme asemel

Nende kärpete kõrval on mängu olemus jäänud samaks. Sul on kangelane, kes mööda kaarti hobuse seljas ringi kappab, kõikvõimalikke müütiliste elukatega rinda pistab, kaevandusi vallutab ja väärt kraami kokku ajab. Selle eest saab omakorda ehitada enda linna ja sealt enda armee erinevat tüüpi elukaid värvata. Lahingud toimuvad „malelual”, kus üksused käigupõhiselt ründavad.

Kusjuures ühte tüüpi elukaid saab värvata nüüd ükskõik millises linnast ja ta-

gavarakangelast, kelle ülesandeks on tuua tagalast rindele uusi üksusi, ei pruugigi vaja minna. Hoolimata oma arvestatavast HOMMi kogemusest pean tunnistama, et kampaania algusfaasis sain pidevalt tappa. Õpitakse ikka vigadest ja peagi sain aru, et mängin uut HOMMi täiesti valet – kaart on jagatud mõjualadeks ja mida kiiremini mõjualasid vallutad, seda rohkem üksusi saad värvata.

Seega jääb vähe aega kaardi avastamiseks ja väärisesemete pärast kaklemiseks. Enamikus lahingutes kaotad sa mingi osa oma armeest, samal ajal kui arvuti juhitud kangelased sellega ei tegele, vaid haaravad enda kätte võimalikult ruttu võimalikult palju mõjualasid. Sellega on lihtsalt ära öeldud ka muutus mängu strateegias: oluline on kiiresti strateegiliselt tähtsaid maid vallutada. Mul pole midagi selle vastu, et kaks viimast HOMMi on olnud rohkem loopõhisemad ja sisaldanud

KOKKUVÕTE

Osaliselt on „Heroes VI: Might & Magic” liikunud õiges suunas, kuid valusad kärped on muutnud mängitavuse siiski tänamatult üheplaaniiseks.

HINNE

Loits või mõök? See igivana võitlus on seekord selgelt mõõga poole kaldu.

hulganisti vaheklippe. Kampaania on isenesest lahendatud huvitavalt, pärast sissejuhatava osa läbimist on avatud viis kampaaniat, mida võib mängida ükskõik millises järjekorras. Lugu pole küll midagi diipi või muljet avaldavat, selline keskmine müütiline-eeviline jant.

Võhikutelegi arusaadav

Sissejuhatav kampaania näeb tublisti vaeva, et mänguskeem kõigile uustulnukatele selgeks teha. Ainuke asi, millele piisavalt tähelepanu ei pöörata, on uus kangelase ülesehitamise süsteem. Iga uue taseme eest saab kangelane punkti, mille võib panustada kas võitlus- või maagiavõimetele, mis kumbki jagunevad veel viieks-kuueks alavõimeks. Peale selle on veel igal poolel oma erivõimed, kangelase erivõimed ja kangelase moraalsel valikutel (vahepeal antakse kaardil valikuid, kas säästad kellegi elu või muud säärast) põhinevad omadused.

Kuues HOMM on tublisti võrguga integreeritud, teised mängijad saavad teatud punktides jätta sulle teateid või saad neid jätta ise. Mitmikmäng on standardne ja äärmiselt tore on näha, et alles on jäetud ka *hot seat* ehk võimalus ühe arvuti taga kordamööda mängida. Kaarte, mida mängida, on praegu üksnes 14, aga küllap tuleb siia veel lisa.

Kõikidele, kes varem pole „Heroese“ käigupõhiseid strateegiamänge mänginud, kuid sooviksid ühe sellisega tutvuda, soovitaksin demo ära proovida küll. Võib veel meeldima hakata. Ja siis tasuks edasi liikuda vanemate HOMMide juurde.

MARTIN METS

Heroes VI: Might & Magic

Hind: 31.99

Müügil: Gamestar

Millega mängida?

Arvuti

Demo saab tõmata Steamist

Mängu nautimiseks on vaja: Intel Pentium Core 2 (2,13 GHz) või AMD Athlon II X2 (2,8 GHz) protsessor, 2 GB mälu, vähemalt 1 GB graafikakaart Pixel Shader 3.0 ja Vertex Shader 3.0 toega (vähemalt NVidia GeForce 8800GTX või ATI Radeon HD 3870)

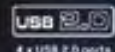
The World's Smallest PC?

Introducing the NEW SAPPHIRE Edge HD2. Now more powerful than ever...

EDGE^{HD2}
Mini PC

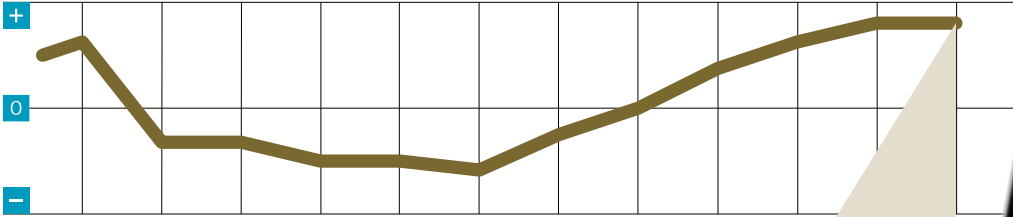

Connect to your TV for HD entertainment, read e-mail, surf the internet or carry out basic office tasks anywhere in your home with the simple, fun and affordable SAPPHIRE Edge-HD Mini PC.

SAPPHIRE

www.sapphiretech.com

PÄEVIK

Minu elu Siriga

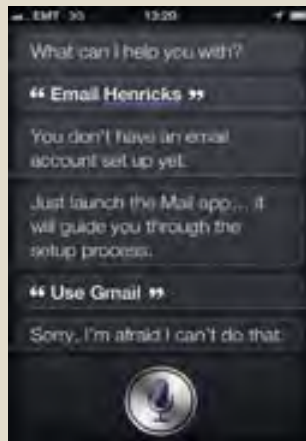
iPhone 4S-i testi võid lugeda käesolevast [digist], aga kuna selle kõige huvitavamaks uuenduseks on häälujuhtimissüsteem nimega Siri, teeme sellest siin pikemalt juttu.

1. november

Nii, iPhone 4S-i proovimudel on käes ja esimesed tunnid temaga veedetud. Välja näeb see pea-aegu identne iPhone 4-ga, aga protsessor on tuntuvalt kiirem. Ent nagu öeldud, kõige huvitavam osa on Siri, nii et teeme tutvust. „Will it snow today?“ küsin lootusrikkalt, Siri mõtleb ja teatab siis oma robotliku naishäälega, et tõenäoliselt täna ikkagi lund sadama ei hakka. „What am I doing tomorrow?“ küsin järgmiseks ja Siri näitab kenas-ti kalendrit.

3. november

Meie koostöö Siriga sujub hästi. Mul on tunne, et ta tõesti õpib mu inglise keele hääldust kogu aeg paremini tundma või siis õpin mina paremini hääldama, igatahes meil erilisi probleeme teineteise mõistmisel ei ole. Küll aga on probleeme Eesti nimede hääldamisega nii, et ta aru saaks. Sirile saab selgeks õpetada küll, kes on su isa, ema, vend või tüdruksõber ja neile helistades või kirjutades ei pea telefonile enam nime ütleva, aga muude kontaktidega on keerulisem. Sten on tema jaoks mõistetav, Mart veidi hääldusega pingutades ka, aga enamik ees-

Siri on nagu tark koer, helgemal päeval saab sinust isegi aru.

Eesti nimede tõttu on kalendrisse koosolekute sisestamine vea-rikas ettevõtmine

ti nimesid jääb talle arusaamatuks.

5. november

Kui muidu loeb Siri saabunud sõnumeid ette küll, siis eesti keelt tema häälduses ära ei tunne. Muidugi polnud abiks ka sõber Steni saadetud testsõnum: „Tere Siri, löike lööritas hüdro-meteoroloogainstituudi akna pääl!“. Ja teiseks ei tööta Eestis asukohapõhised teenused. Ei

soovita restorane, ei juhata teed.

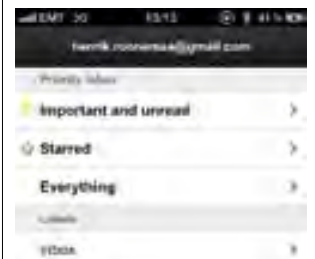
13. november

Nüüdseks oleme Siriga saavutanud täieliku teineteisemõistmise. Kasutan teda äratuse panemiseks ja taimeri sättimiseks. See on tõesti mugavam ja kiirem kui hakata menüüsügavustes surfama. Kõige muu jaoks on Siri lihtsalt intellektuaalselt huvitav idee. Nojah, mõnikord palun tal näidata, mida ma järgmisel nädalal kalendri järgi tegema peaks, aga koosolekute sisestamine on just tänu Eesti nimedele vea-rikas ettevõtmine.

28. november

Olen nüüd nädalakese jälle vana telefoni kasutanud, milles Siri ei ole, ja pean ütleva, et erilist puudust ma temast ei tunne. Aga oli tore, kuni ta oli.

KUU APP

Gmail nüüd ka iPhone'is

Pärast mõningaid äpardusi on nüüd iTunesi poes saadaval Google'i ametlik Gmaili rakendus. Selles midagi erilist pole, iPhone'i-omanikel on endiselt mugavam kirjutada telefoni enda postirakendusega, kuid ühe asja jaoks on Gmaili rakendus hea: kui sul on vaja kirjade seast midagi otsida. Mingil põhjusel ei tule iPhone'i enda rakendus sellega hästi toime.

KUU IPHONE'I-NIPP

Uuendused nüüd ka ilma arvutita

iOS 5 tõi kaasa ammuoodatud võimaluse uuendada telefoni tarkvara ilma arvutita. Soovitan kõigil iOS-seadme omanikel vaadata Settings -> General -> Software Update ja vajadusel sealtkaudu tarkvara uuendada. Arvutit, nagu öeldud, pole selleks enam vaja, küll aga Wi-Fi ja kui sul on akut alla 50%, tuleb seade ka sabapidi seinapista.

SX4 1,6 4wd X-Over

Tavahind 17 999 €

Soodushind **15 999 €**

Keskmine kütusekulu 6,5 l/100 km, CO₂ heide 149 g/km

Tark valmistub varakult...

Suzuki **1000-2500 €** soodsamalt

Swift 1,2

Tavahind 12 999 €

Soodushind **11 999 €**

Keskmine kütusekulu 5,0 l/100 km, CO₂ heide 116 g/km

Grand Vitara 2,4 5 ust 4wd

Tavahind 25 700 €

Soodushind **23 700 €**

Grand Vitara 2,4 5 ust 4wd XC

Tavahind 27 200 €

Soodushind **24 700 €**

Varustuses Xenon-tuled, tulepesurid, nahkrool, esimesed udutuled, tagavararatas

Keskmine kütusekulu 9,0 l/100 km, CO₂ heide 208 g/km

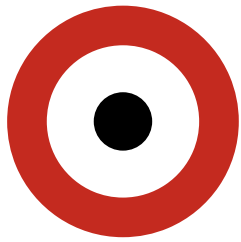
SX4 1,5 VVT 2wd City

Tavahind 14 499 €

Soodushind **12 999 €**

Keskmine kütusekulu 6,1 l/100 km, CO₂ heide 139 g/km

**Kui ostad uue Suzuki tavahinnaga,
siis maksame Sinu praeguse auto
eest 1000-2500 € rohkem.**

KLICK

SINU DIGIPOOD

Kompaktne, turvaline
ja vastupidav
äriklasi arvuti.

Dell Vostro 3450

aku tööaeg kuni 8 tundi

taustvalgustusega
klaviatuur

garantii 3 aastat

- ekraan 14" LED Anti-Glare
- Intel Core i3 protsessor 2330M
- 4GB mälu • kiire 320GB kõvaketas • DVD kirjutaja
- kuni 1696MB Intel HD 3000 graafika
- sõrmejäljelugeja • veebikaamera • WiFi • Bluetooth
- eesti asetusega taustvalgustusega pritsmekindel klaviatuur
- 2xUSB3.0 • 2xUSB2.0 • eSata • HDMI • VGA
- Windows 7 Home Premium SP1 • Office 2010 Starter
- aku tööaeg kuni 8 tundi • garantii 3 aastat • kaal 2,28 kg

Müügil punane ja hõbedane mudel.

-25%

599.-

kuumakse alates 48 kuud **18.84€**

~~799€~~

Võimas ja töökindel
äriklasi sülearvuti!

SÜLEARVUTI
Dell Vostro 1540

-21%

549.-

kuumakse alates 48 kuud **17.27€**

~~699€~~

- ekraan 15,6" LED Anti-Glare
- Intel Core i3 protsessor 370
- 4GB mälu • 500GB kõvaketas • DVD-kirjutaja
- kuni 1696MB Intel GMA HD graafika
- veebikaamera • Bluetooth 3.0
- eesti asetusega klaviatuur
- WiFi • 3xUSB • HDMI • VGA • kaal 2,36 kg
- Windows 7 Home Premium SP1 • Office 2010 Starter
- aku tööaeg kuni 4 tundi ja 40 minutit • garantii 3 aastat

Vali oma stiil!

Müügil mudelid punase ja
musta korpusega,
lisaks pakume laias valikus
stiilseid katteid.

SÜLEARVUTI
Dell Inspiron
N5110

-29%

599.-

kuumakse alates 48 kuud **18.84€**

~~849€~~

- ekraan 15,6" LED • Intel Pentium Dual-Core protsessor B950
- 6GB mälu • 750GB kõvaketas • DVD-kirjutaja
- kuni 2202MB / 512MB eraldiseisev AMD Radeon HD 6470M graafika
- Bluetooth 3.0 • veebikaamera
- WiFi • 2xUSB3.0 • USB 2.0 • eSATA • HDMI • VGA
- aku kestvus kuni 6 tundi
- Windows 7 Home Premium SP1 • Office 2010 Starter
- kaal 2,44kg • garantii 3 aastat

Kerge ja pika akukestusega äriklasi
sülearvuti!

Müügil punase ja hõbedase
korpusega mudel!

SÜLEARVUTI
Dell Vostro V131

-21%

599.-

kuumakse alates 48 kuud **18.84€**

~~799€~~

- ekraan 13,3" LED Anti-Glare • Intel Core i3 protsessor 2330M
- 4GB mälu • kiire 500GB kõvaketas • sõrmejäljelugeja
- kuni 1696MB Intel HD 3000 graafika • veebikaamera
- eesti asetusega pritsmekindel klaviatuur
- WiFi • Bluetooth 3.0 • 2xUSB3.0 • USB/eSATA • VGA • HDMI
- kaal 1,7kg • Windows 7 Home Premium SP1
- Office 2010 Starter • aku kestvus kuni 10 tundi ja 29 minutit
- garantii 3 aastat

aku tööaeg kuni
10 tundi ja 29 minutit

taustvalgustusega
klaviatuur*

kaal ainult 1,7 kg

www.klick.ee tee jõuluostud e-poest.
Kaup kätte 2-5 tööpäevaga, kiire ja mugav järelmaks.

Mahaõmmatud hindade näol on tegemist toodete tavahindadega.

Kampaania kestab 01.12.2011 - 31.12.2011.
Kaupa on piiratud koguses. Kõik pildid on illustreerivad

TALLINN: Viru Keskus ☎ 6668160 | ✉ viru@klick.ee; Kristiine Kaubanduskeskus ☎ 6668116 | ✉ kristiine@klick.ee; Rocca Al Mare Kaubanduskeskus ☎ 6668155 | ✉ rocca@klick.ee; Ülemiste Kaubanduskeskus ☎ 6668159 | ✉ ulemiste@klick.ee; Järve Kaubanduskeskus ☎ 6668154 | ✉ jarve@klick.ee; Lasnamäe Centrum ☎ 6668128 | ✉ mustakivi@klick.ee; Mustika Kaubanduskeskus ☎ 6668151 | ✉ kadaka@klick.ee; Sikupilli Kaubanduskeskus ☎ 6668156 | ✉ sikupilli@klick.ee; TARTU: Tasku keskus ☎ 666 8163 | ✉ tasku@klick.ee; Lõunakeskus ☎ 6668153 | ✉ louakeskus@klick.ee; Kaubanduskeskus Eeden ☎ 6668164 | ✉ eeden@klick.ee; PÄRNU: Kaubamajakas ☎ 6668152 | ✉ parnu.papinidu@klick.ee; VILJANDI: Viljandi Centrum ☎ 6668166 | ✉ viljandi@klick.ee; JÕHVI: Kaubanduskeskus Tsentraal ☎ 6668168 | ✉ johvi@klick.ee; RAKVERE: Põhjakeskus ☎ 6668177 | ✉ rakvere.pohjakeskus@klick.ee; VALGA: Valga Maxima ☎ 6668121 | ✉ valga@klick.ee; PAIDE: Ringtee 2, ☎ 6668124 | ✉ paide@klick.ee; KURESSAARE: Auriga Keskus ☎ 6668117 | ✉ kuressaare@klick.ee; VÕRU: Kagukeskus ☎ 6668173 | ✉ voru@klick.ee.